

«Αυτό που έχει σημασία στη ζωή δεν είναι μόνο το γεγονός ότι έχουμε ζήσει.
Η διαφορά που έχουμε κάνει στις ζωές των άλλων είναι που καθορίζει τη σημασία της ζωής που ζούμε».

Νέλσον Μαντέλα 1918 -2013

Οδοιπορικό στο Ριζοκάρπασο

«**Θ**έλω να πάω στον τόπο που βαπτίστηκα», είπε η γιαγιά μου. Κι αυτό ήταν. Δύο αυτοκίνητα ξεκίνησαν για το μοναστήρι του Αποστόλου Ανδρέα στο ένα οι γονείς μου και στο άλλο εγώ με τη γιαγιά μου. Η γιαγιά μου, μια έμπειρη και άφοβη οδηγός, ήρθε στο αμύν με το πόσο αργά οδηγούσε ο πατέρας μου κι έτσι μου λέει «Ας τον προσπεράσουμε Αντώνη». Δε θα ξεχάσω ποτέ τη στιγμή που επιτάχυνε και βρεθήκαμε μέτρα μπροστά τους. Η οικιότητα της με το τοπίο με εντυπωσίασε γιατί, για εκείνη, ήταν σαν να μην πέρασε ούτε μια μέρα από την τουρκική εισβολή.

Το τοπίο που μας περιέβαλε γινόταν ολοένα και πιο μαγευτικό, πιο όμορφο από τις εικόνες στα σχολικά τετράδια με τη λεζάντα «Δεν Ξεχνώ». Μπροστά μου απλώθηκε σαν πίνακας του Κάνθου το μαγευτικό σκηνικό. Απέραντοι αγροί διάσπαρτοι με τερατιές και ελιές, των οποίων τη σκιά απολάμβαναν κοπάδια άγριων γαϊδουριών. Ένωθα σαν να σταμάτησε ο χρόνος στο παρθένο αυτό τοπίο που δε χάλασε ακόμη η σύγχρονη, άσχημη εποχή μας. Δεν μπορούσα όμως να το απολαύσω αφού συνεχώς τριβέλιζε στο μυαλό μου το ερώτημα «Μήπως έχω κάνει κάτι κακό; Γιατί να θεωρείται προδοσία να περνά κανείς το οδόφραγμα»; Το συλλογισμό μου διακόπτει η γιαγιά μου. «Ας σταματήσουμε στον καφενέ του Ριζοκαρπάσου να πιούμε κανένα καφέ». Στο καφενείο του χωριού, ένα υπέροχο κτίσμα, απόλαυσα κυπριακό καφέ και την παρέα κάποιων Ριζοκαρπασιτών. Κάθε φορά που τους ρωτούσα για την κατάσταση

στο Ριζοκάρπασο αδυνατούσαν να εκφραστούν ελεύθερα, σαν να υπήρχε κάποιος που τους παρακολουθούσε. Το αίσθημα αυτό επιβεβαιώθηκε με το που αντιλήφθηκα κάποιον να στήνει αφτί στη συζήτησή μας.

Η ζωή είναι δύσκολη αφού όπως μου είπαν στερούνται πολλά. Δε θα ξεχάσω το παράπονο ενός νεαρού για το ότι δεν υπάρχουν δουλειές αλλά και για το ότι δεν μπορεί να ανοίξει κάποιος δική του επιχείρηση. Το εισόδημα των περισσότερων είναι «Τα 370 ευρώ που τα επιδόματα τζαι κάτι επιπλέον, αν καλλιεργείς κανένα χωράφι». Κάτι που μου έλεγαν ξανά και ξανά είναι ότι νιώθουν πως «Δεν βρίσκουμε το δίκαιό μας», πράγμα που δικαιολογείται αφού δεν μπορούν να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους. Η λίστα των δυσκολιών συνεχίζεται με λεγόμενα όπως «Οι νέοι φεύγουν, δε θα μείνουμε πολλοί», «Ελάχιστη η ιατρική φροντίδα στο Ριζοκάρπασο», «Μάθαμε στα δύσκολα». Τις αντιξοότητες αυτές υπερνικά η αγάπη για τον τόπο τους. Εντύπωση μου έκανε όταν ρώτησα κάποιον γιατί δεν έφυγε από το Ριζοκάρπασο, το ότι αυτός με κοίταξε, θεωρώντας την απάντηση αυτόνομη, και είπε: «Εν ο τόπος μου». «Όταν κάτι είναι δικό σου δεν το εγκαταλείπεις», συμπλήρωσε ένας άλλος. Σε αυτούς που δεν περνούν το οδόφραγμα και λένε ότι το να δείχνεις την ταυτότητά σου είναι σαν ν' αναγνωρίζεις το ψευδοκράτος απαντά λέγοντας: «Ένα κράτος αναγνωρίζεται από κράτη και όχι από άτομα». Όταν ρώτησα ποιες είναι οι σχέσεις του με τους Τούρκους μου απάντησε μονολεκτικά «Συμβίβα-

σμός», πράγμα που φαίνεται κι από το ότι αρκετοί είναι αυτοί που μιλούν την τουρκική γλώσσα. Όσο για τις σχέσεις του με τους Τουρκοκύπριους μου απαντά ότι έχει πολλούς φίλους Τουρκοκύπριους αφού όπως λέει: «Στο τέλος της ημέρας είμαστε όλοι Κυπριαίοι». Κάτι που παρατήρησε ένας άλλος θαμώνας είναι ότι οι πλείστοι Τουρκοκύπριοι επιζητούν λύση αφού βρίσκονται σε πολύ άσχημη κατάσταση. Το σοβαρό αυτό κλίμα της συζήτησης άλλαξε ένας νεαρός που διαμαρτυρόταν για έλλειψη ψυχαγωγίας. «Πρέπει να πάμε στο Βαρώσι για κανένα cafe ή για club». «Ευτυχώς που έχουμε το play station τζαι ποσκολιούμαστε», είπε ένας άλλος.

Το ταξίδι μου είχε φθάσει σ' ένα τέλος. Είχε ήδη βραδιάσει και πήραμε τον παραλιακό δρόμο προς την Κερύνεια. Οι λέξεις συνεργασία, συμβιβασμός, αγάπη, τόπος, βιώματα χαραχτήκαν στο μυαλό μου. Είμαστε στο δρόμο Κερύνειας - Λευκωσίας και τα ματιά μου είναι καρφωμένα σε αυτόν ώστε να προλάβω να δω το σπίτι της μητέρας μου.

Γνωρίζοντας Κυπρίους που διάλεξαν να ζουν στον τόπο τους ακόμη και υπό τουρκική κατοχή με έκανε να διαπιστώσω ότι διλήμματα του τύπου «Μήπως να περάσω το οδόφραγμα ή όχι» είναι δευτερεύουσας σημασίας μπροστά στην απόλυτη θυσία και το σφίξιμο καρδιάς που περνούν οι Ριζοκαρπασίτες και άλλοι που ζουν υπό τουρκική κατοχή.

Αντώνης Σερώνη Γ6

Δαζοοπολιτικά

Ο Δασουπολίτης είναι μαζί σας για ακόμα μια χρονιά επιθυμώντας να εκφράσει άποψη, παράπονα, φοβίες, όνειρα. Ίσως νιώσετε τη φωνή σας να βγαίνει προς τα έξω μέσα από άρθρα, ρεπορτάζ και συνεντεύξεις. Καλή ανάγνωση!

Το Ριζοκάρπασο και η κατεχόμενη γη μας. Το άλλο κομμάτι που είναι στοιχειό και μας προσμένει. Συγκινητικό ρεπορτάζ μετά από ένα οδοιπορικό στην «άλλη πλευρά». **Σελ.1**

Ποιο είναι το πραγματικό νόημα της ζωής; Μήπως χαθήκαμε στη μιζέρια και τη ματαιοδοξία μας; Δύο κείμενα που ίσως σας αφυπνίσουν σχετικά με την πορεία που διαλέξατε να ακολουθείτε στη ζωή σας. **Σελ.3, 6**

Φασισμός κι εθνικιστικά κινήματα έχουν εκκολαφθεί στο σύγχρονο κόσμο. Αδιαμφισβήτητο ένα θέμα που απασχολεί όλους εμάς, τους υπέρμαχους της Δημοκρατίας. **Σελ.4-5**

Σεξουαλικότητα και σεξουαλικός προσανατολισμός μέσα από μια άλλη οπτική γωνία. Ένα άρθρο που θα σας «ανοίξει τα μάτια» και θα σας δείξει ένα κόσμο που δεν γνωρίζατε μέχρι τώρα. **Σελ.8**

Σωματεμπορία, σεξουαλική εκμετάλλευση και πόνο. Κοινωνική μάλιστα της εποχής που πρέπει επιτέλους να απασχολήσει σοβαρά την κυπριακή κοινωνία. **Σελ.9**

Ο Δασουπολίτης φέρνει στο σαλόνι του το σχολικό εκφοβισμό και παρουσιάζει το κλωμό πρόσωπο της σχολικής κοινότητας. Ένα κοινωνικό φαινόμενο που πρέπει επιτέλους να τύχει σοβαρής αντιμετώπισης. **Σελ.12-13**

Εκπαίδευση και Παιδεία. Μήπως ξεχάσαμε να κτίσουμε ολοκληρωμένες προσωπικότητες στην προσπάθειά μας να είμαστε πρώτοι σε όλα; Ποιος είναι πραγματικά ο ρόλος του σχολείου και ποια πρότυπα κατάντησε να προωθεί; **Σελ.14-15**

Ο θεσμός της παρελάσης απασχόλησε τους συντελεστές της εφημερίδας και έθεσαν άποψη σχετικά με αυτόν. **Σελ.16**

Μην υποτάσσετε, μην παραιτείστε, να αγωνίζεστε για τα όνειρά σας.

«Αν μένουν τα πράγματα όπως είναι, είστε χαμένοι. Φίλος σας είναι η αλλαγή, η αντίφαση σύμμαχός σας. Από το τίποτα πρέπει κάτι να κάνετε, μα οι δυνατόι πρέπει να γίνουν τίποτε. Αυτό που έχετε απαρνηθείτε το, και πάρτε αυτό που σας αρνιούνται». Μπέρτολτ Μπρεχτ

Μαρία Λοφίτη Γ6

Ο περσινός αρχισυντάκτης Μάρκος Μερκούρης, μας γράφει από τη Βουδαπέστη

Εδώ Δασουπολίτης, εδώ Δασουπολίτης...

Με αυτό τον τρόπο άρχιζε το πρώτο μου άρθρο στην εφημερίδα. Λογικό το βρίσκω να αρχίσει έτσι και το τελευταίο.

Πέρασε πλέον κάτι περισσότερο από μισός χρόνος από την τελευταία μου συνάντηση με τη Συντακτική Επιτροπή του Δασουπολίτη, ως αρχισυντάκτης, και κάτι περισσότερο από τρία χρόνια από τη μέρα που μπήκα στη Βιβλιοθήκη να υποβάλω αίτηση για να ενταχθώ στην περιβόητη Συντακτική Επιτροπή, του αγαπημένου Δασουπολίτη.

Από τότε όλα άλλαξαν γύρω μου. Αυτό συνήθως προκαλεί πανικό στον άνθρωπο. Όμως, είναι εμπειρίες οι οποίες τον στηρίζουν, εικόνες που του μένουν στο μυαλό για πάντα, καταστάσεις που τον ορίζουν για μια ζωή. Κοιτάζοντας πίσω στα τελευταία μου μαθητικά χρόνια, τα τρία του Λυκείου, πρέπει να ομολογήσω κάποια πράγματα, με αυτό το ολίγον, ίσως και υπερβολικά, προσωπικού τόνου μήνυμα. Μπορεί να ακουστεί κλισέ, σαν μια πολύ-χρησιμοποιημένη οδοντόβουρτσα που πλέον οι τρίχες της κοιτάζουν προς εκατό μεριές, αλλά ο Δασουπολίτης έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη ζωή μου. Ναι, υπήρξαν δυσκολίες, αλλά κι αυτές μαζί με όλες τις υπέροχες στιγμές που μας χάρισε η εφημερίδα θα μείνουν αξέχαστες σε όλους όσοι την πήραμε στα χέρια μας, τόσο ως αναγνώστες, πόσω μάλλον ως μέλη της Συντακτικής Επιτροπής.

Να είστε περήφανοι για το Δασουπολίτη. Ανεξάρτητα από το αν λάβατε ή δε λάβατε μέρος στην παρα-

γωγή του με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο. Να είστε περήφανοι γιατί σας ανήκει. Δεν είναι μόνο φωνή. Δεν είναι μόνο μια πλατφόρμα έκφρασης απόψεων. Είναι μέρος της ψυχής αυτού του Λυκείου, γιατί Δασουπολίτη χωρίς Δασουπολίτη, δε γίνεται. Γι' αυτό προσπατήστε τον. Προστατέψτε τα τρία πράγματα που τον χαρακτηρίζουν όλα αυτά τα δεκαπέντε χρόνια ύπαρξής του: ανεξαρτησία, αυτό-οργάνωση, άποψη. Εύχομαι να υπάρξει η μέρα που ο Δασουπολίτης θα περνάει τους μαθητές του σχολείου στην ηλικία, χωρίς όμως ποτέ να χάνει τη φρεσκάδα και την επικαιρότητά του.

Αυτό είναι ίσως το πιο δύσκολο άρθρο που έγραφα μέχρι τώρα. Υπάρχουν ακόμα τόσα πολλά πράγματα που νιώθω και θυμάμαι όταν ακούω το όνομα της εφημερίδας μας, αλλά κάπου εδώ θα πρέπει να σας αποχαιρετήσω. Να είστε πάντα γεροί, αξιοπρεπείς και να θυμάστε από πού ήρθατε και πώς φτάσατε εκεί που είστε. Ως γνήσιοι Δασουπολίτες.

Σας αφήνω λοιπόν με ένα ευχαριστώ σε όλους αυτούς που γνώρισα σε τούτο το ωραίο ταξίδι. Και όχι, η Ιθάκη δε με γέλασε, αλλά χωρίς τα σεντέφια και τα κοράλλια του ταξιδιού δε θα ήταν ποτέ η ίδια. Αλλά πάνω απ' όλα ευχαριστώ τους φίλους μου, μαθητές και καθηγητές, που γνώρισα μέσω της εφημερίδας που ήταν πάντα δίπλα μου σε όλες ανεξαρτήτως τις στιγμές. Θα τους κρατώ για πάντα στην καρδιά μου.

Καλά ταξίδια,
Μάρκος.

Ξεφυλλίζοντας την Οδύσσεια

Καθηγητές, μαθητές, πολιτικοί, Σύριοι, ροκάδες, ρασισμός, οικονομική κρίση, Ιστορία, μαθητικές παρελάσεις, απόφοιτοι, εκφοβισμός... Σε όλο το μικρόκοσμο της Δασούπολης, από τα κιάσκια μέχρι τους «τσιγκούς», κανένα θέμα δε μένει ασχολίαστο. Τα κείμενά μας μοιάζουν με πολύχρωμα γκράφιτι. Αυτά τα γκράφιτι τα έχουν όλα. Χρώμα, αγάπη, σκιές, αριθμούς, γράμματα. Με λίγα λόγια όλη τη μικρή-μεγάλη ζωή μας. Και έτσι, ο Δασουπολίτης ξαναζωντανεύει. Δεν ξέρω τι σκέφτονταν οι προκάτοχοί μας όταν φώναξαν για πρώτη φορά «Εδώ Δασουπολίτης, εδώ Δασουπολίτης», ξέρω όμως πως ό,τι φώναξαν, ακούγεται ακόμη. Ποτέ δε θα σιωπήσει.

Γράφοντας το editorial του τεύχους αυτού, νιώθω περήφανος. Περήφανος γιατί, όπως και στην αυλή, τίποτα δε μένει ασχολίαστο και η μαθητική άποψη έχει την τιμητική της. Άλλωστε, τι σόι μαθητική εφημερίδα θα ήμασταν, αν η αλήθεια ήταν διαφορετική; Ελπίζουμε να σας αρέσει και να μην ξεχάσαμε κάποιον από εσάς. Και όταν αποφασίσετε μια μέρα, γέροι πια στην Ιθάκη σας, να ψάξετε ανάμεσα στα λάφυρα μιας ολόκληρης Οδύσσειας, σαν βρείτε το παλιό, κιτρινωμένο χαρτί με χρώματα θαμπά, σαν αναμνήσεις, να χαμογελάσετε λίγο. Ελπίζουμε να το σηκώσετε και να θυμηθείτε πως το 2014, το παλιό Λύκειο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου III ήταν το δεύτερο σας σπίτι. Πως ήσασταν μέρος μιας οικογένειας διαφορετικής από τις άλλες, εκνευριστικά πλούσιας σε ανθρώπους. Πως η φωνή σας είχε ακουστεί σαν ένα ουρλιαχτό που στα αυτιά κάποιου έστειλε τις σκέψεις σας, έστω κι αν αυτός ο κάποιος ήταν μια τάξη μακριά. Κι αν φτωχική την βρήκατε, το χαρτί εκείνο να σας θυμίσει οι Ιθάκες τι σημαίνουν.

Καλή ανάγνωση,
Χρίστος Νικολάου
Αρχισυντάκτης

ΔΑΣΟΥΠΟΛΙΤΗΣ

Ιδιοκτήτης - Υπεύθυνος κατά Νόμο

Αντρέας Γεωργίου – Διευθυντής

Συντακτική Επιτροπή 2013-2014

Αρχισυντάκτης

Χρίστος Νικολάου Γ6

Συντάκτες

Στέφανος Ευριπίδου Γ1
Μαρία Ιακώβου Γ6
Χρίστος Λοΐζου Γ6
Μαρία Λοφίτη Γ6
Αντώνης Σερών Γ6
Αλέξανδρος Σκούρτης-Cabrera Γ7
Μάριος Τρύφωνος Β2
Θεόδωρος Κωνσταντινίδης Β3
Ηρακλής Πάπας Β5
Δανάη Χατζηδημητρίου Β6
Κυπριανός Χρυσάφνης Β7
Μαρία Χατζηκαλαμάμπους Β7
Έρρικα Αλεξάνδρου Α1
Μικαέλλα Αλεξάνδρου Α1
Αργύρης Κωνσταντίνου Α4
Γεωργία Ματσεντίδου Α6

Υπεύθυνη Εκδόσεων

Μαρία Παπακυριακού Β.Δ.

Επιμέλεια ύλης - Διόρθωση κειμένων

Σταύρη Σταύρου
Κωνσταντία Χατζησάββα
Λοΐζος Αντωνίου

Καλλιτεχνική Επιμέλεια

Μαρίνα Καφούρη

Σχεδιασμός Τίτλου

Μικαέλλα Ανδρέου Γ3
Μαριλένα Φαρμακά Γ6

Οι φωτογραφίες που συνοδεύουν τα κείμενα προέρχονται αποκλειστικά από μαθητές και μαθήτριες του σχολείου μας.

Σχεδιασμός-Σελιδοποίηση-Εκτύπωση

Theopress Ltd

Ευχαριστούμε τον καθηγητή φωτογραφίας Χρίστο Μιλτιάδου για την πολύτιμη βοήθειά του και το Διευθυντή μας για τη στήριξη που απλόχερα μας πρόσφερε.

ISSN 1986-0366

Η κρίση να μην αγγίξει την ψυχή μας

Όταν πρωτοέγινε η ανακοίνωση για να δηλώσουν οι μαθητές τη συμμετοχή τους στη συντακτική επιτροπή του Δασουπολίτη, κάποια παιδιά την σχολίασαν αρνητικά και με έντονο ύφος είπαν, μεταξύ άλλων, ότι δε θα έπρεπε να σπαταλούμε χρήματα για την εφημερίδα, ενώ υπάρχουν τόσοι άποροι μαθητές στο σχολείο μας. Εκείνη τη στιγμή, ένιωσα πολύ άβολα και δεν ήξερα τι να απαντήσω. Τις επόμενες μέρες όμως, μετά από σκέψη, κατάλαβα το νόημα της συζήτησης και τους λόγους για τους οποίους οι συμμαθητές

μου είχαν αυτή την άποψη. Με βάση το πιο πάνω, φτάνω στο θέμα του άρθρου μου που δεν είναι άλλο από τις θυσίες που γίνονται στα θέματα του πολιτισμού εξαιτίας της οικονομικής κρίσης.

Γιατί πάντα το πρώτο θύμα της κρίσης να είναι ο πολιτισμός; Αντίθετα με τις προηγούμενες γενιές, που σε περιόδους οικονομικής κρίσης διέπρεπαν σε θέματα πολιτισμού, εμείς περιφρονούμε την αξία του και πάντα είναι το πρώτο «θύμα» σε μέτρα και περικοπές κονδυλίων, που ακόμα και

στην εποχή πριν από την κρίση το ποσό που δαπανούνταν για τον τομέα αυτό ήταν ανεπαρκές. Έτσι, ενώ κάποιος θα περίμενε ότι ο λαός μας, με την ελληνική παιδεία και με τα τόσα λαμπρά χρόνια ιστορίας θα αντιδρούσε δυναμικά ή τουλάχιστον θα εξέφραζε κάποια αντίθεση σε αυτά τα μέτρα, κοιμάται κανονικότητα, και όχι μόνο, αφού πολλές φορές βλέπουμε άτομα να επικροτούν αυτές τις περικοπές. Τέτοια άτομα δε λείπουν ούτε από τις σχολικές αυλές. Δυστυχώς έχουμε όλοι, σχεδόν, υποταχθεί σε αυτούς που θέλουν να μας καταβάλουν και να μας κάνουν να χάσουμε την πολιτιστική μας ταυτότητα εξυπηρετώντας δικά τους συμφέροντα.

Φυσικά και είναι πολύ σημαντική η μέριμνα που παρέχει το σχολείο στους άπορους μαθητές, αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι μαθητές έχουν κι άλλα δικαιώματα. Ένα από αυτά είναι να εκφράζουν ελεύθερα την άποψή τους για θέματα που μας απασχολούν, ο κυρίαρχος ίσως στόχος της σχολικής μας εφημερίδας. Έτσι δε θα πρέπει να υπάρχουν αμφιβολίες για το Δασουπολίτη μας, αφού διαδραματίζει ένα πολύ σημαντικό ρόλο στη σχολική κοινωνία, που είναι ίσως αναντικατάστατος, αφού είναι το μόνο εκφραστικό μέσο που έχουμε ως μαθητές.

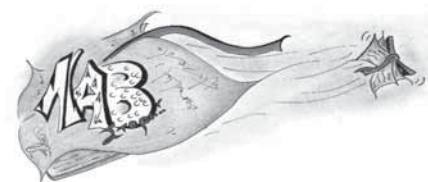
Θεόδωρος Κωνσταντινίδης Β3

Ο Δασουπολίτης καλωσορίζει στην κοινότητα των σχολικών εντύπων, τις εφημερίδες «ΛΑΒστόρ» του Λυκείου Αποστόλου Βαρνάβα και «Χίλιες και μία Αλήθειες» του Λυκείου Παλλουριώτισσας. Καλή αρχή λοιπόν στα μεγάλα και όμορφα ταξίδια που ανοίγονται πλέον μπροστά σας.

Χίλιες και μια
αλήθειες

Άντε... και καλή τύχη μάγκες!

Συντακτική Επιτροπή Δασουπολίτη

Η ζωή σε περιμένει... άρπαξέ την...

Μια συνταγή για επιτυχία με ερωτήματα και εισηγήσεις

Ποιος είσαι; Τι θες να δείχνεις και ποιου προσπαθείς να μοιάσεις; Υποτιμάς τον εαυτό σου; Αγαπάς αυτό που έγινες; Τι κάνεις για να καλύτερέψεις αυτό τον κόσμο που παραπονιέσαι συνεχώς πως σε αδικεί; Όλα αυτά είναι ερωτήματα που όταν γυρίζουν στο μυαλό μου, φέρνουν τα πάνω κάτω εκεί μέσα! Δεν ξέρω αν είναι η εφηβεία, πάντως με κάνουν να συνειδητοποιώ πως η ζωή δεν είναι ατέλειωτη, αλλά μικρή. Αν δε δεχτείς τα μηνύματα που σου στέλνει τότε θα λιώσει και θα εξαφανιστεί πριν καταλάβεις ότι σπατάλησες το χρόνο σου κουτσομπολεύοντας τους γύρω σου, ψάχνοντας τι θα φορέσεις για να πας στο κλαμπ, πώς θα δείξεις σοφία και μέσα στα πράγματα, αγνοώντας το πραγματικό νόημα της ζωής που καταστρέφεις αργά.

Ναι, μιλώ για σένα που νομίζεις πως όλα αυτά είναι το αλάτι στη ρουτίνα σου. Μιλώ για όλους μας. Μην ταράζεσαι, δεν είναι αργά για να γυρίσεις σελίδα αφού δεν είσαι στ' αλήθεια σίγουρος αν όλα αυτά που κάνεις για να νιώσεις ολοκληρωμένος είναι τα κατάλληλα. Οι άνθρωποι που έχεις γύρω σου και τους αποκαλείς «φίλους» σε νοιάζονται; Σε αγαπούν; Ή μήπως καλύτερες κενά που δημιούργησαν διάφορες καταστάσεις στη ζωή σου; Πολλές ερωτήσεις αλλά ξέρω πως θα μείνουν αναπάντητες γιατί κανείς μας δεν παραδέχεται τις ανασφάλειες και τις αδυναμίες του. Αποκαλείς έναν άνθρωπο που γνωρίζεις για μικρό χρονικό διάστημα «αγάπη» ενώ μιλάς σε κάποιο άλλο που ίσως δεν συμπαθείς με σκληρό τρόπο χωρίς να σκέφτεσαι ότι αυτά που λες μπορεί να τον στεναχω-

ρήσουν και να ανοίξεις πληγές που προσπαθείς να κλείσεις.

Ξέρω πως ούτε κακός είσαι, ούτε ψεύτικος. Ξέρω πως μπορείς να βγάλεις προς τα έξω ένα αληθινό εαυτό που θα μπορεί να έχει όμορφες, αγνές σχέσεις. Ξέρεις κι εσύ, ίσως, πως δεν είσαι διπλοπρόσωπος, εγωιστής και δόλιχος. Παρ' όλα αυτά συνεχίζεις να κάνεις αυτά που σε τραβάνε κάτω, στο βάθος. Άνοιξε τα μάτια σου, πάρε ένα ποδήλατο και ανάπνευσε καθαρό αέρα, χόρεψε μέχρι εξαντλήσεως στο δωμάτιό σου, διάβασε ένα βιβλίο, δες μια διαφορετική ταινία από αυτές που βλέπεις συνήθως, παρακολούθησε μια θεατρική παράσταση, πήγαινε μια εκδρομή και βγάλε φωτογραφίες που δε θα μπουν στο facebook αλλά θα μείνουν για σένα μόνο και για τους ανθρώπους που

αγαπάς. Ξύπνα με όρεξη να κάνεις καινούργια, συναρπαστικά πράγματα.

Είναι πολλά που μου έρχονται στο μυαλό και είναι τόσο απλά όπως όταν πίνεις νερό. Διψάς, παίρνεις ένα ποτήρι, το γεμίζεις με νερό, το απολαμβάνεις και ξεδιψάς. Έτσι είναι και όταν θες να κάνεις κάτι ξεχωριστό. Σηκώσου, βγες έξω και γεύσου τη ζωή. Μην ντρέπεσαι, μην κάνεις πίσω. Τρέξε μακριά από το μίσος, τη ζήλεια, τις μικροπρέπειες και θα δεις πως μπορείς να αγαπήσεις πραγματικά τη ζωή που σε περιμένει να την αδράξεις. Δες τα πράγματα από άλλη οπτική, σκέψου έξω από το κουτί, ψάξε, γέλα με την ψυχή σου, αγάπησε, ξεχάσε, συγχώρησε, προχώρα. Μόνο μη μένεις στάσιμος. Άνοιξε το δρόμο, ξεπέρασε φόβους και ανασφάλειες. Κάνε την αλλαγή και πέταξε.

Μαρία Λοφίτη Γ6

ΛΥΚΕΙΟ ΑΡΧ. ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ' ΔΑΣΟΥΠΟΛΗΣ

Δημοτικό Θέατρο Στραβόλου

Δευτέρα, 17 Μαρτίου 2014

Τρίτη, 18 Μαρτίου 2014

Ώρα 8:00 μ.μ.

Είσοδος: €7

Το έσοδο θα διατεθεί για κοινωνική στήριξη ασθενών και

Έρωτας, τραγούδι, χορός, ζωηρές ερμηνείες και δύο ατίθασες νεανικές παρέες που συναντιούνται στο σανίδι για να σας ταξιδέψουν πίσω στο χρόνο. Όλα αυτά σε ένα μιούζικαλ που άφησε εποχή. Grease!

Πάρε το βλέμμα σου απ' τα πόδια σου. Κοίταξε πέρα, μακριά στον ορίζοντα. Εκεί σε περιμένει η ζωή. Μπροστά.

Αλκυόνη Παπαδάκη

Μαρία Χατζηκαράλμπος Β7

Δασουπολίτικο είναι...

- Να μη σε ενημερώνουν ότι έχεις αναπλήρωση, να μην αφήνουν τους συμμαθητές σου να έρθουν να σου το πουν και να παίρνεις απουσία χωρίς λόγο.
- Να παρακαλούν οι καθηγητές τους μαθητές να πάνε τουαλέτα για να σταματήσουν να ενοχλούν τους υπόλοιπους.

- Να ακούγεται κάθε τρία δευτερόλεπτα το κλικ της φωτογραφικής του κινητού κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
- Να έρχεσαι στο σχολείο για να «γεμίσει ο νους σου» και να γεμίζει μόνο η μνήμη του κινητού σου.
- Να χειροκροτείς ασταμάτητα στις σχολικές εκδηλώσεις από τον ενθουσιασμό σου ότι...θα χάσεις κι άλλο μάθημα.

Οι ακραίοι δε γεννήθηκαν σε μια μέρα Τους έθρεψε η ανοχή μας

Η βία που μας κτυπά την πόρτα κτύπησε πρώτα στο μυαλό μας

Μαρία Χατζηκαράλμπος Β7

Προσπαθώ μανιωδώς να σκεφτώ, αλλά μάταια. Η σκέψη μου κάπου κολάει. Στο μυαλό μου κάνουν συνεχώς βόλτες τα τελευταία γεγονότα που κάνουν το έθνος μας να σπαράζει. Δεν πρόκειται περί οικονομίας. Την οικονομία την έχουμε σιχαθεί. Ούτε περί πολιτικής πρόκειται. Η πολιτική σταματάει τη στιγμή που βγαίνει έξω από τη Βουλή και καταλήγει άδοξα μέσα σε τάφους, λουσιμένους με δάκρυα και αίμα. Ναι, για το αίμα θα μιλήσω. Το αίμα των αθώων. Το αίμα που κάποια μέρα θα σκεπάσει όλους εμάς, τους ανύποπτους «συνένοχους»!

Πρώτα ήταν ο Αλέξης, 16 χρονών παιδί. Τι σας έφταιξε; Έπειτα ο μετανάστης στα φανάρια. Ποιον άραγε ενόχλησε; Πρόσφατα, ο Παύλος Φύσσας, γνωστότερος στη hip-hop σκηνή ως Killah P. 34 ετών, δημιουργικός και μαχητικός. Τώρα πια, νεκρός. Δολοφονήθηκε ψυχρά από το μαχαίρι μέλους της Χρυσής Αυγής. Ποιος ξέρει; Ίσως εκεί ψηλά να βρήκε λίγο φως από τα λαμπερά αστέρια, που με τόσο πόθο έψαχνε μέσα απ' τα τραγούδια του. Μάλλον τώρα πια πετάει με αδέσμευτα φτερά, μάλλον δε δακρύζει, μάλλον δε φοβάται, μάλλον κανείς δεν του παίρνει τα όνειρα. Ίσως και να μη βλέπει τη διαφθορά που γιγαντώνεται στο λασπώδη κόσμο μας. Η δήθεν ευαισθησία των ΜΜΕ ελπίζω να μη φτάσει ποτέ στα μάτια του.

Όταν έγινε το έγκλημα, το όνομα του Π. Φύσσα ήταν παντού. Όλοι φωνασκούσαν για να υπερασπιστούν τη δική τους παράταξη, το δικό τους κόμμα, τη δική τους αιματοβαμμένη οργάνωση. Σύσσωμα και τα ΜΜΕ λοιπόν, καταφέρνουν να φτάσουν σε μια αντιφασιστική υστερία, υψώνοντας ψηλά τα λάβαρα του «ανθρωπισμού». Λες και δε γνωρίζουμε πως τα ίδια τα

ΜΜΕ είναι τα γλοιώδη λέπια του νεοφασισμού. Ποιον πάτε να κοροϊδέψετε με τα γλυκά σας λόγια και το παρα-χάιδεμα των αφιών μας; Για μένα έχετε προ πολλού ξεπεράσει τα όρια, ειδικά με τη δημοσίευση φωτογραφίας με τον Π. Φύσσα να ξεψυχά μες στην αγκαλιά της άμοιρης κοπέλας του, που τόσο πολύ μας συγκλόνισε. Ήθελα να 'ξερα, με ποια συνείδηση ένας άνθρωπος, την ώρα ενός φονικού, τραβάει φωτογραφίες! Με πόση λίγη ανθρωπιά, ένας δημοσιογράφος δημοσιεύει αυτή τη φωτογραφία για να πουλήσει 20-30 φυλλάδες παραπάνω, εκμεταλλευόμενος το ανθρώπινο δράμα! Δυστυχώς τα πάντα θυσιάζονται στο βωμό του χρήματος. Κανένα δε νοιάζει η ανθρώπινη ύπαρξη.

Πέραν όμως των συμφερόντων των ΜΜΕ, μήπως προσπαθούμε κι εμείς να «καλυφτούμε» μέσα από τέτοιες εικόνες, που δήθεν αφυπνίζουν τη συνείδησή μας; Μήπως έτσι υπηρετούμε την ανάγκη μας να «απολαμβάνουμε» το χειρότερο, αυτό που δεν έχει συμβεί σε εμάς; Θα 'πρεπε να ντρέπονται. Όλοι θα 'πρεπε να ντρεπόμαστε.

Ποιος θα είναι άραγε ο επόμενος; Ποιος θα πέσει ξανά θύμα της άφρωνης βίας, που προέρχεται, δήθεν, απ' την κρίση της δικαιοσύνης; Αχ, Ελλάδα, μάνα μου, πώς τους αφήνεις να σε ρίχνουν με τέτοιο τρόπο; Θυμήσου επιτέλους πως εσύ είσαι αυτή που γέννησε τη Δημοκρατία. Η Ελλάδα του Σωκράτη και του Πλάτωνα. Εσύ, με τον πολιτισμό και τους σοφούς σου. Εσύ, που δεν άντεξες κάποτε το φασισμό! Εσύ, που τώρα πια τον θρέφεις.

Μέχρι πού θα τραβήξετε το σκοινί; Αρχικά, το πρόβλημα ήταν οι μετανάστες. Τους χτυπήσατε, τους σκοτώσατε. Τώρα, ο παραλογισμός αυτός έστρεψε το μαχαίρι του σε αί-

μα ελληνικό. Και δυστυχώς τα γεγονότα αυτά δικαιολογούνται από μερικούς, αντί να καταδικάζονται. Φοβάστε, λέτε, την εγκληματικότητα κι αφήνετε εκείνους να «καθαρίσουν». Ψηφίζετε εγκληματίες θεωρώντας τους κατάλληλους να «ξεπλύνουν τη βρωμιά». Πότε θα ξεριζώσετε τούτη την αρρωστημένη ιδέα απ' τα μυαλά σας; Πότε θα βγείτε απ' τα κλουβιά σας; Όταν οι φασίστες σκοτώσουν πλέον τα δικά σας παιδιά; Ξυπνήστε πριν να 'ναι αργά. Εκείνοι δεν είναι οι κατάλληλοι να βοηθήσουν τον τόπο μας. Εκείνοι είναι ικανοί να τον περιλούσουν με νέο αίμα. Και δυστυχώς, δεν είναι μακριά. Παραμονεύουν και πλησιάζουν την Κύπρο μας, με άθλιο τρόπο και χωρίς ίχνος ηθικής. Υπάρχει μάλιστα τόσο θράσος, ώστε να μην εμποδίζεται καμιά οργάνωση να βγει στο γκριζοκούπι και ν' αναγγείλει ότι ανέκαθεν ήταν και θα είναι η αντίστοιχη Χρυσή Αυγή της Κύπρου. Όπως είπα: η πολιτική παύει να είναι πολιτική, όταν βγαίνει απ' τη Βουλή και ξεκύνεται με μαχαίρια και σιλέτα στους δρόμους.

Χρειάζονται ενέργειες για την καταπολέμηση του νεοφασισμού που ανθίζει κρυφά, μέρα με τη μέρα. Το πρώτο βήμα όμως είναι η συνειδητοποίηση. Τα όρια έχουν στερέψει, δεν έχεις πια επιλογές. Βγες στους δρόμους που έθρεψαν γενιές ολόκληρες και πρόβαλε αντίσταση. Φώναξε δυνατά, τόσο όσο η φωνή σου να αγγίξει τον ουρανό. Για να σ' ακούν αυτοί που έφυγαν και να χαμογελούν.

Κι όπως είπες, Παύλο, κάποτε κι εσύ:

«Όταν θα φτάσει ο ήλιος στο τελευταίο γέρμα, θα βάλουμε φωτιά από ψηλά οι αετοί»

Καληνύχτα Π.Φ.

Μαρία Ιακώβου Γ6

Ο κύκλος της βίας με τα δύο πρόσωπα

Περίπου δύο μήνες αφότου δολοφονήθηκε ο Παύλος Φύσσας, δύο οργισμένοι «τρομοκράτες» αποφάσισαν να φουντώσουν τις φλόγες της βίας. Πέρασαν με μοτοσυκλέτες μεγάλου κυβισμού έξω απ' τα γραφεία της Χρυσής Αυγής στο Ηράκλειο, και με τη χρήση όπλων, μοίρασαν τις χαριστικές βολές, σκοτώνοντας δύο μέλη της Χρυσής Αυγής και τραυματίζοντας σοβαρά άλλο ένα. Αυτοί δηλαδή που καταδικάζαν το φασισμό, έρχονται τώρα να τον «καταστειλουν» χρησιμοποιώντας τα ίδια φασιστικά μέσα. Θρέφουν μέρα με τη μέρα ένα σπαρακτικό εμφύλιο μεταξύ Ελλήνων, που σκεπάζεται ολοσχερώς από κουντικές αντιλήψεις.

Ακούω να λένε πως έτσι έπρεπε να γίνει, πως αυτοί που ποζάρουν με νεοναζιστικές φανέλες πρέπει να βρίσκονται στο χώμα, πως η Ελλάδα πρέπει «να ξεβρωμίσει από τα υποκείμενα του ναζισμού». Για πείτε μου, πώς θα το επιτύχετε αυτό; Χρησιμοποιώντας, εσείς, οι πολέμιοι των ναζιστών, τακτικές δικές τους; Κι αν καταφέρετε, όπως λέτε, να τους «εξαλείψετε» όλους, νομίζετε πως τα «υποκείμενα» θα εξαλειφθούν; Λανθάνετε. Θα έχετε μείνει εσείς, να περιφέρεστε γύρω και μέσα στο φαύλο κύκλο που όλοι μαζί δημιουργήσατε.

Ο φαύλος κύκλος της καταστροφής στον οποίο οδηγεί η βία και η αντιβία

Για εξηγήστε μου να καταλάβω, πώς τα όπλα μπορούν να γίνουν δικαστές; Πώς μπήκατε μέσα σ' όλο αυτό το παραλήρημα; Εγώ δεν έχω καταλάβει ακόμη ποιος υποστηρίζει τι, ποιανού τα συμφέροντα εξυπηρετούνται, ποιος φταίει και ποιος εν τέλει την πληρώνει. Ποιος είναι ο γνήσιος αντιστασιακός, αν υπάρχει τέτοιος, και ποιος τελικά ο προβοκάτορας; Η βία γεννά νέα βία κι αυτή με τη σειρά της θάνατο.

Καταδικάζουμε λοιπόν την επιλογή της βίας ως μέθοδο επιβολής πολιτικών απόψεων. Ούτε χρειάζεται νομιζω να πολεμάμε με τόσο σθένος γι' αυτές. Δε μας διδάξε αυτά η ζωή. Ας πολεμήσουμε για τα λίγα και τα απλά.

«Γιά νά μπορούμε νά 'χουμε μία πόρτα, εν' αστρο, ένα σκαμνί

ένα χαρούμενο δρόμο τό πρωί

ένα ήρεμο όνειρο τό βράδι».

Πολλοί ποιητές έγραψαν για τούτα που χρειαζόμαστε για να 'μαστε ευτυχισμένοι. Άλλοι τα τραγούδησαν κι άλλοι τα ανήγγειλαν βραχνά σε προκλήσεις. Εμείς όμως εξακολουθούμε, μετά από όσα μας έχει διδάξει η ιστορία μας να μη διαβάζουμε, να μην ακούμε, να μην επεξεργαζόμαστε τις προκλήσεις, να μη δημιουργούμε κρίσεις! Ξεπιλιζόμαστε.

Σαπίλα λοιπόν η μορφή του φασισμού. Απ' όπου κι αν προέρχεται, όποιος κι αν την (ανα)παράγει...

(Οι στίχοι είναι από το ποίημα του Τάσου Λειβαδίτη Αυτό το αστέρι είναι για όλους μας)

Μαρία Ιακώβου Γ6

4 Όπου υπάρχει ευφυΐα δεν ευδοκίμει η βία

Με τα λόγια
του Γιάννη Αγγελάκα

Τον περασμένο Σεπτέμβριο ο Γιάννης Αγγελάκας έδωσε συναυλία στην Αθήνα. Η δολοφονία του Παύλου Φύσσα ήταν νωπή στο μυαλό όλων. Κατά τη διάρκεια της συναυλίας ακούστηκαν ακραία συνθήματα όπως: «Φασίστες κουφ...ες έρχονται κρεμάλες». Τότε διέκοψε τη συναυλία και είπε στο κοινό: «Εμένα δεν μου

αρέσει αυτό το σύνθημα. Η απάντηση πρέπει να είναι ψυχραιμία, να είναι προϊόν ορθής σκέψης και κυρίως χρειάζεται όλοι να προσέχουμε καθημερινά τον φασισμό που κρύβουμε μέσα μας. Βεβαίως και κρύβουμε. Ακόμη και στην καθημερινότητά μας. Αλλά δεν μπορεί να είναι η βία απάντηση στη βία. Αν είναι δυνατόν. Πρέπει να φθάσουμε σε μια κοινωνία πολιτών με ευφυΐα και συνείδηση».

Συντακτική Επιτροπή Δασουπολίτη

Με τους στίχους του...

Μου λεν αν φύγω από τον κύκλο θα χαθώ στα όρια του μοναχά να γυροφέρνω και πως ο κόσμος είν' ανήμερο θεριό κι όταν δαγκώνει εγώ καλά είναι να σωπαίνω. Κι όταν φοβούνται πως μπορεί να τρελαθώ μου λεν να πάω κρυφά κάπου να κλάψω και να θυμάμαι πως αυτό το σκηνικό είμαι μικρός, πολύ μικρός για να τ' αλλάξω. Μα εγώ μ' ένα άγριο περήφανο χορό σαν αετός πάνω απ' τις λύπες θα πετάξω. Σιγά μην κλάψω, σιγά μη φοβηθώ, σιγά μην κλάψω, σιγά μη φοβηθώ.

(Στίχοι, μουσική Γιάννης Αγγελάκας, απόσπασμα από το τραγούδι «Σιγά μην κλάψω»)

Νιώθοντας το φόβο του άλλου γίναμε καλύτεροι

Η εμπειρία της βράβευσης μας έμαθε πώς είναι να είσαι ξένος

Μια μέρα του καλοκαιριού που πέρασε βρεθήκαμε στη βράβευση των ηλεκτρονικών εφημερίδων με θέμα το ρατσισμό. Εκεί ήταν μαθητές σχολείων που κέρδισαν βραβείο ή έπαινο. Μαζί τους κι εμείς. Στην πραγματικότητα όλοι περιμέναμε την ώρα που θα τελείωνε γιατί πιστεύαμε πως ήταν ακόμα μια εκδήλωση τυπική, γεμάτη βαρετές ομιλίες από ανθρώπους επίσης βαρετούς.

Ευτυχώς διαψευστήκαμε. Ακούσαμε ιστορίες γεμάτες συναίσθημα κι αλήθεια από μαθητές οι οποίοι μετανάστευσαν στην Κύπρο και αναγκάστηκαν να φτιάξουν ξανά τη ζωή τους. Ακούσαμε για φόβο, θλίψη, θυμό, συμβιβασμό, μοναξιά, χαρά, φιλία, αγάπη, όνειρα. Μας μίλησαν για τη δυσκολία τους να μάθουν την ελληνική γλώσσα και κουλτούρα, μας είπαν παραδοσιακά τραγούδια του τόπου τους και άνοιξαν την καρδιά τους, για να διαγράψουν μπροστά στα ανοικτά μας μάτια, όλη την πορεία που ακολούθησαν από τη στιγμή που έφυγαν από την πατρίδα τους, ήρθαν στην Κύπρο και με προσωπικό αγώνα δημι-

ούργησαν μια νέα ζωή με νέα δεδομένα κι ανθρώπους.

Μετάφεραν τις εμπειρίες τους σε εμάς που δεν μπήκαμε ποτέ στη θέση τους, δε βιώσαμε ποτέ το φόβο ενός πολέμου, τουλάχιστον η δική μας γενιά, δεν είδαμε το σπίτι μας να καταρρέει και τη μητέρα μας να λέει αγκαλιάζοντάς μας στοργικά πως πρέπει να εγκαταλείψουμε τον τόπο μας για να πάμε σε έναν άλλο ελπίζοντας μόνο πως κάποια μέρα θα ζήσουμε ελεύθερα, δίχως φόβο και αβεβαιότητα.

Όσοι ήμαστε εκεί γίναμε ένα, βιώσαμε την αγάπη και όλοι μαζί υποσχεθήκαμε πως κάθε κίνησή μας που αφορά τον άνθρωπο θα είναι θεμέλιο στον αγώνα της ανθρωπότητας για την εξάλειψη του ρατσισμού. Γιατί κανείς δεν αξίζει λιγότερη συμπόνια, αλληλεγγύη και αγάπη. Γιατί κανείς δεν πρέπει να νιώθει μόνος στη μάχη που δίνει για μια αξιοπρεπή, όμορφη και ελεύθερη ζωή.

Μαρία Λοφίτη Γ6

Το βραβείο ήταν οι εμπειρίες μας

Το Γραφείο της Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η UNHCR Κύπρου και η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο προκήρυξαν διαγωνισμό τον περασμένο Μάρτιο, κατά του ρατσισμού και της ξενοφοβίας με σύνθημα «Μίλα για το ρατσισμό και την ξενοφοβία: η σιωπή δεν είναι λύση». Οι διοργανωτές καλούσαν τα ενδιαφερόμενα σχολεία να συντάξουν εφημερίδες με άρθρα, ρεπορτάζ, έρευνες και απόψεις σχετικά με το άσυλο, τη μετανάστευση, το ρατσισμό και την ξενοφοβία. Το σχολείο μας με μεγάλη

περηφάνεια πήρε το δεύτερο βραβείο. Το πρώτο βραβείο απονεμήθηκε στο Εσπερινό Λύκειο Λεμεσού και το τρίτο στη Β' Τεχνική Σχολή Λευκωσίας. Η εκδήλωση βράβευσης πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουνίου στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Συγκινητική ήταν η στιγμή κατά την οποία τα παιδιά που κατάγονται από άλλες χώρες κι έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό, άνοιξαν την καρδιά τους και μοιράστηκαν τις εμπειρίες που βίωσαν στην προσπάθεια να προσαρμοστούν στην κυπριακή κοινωνία και στα νέα δεδομένα της ζωής τους. Αυτό που κρατήσαμε ήταν η μεγάλη ανάγκη που ένιωθαν για να ακουστεί κι η δική τους φωνή μέσα στην πολυφωνία της σχολικής κοινωνίας.

Συντακτική ομάδα Ηλεκτρονικής Εφημερίδας

Το αυγό του φιδιού στο σπίτι και στη σχολική αίθουσα

Το σχολείο είναι μια μικρογραφία της ευρύτερης κοινωνίας. Από τη στιγμή λοιπόν που η κυπριακή κοινωνία επιδεικνύει ρατσιστική συμπεριφορά, αναπόφευκτα, παρόμοια συμπεριφορά παρουσιάζεται και στους σχολικούς χώρους. Δυστυχώς τα λάθη που γίνονται ακόμη και μέσα στον ίδιο το μηχανισμό του σχολείου δεν είναι ούτε λίγα ούτε κι ασήμαντα, με αποτέλεσμα το φαινόμενο αυτό να οξύνεται. Οι ίδιοι οι καθηγητές πολλές φορές είναι παράδειγμα προς αποφυγή αφού ένα μεγάλο ποσοστό τους υιοθετεί ρατσιστικά στερεότυπα, τα οποία προσπαθεί να περάσει με μηχανικούς τρόπους στους μαθητές.

Τη μεγαλύτερη όμως ευθύνη φέρουν οι γονείς. Όταν μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον καλλιεργούνται «επικίνδυνες» αξίες, όπως φυλετικός ρατσισμός, θρησκευτικός φανατισμός, σεξισμός ακόμα και φα-

νατισμός για τις ποδοσφαιρικές ομάδες, είναι πολύ λογικό, ειδικά στην Κύπρο των οικογενειακών αξιών, ότι αυτές θα περάσουν και στο παιδί.

Συμπερασματικά από τη στιγμή που «ο δράκος του ρατσισμού» εξακολουθεί να ζει τόσο στην κοινωνία όσο και στις σχολικές αίθουσες, είναι επιτακτική ανάγκη να βρεθούν κάποιες λύσεις ώστε, τουλάχιστο, να περιοριστεί. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος πρέπει όλοι οι αρμόδιοι Υπουργοί, καθηγητές, οργανωμένοι γονείς αλλά και μαθητικά συμβούλια, που δεν πρέπει να υφίστανται μόνο τυπικά, να παρακαθήσουν σ' έναν εποικοδομητικό διάλογο και η κάθε πλευρά να αναλάβει τις ευθύνες που της αναλογούν, ειδικά οι μεγαλύτεροι γιατί οι μαθητές έχουν ανάγκη σωστής καθοδήγησης.

Ηρακλής Πάπτας Β5

Εμείς να γίνουμε το ανάχωμα

Η κρίση και το κραχ του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης το 1929 με όλα τα συνεπακόλουθά του ανά την υφήλιο, οδήγησε στην άνοδο και μάλιστα με δημοκρατικό τρόπο των φασιστικών καθεστώτων τα οποία με τη σειρά τους προκάλεσαν τον όλεθρο με το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Παρόμοια άνοδος εθνικιστικών παρατάξεων παρατηρείται και στις μέρες μας λόγω της οικονομικής κρίσης και κατ' επέκταση της άσχημης οικονομικής κατάστασης κάποιων χωρών. Δυστυχώς το φαινόμενο αυτό είναι έντονο και στη χώρα μας με το εθνικιστικό κόμμα να αποκτά ολοένα και περισσότερα μέλη και να απειλούμαστε με μια ενδεχόμενη είσοδό του στη Βουλή στις επόμενες εκλογές. Πολύ τραγικότερα τα πράγματα είναι στην Ελλάδα με τη Χρυσή Αυγή να αναπτύσσει συνεχώς τη δύναμή της και να έχει ένα μεγάλο αριθμό εκπροσώπων στην Ελληνική Βουλή. Η προβοκάτσια, τα σοβαρά επεισόδια κατά μεταναστών, η δολοφονία του Παύλου Φύσα βρίσκονται πίσω από την πολιτική ταυτότητα της Χρυσής Αυγής.

Ελπίζω τα τελευταία γεγονότα στην Ελλάδα να αποκαλύψουν τον τρομοκρατικό της χαρακτήρα και να την ρίξουν από τη συνείδηση των πολιτών όπως και τα υπόλοιπα «κόμματα» με παρόμοια δράση. Ο φασισμός αναγεννιέται μέσα από τις στάχτες του και όλοι μας πρέπει να σταθούμε απέναντί του. Αν δεν τον τσακίσουμε άμεσα θα προκαλέσει και πάλι τον όλεθρο. Με τους στίχους «Τ' αρχινισμένο σύνθημα πάντα μου μένει όποτε ακούω από τότε ακορντεόν κι έχει σαν στάμπα τη ζωή μου σημαδέψει δε θα περάσει ο φασισμός» κι ενωμένοι, πρέπει να σταματήσουμε κάθε είδος φασισμού. Όπως έκαναν οι φοιτητές του Πολυτεχνείου, όπως εκατομμύρια άνθρωποι στους Παγκόσμιους Πολέμους, όπως τον Παύλο Φύσα που είναι ο άνθρωπος που μας θυμίζει με το θάνατό του ότι το φίδι ακόμα υπάρχει.

Ηρακλής Πάπτας Β5

Στην Ανατολή της ζωής με χαμόγελο

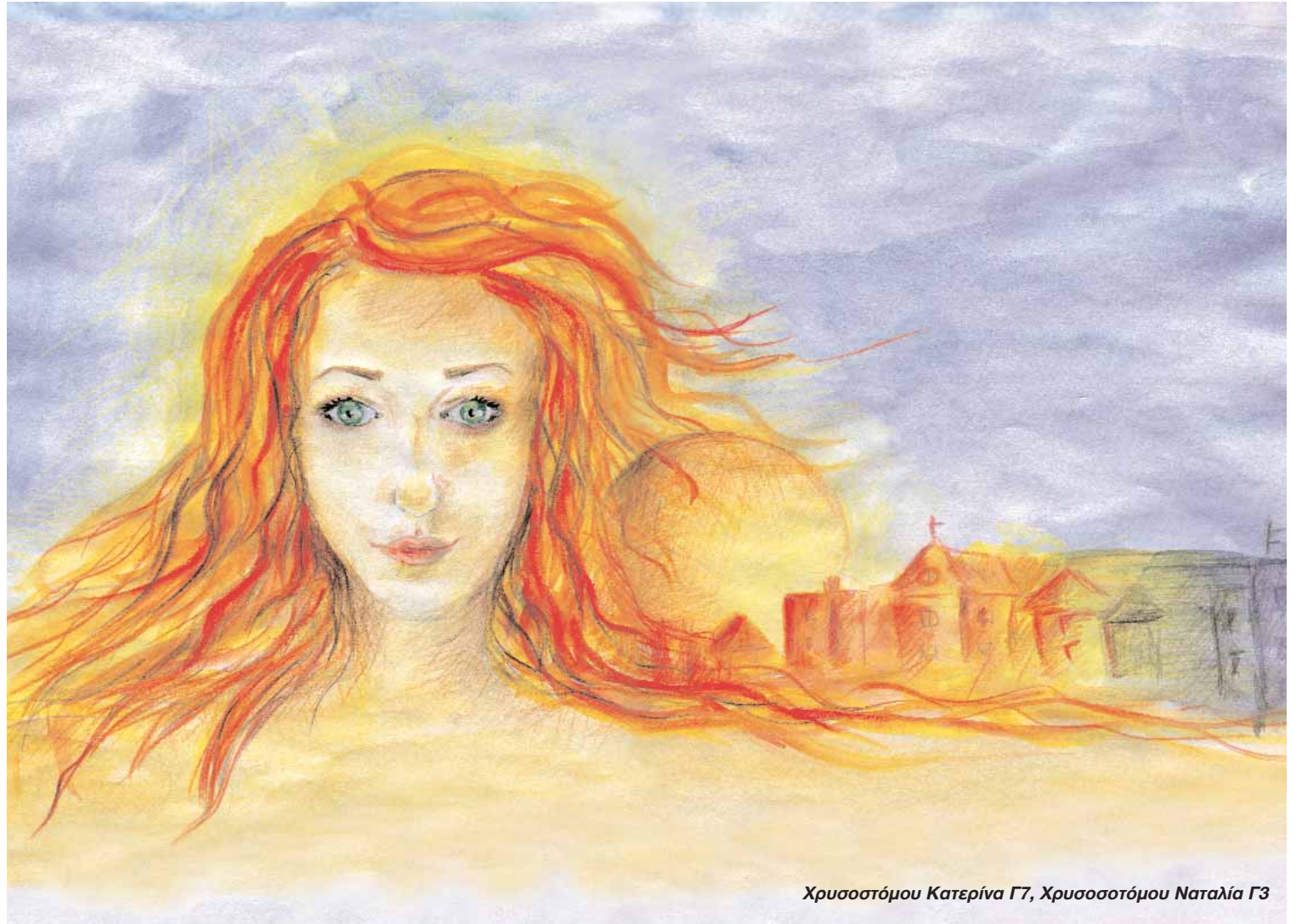
Είπανε κάποτε, πως η καλή μέρα φαίνεται απ' το πρωί. Θα διαφωνήσω λέγοντας πως καλύτερη είναι η μέρα που αρχινά με διάθεση. Στα 17 μου χρόνια, μετά λύπης μου, διαπιστώνω ότι η διάθεση δεν έχει περισσέψει σε κανέναν. Είναι σκληρό ν' ακούς τους ανθρώπους να ξεστομίζουν φράσεις του τύπου: «Δόξα σοι ο Θεός, περάσαμε κι αυτή τη μέρα». Πώς κατάντησε η ζωή των ενηλίκων ένας συνεχής και βάνουσος αγώνας επιβίωσης;

Γιατί παραδοθήκατε; Πού ξεχάσατε το γέλιο, την ενέργεια, τα χρώματα, την υγιή ανάγκη για ζωή; Γιατί καταδεχθήκατε να γίνετε άγνωστοι-γνωστοί; Γιατί μια μάζα ζωντανό-νεκροί, που περιφέρονται σε κοινωνίες που γεννάνε έχθρες;

Κι εμείς οι νεότεροι, που θα 'πρεπε να σφύζουμε από ζωή, γιατί μαχόμαστε ν' ακολουθήσουμε τα χνάρια αυτά; Λέτε να μας λείπει η ψυχαγωγία; Ναι, δε λέω. Καλή κι η διασκέδαση. Καλό το καφεδάκι στα starbucks με την «καλόγουστη» παρέα, τα απαραίτητα πλέον i-phones και τα λοιπά ηλεκτρο-αντικατάστατα της ζωής μας! Καλή κι η νεκρή μας επικοινωνία από το facebook τα βράδια, ωραία κι η τρύπια θαλωρή μας που κοσμεύεται απ' τα καινούρια μας στρασάκια. Όμως, μιλώ για κάτι παραπάνω. Μιλώ για την ψυχαγωγία. Για την αγωγή της ψυχής μας λέω, που έχει την ικανότητα να κάνει τα ουρλιαχτά μας να σωπαίνουν...

Ας αφήσουμε επιτέλους τους εγωισμούς και τις μικρότητες κι ας ζητήσουμε στήριξη ο ένας απ' τον άλλον στην πραγματοποίηση αυτών που αποκαλούν «όνειρα»! Ας απαιτήσουμε το δικαίωμα της ζωής. Της ζωής, της οποίας το τραγούδι θα 'χουμε διαλέξει εμείς. Ας μάθουμε σε όλους ότι το νόημα δεν είναι η επιβίωση, αλλά η ίδια η ζωή.

Ξέρω, ξέρω. Δεν υπάρχει χρόνος για τέτοια: σχολείο, φροντιστήρια, πανεπιστήμια, δουλειά, οικογένεια, σύνταξη, εγγόνια και φτου κι απ' την αρχή! Πού να βρεθεί ο χρόνος; Τι περισσότερο θέλουμε να μας συμβεί για να ονομάσουμε κατάμουτρα το χρόνο «δο-

Χρυσοστόμου Κατερίνα Γ7, Χρυσοστόμου Ναταλία Γ3

λοφόνο»; Δολοφόνος λοιπόν ο χρόνος, που μας βιάζει να μεγαλώσουμε και να ενταχθούμε στο σύνολο. Κλέφτης ο χρόνος! Μας κλέβει τις στιγμές πριν προλάβουμε καλά-καλά να τις αντιληφθούμε. Για το λόγο αυτό απαισιοδοξούμε, θλιβόμαστε, ονειροπολούμε, νοσταλγούμε όλα όσα αφήσαμε πίσω μας. Ξέρω όμως πως δεν είν' αργά για ν' αναζητήσουμε αυτά που κρύψαμε καλά πίσω απ' τη βαρετή συνήθεια της ύπαρξής μας.

Απόψε κάνω να ξεγελάσω την καθημερινότητά μου και κλείνω το μάτι πονηρά στο χρο-

νο. Κάθομαι σαγηνευμένη στο μεγάλο της ζωής μου παραθύρι και περιμένω. Ξαφνικά, ξεπροβάλλει όμορφη μπροστά μου μια κοπέλα που στάζει φως. Έχει μαλλιά κόκκινα, κίτρινα, πορτοκαλιά με μωβ κεντητές αποχρώσεις που χαράζουν τον ορίζοντα. Μοιάζει με θέαμα απ' αλλού φερμένο. Όμως, είν' απλά η Ανατολή που βασιλεύει αργά, μα σταθερά. Η Ανατολή που κάθε μέρα προσθέτει λίγο χρώμα στις γκριζές πόλεις. Μέρα με τη μέρα γίνεται όμορφότερη. Είναι η κοπέλα που δεν άφησε το χρόνο να την ασπρίσει. Να πως

γεννιέται ξανά η διάθεση για ζωή. Να πως θρέφεται η ψυχή. Απ' την αιώνια ομορφιά! Αλήθεια, γιατί γυρίσαμε την πλάτη σ' αυτή την ομορφιά, γιατί δειλιάσαμε μπροστά στην όψη της; Είμαστε τυχεροί που μέσα σ' όλα τ' άλλα, έχουμε ακόμα την Ανατολή που έχει το χάρισμα να σβήνει και να ξαναγεννιέται μέσα σε άχρωμες πολιτείες. Μπορεί κάπου-κάπου να πολιορκούμαστε, μα δεν παύει να μας θυμίζει πως μακριά, στο βάθος, είμαστε ακόμα λεύτεροι!

Μαρία Ιακώβου Γ6

Μάθημα ζωής... στη γιαγιά μου

Η συνταξιοδότηση δεν είναι το τέλος αλλά μια καινούργια όμορφη αρχή

6

Θεωρώ ότι οι άνθρωποι που καταφέρνουν να συνταξιοδοτηθούν και είναι καλά στην υγεία τους είναι από τους πιο τυχερούς ανθρώπους. Η άποψή μου όμως αυτή κλονίστηκε κάπως πρόσφατα, όταν έφτασε κι η σειρά της γιαγιάς μου να συνταξιοδοτηθεί.

Έβλεπα στα μάτια της μια αγωνία, μια ανασφάλεια να αναδύεται μέσα από τα ερωτήματα που συνεχώς την άκουγα να υποβάλλει προς την μητέρα μου: «Άραγε θα με αφήσουν να εργαστώ ακόμη λίγο, τουλάχιστον μέχρι τις καλοκαιρινές διακοπές;».

Άρχισα να διερωτώμαι πώς είναι δυνατόν ένας άνθρωπος μετά από τόσα πολλά χρόνια καθημερινής εργασίας, να μη νιώθει την ανάγκη για πλήρη ξεκούραση. Έτσι

απλά να ξυπνάει το πρωί και να μην είναι υποχρεωμένος να ακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα. Εγώ με το νεαρό της ηλικίας μου αυτό επιθυμώ καθημερινώς! Ατέλειωτες διακοπές, πλήρη χαλάρωση και ευτυχία! Φαίνεται όμως πως άλλα τα μυαλά ενός δεκαεξάχρονου και άλλη η λογική ενός ατόμου της τρίτης ηλικίας.

Προσπαθώ να πείσω τη δική μου γιαγιά ότι μια άλλη ζωή αρχίζει τώρα και πρέπει να την ευχαριστηθεί. Οι σκοτούρες είναι ελάχιστες, ο ελεύθερος χρόνος αρκετός έτσι είναι πολύ σημαντικό να καταφέρει να τον γεμίσει με πολλές και χαλαρωτικές δραστηριότητες. Μερικές από αυτές; Περιπάτημα, παρακολούθηση επιμορφωτικών απογευματινών μαθημάτων όπως ραπτικής, εκμάθησης ξένων γλωσσών. Επίσης διάβασμα λογοτεχνικών βιβλίων, ταξίδια και πολλά άλλα. Εκείνο που προέχει είναι

η επικοινωνία με άλλους συνανθρώπους, η δημιουργία φιλικών δεσμών έτσι ώστε η μοναξιά να μην τους επηρεάσει, να συνεχίσουν να χαίρονται τη ζωή τους όσο το δυνατόν περισσότερο και μαζί με αυτούς να χαιρόμαστε και εμείς. Γι' αυτό και η παρουσία μας δίπλα τους είναι απαραίτητη κι ο ρόλος που έχουμε απέναντί τους σημαντικός. Εκείνο που έχουν διαρκώς ανάγκη είναι η συντροφιά μας και το ενδιαφέρον μας. Ένα τηλεφώνημα δεν κοστίζει σε εμάς τίποτε όμως για εκείνους είναι υψίστης σημασίας, νιώθουν ότι δε βρίσκονται στο περιθώριο και συνεχίζουν να είναι μέρος της ζωής μας.

Άνθρωποι σαν και τη γιαγιά μου, που έχουν προσφέρει τόσα πολλά, τους αξίζει το καλύτερο!

Κυπριανός Χρυσάφνης Β7

Μαρία Χατζηκαράλημους Β7

Το κυπριακό τραύμα και το δράμα των άλλων

Οι συμφορές στις Φιλιππίνες και οι δικές μας συνήθειες

Φαντάζομαι πως λίγο ή πολύ έχετε ενημερωθεί για τη μεγάλη πλημμύρα στις Φιλιππίνες. Αυτές οι σεισμόπληκτες, κτυπημένες από τις καιρικές συνθήκες, περιοχές βασανίζονται σχεδόν κάθε χρόνο από τα επιθετικά καιρικά φαινόμενα και χάνονται ετησίως χιλιάδες ζωές αθώων ανθρώπων. Άνθρωποι που αρκούνται με τα λίγα και ευχαριστούν το Θεό που έχουν έστω κι ένα πιάτο φαγητό την ημέρα.

Σοκαρίστηκα όταν σε ένα τηλεοπτικό κανάλι παρακολούθησα σκηνές από την κατάσταση που επικρατούσε σ' ένα χωριό, στις Φιλιππίνες. Συγκεκριμένα παρακολούθησα τη σκηνή κατά την οποία οι ενισχυτικές δυνάμεις έφερναν σακούλες που περιείχαν μπουκάλια νερού. Το φρικτό ήταν πως οι άνθρωποι στην κυριολεξία ποδοπατούσαν ο ένας τον άλλον για να καταφέρουν να πάρουν έστω κι ένα μπουκάλι. Εκείνη τη στιγμή ένιωσα αναίσθητη, άπληστη κι ένοχη για αυτά, που δύο λεπτά πριν παρακολουθήσω τις ειδήσεις, ευχόμουν να αποκτήσω.

Τώρα ας μεταφερθούμε στην Κύπρο μας, τη χώρα που καμία οικονομική κρίση δεν αγγίζει, που παρά τις πολλές οικονομικές δυσκολίες κυκλοφορούν γυναίκες που ασχολούνται με το ποια θα φορέσει την πιο ακριβή μάρκα ρούχου. Άραγε έχουμε αναλογιστεί ποτέ τι συμβαίνει στον υπόλοιπο κόσμο; Μάλλον είμαστε κλεισμένοι στη «χιονόσφαιρα» μας με το πλαστικό χιόνι, την ψεύτικη ευτυχία, μέσα στην οποία ζούμε ξέγνοιαστα κι ανέμελα. Μετά από λίγη παρατήρηση, συνειδητοποιήσα πως είμαστε όλοι λίγο πολύ μεγαλωμένοι στα «πούπουλα». Ασχολούμαστε περισσότερο με το επόμενο κινητό που θα αγοράσουμε παρά με τα γε-

Αριστοφάνης Χατζηκαράλαμπος Γ5

γονότα που συμβαίνουν στον ευρύτερο κόσμο. Το πιθανότερο είναι ότι δε μας ενδιαφέρει το τι γίνεται. Δυστυχώς δεν είμαστε καν πρόθυμοι να ενημερωθούμε. Αγνοώντας την πραγματικότητα, συνεχίζουμε άνετα να καλοπερνάμε. Ψωνίζουμε χωρίς σταματημό προϊόντα που μας είναι τελείως ακριβά και στη συνέχεια κάνουμε «μόστρα» στη δουλειά, στο σχολείο και σε πολλούς άλλους δημόσιους χώρους. Ακολουθούμε πιστά τους κανόνες κάθε καινούργιας μόδας, χωρίς να λογαριάζουμε τα χρήματα τα οποία ξοδεύουμε τακτικά, πασχίζοντας, δήθεν, να ξεχωρίσουμε.

Παρά τις φιλότιμες προσπάθειές μας όχι μό-

νο δεν καταφέρνουμε να ξεχωρίσουμε, αλλά γινόμαστε ένα με τη μάζα. Ασχολούμαστε με τα ανούσια και όχι με τα ουσιαστικά. Αντί να ανοίξουμε τα μάτια και να δούμε τα προβλήματα που καταπλακώνουν τις κοινωνίες, προτιμάμε να βλέπουμε ό,τι υπάρχει στη χιονόσφαιρά μας. Με αυτή μας τη συμπεριφορά διακινδυνεύουμε την απραγία, κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα του λαού μας. Το περίεργο είναι ότι, ενώ είμαστε οι υπεύθυνοι για το πρόβλημα, δε δραστηριοποιούμαστε για την επίλυσή του.

Μήπως είναι καιρός για προσγείωση; Είναι ώρα επιτέλους να καταλάβουμε τι είναι σημαντικό και τι όχι. Ας σταματήσουμε να πα-

ραπονιόμαστε που δεν έχουμε το πιο ακριβό κινητό. Εκτός από το ότι πρέπει να συνειδητοποιήσουμε τα σφάλματά μας, οφείλουμε να λοικευτούμε και να καταβάλουμε προσπάθεια να συμβάλουμε στην επίλυση των προβλημάτων αυτών, παρά να καθόμαστε με τα χέρια σταυρωμένα. Κι όταν μιλάω για προσπάθεια δεν αναφέρομαι απλώς σε «διακοσμητικούς εράνους».

Με όπλο μας την εκπαίδευση, μπορούμε να εμψυχήσουμε στους νέους περισσότερες ευαισθησίες. Το εκπαιδευτικό σύστημα θα έπρεπε να προσπαθήσει να ενημερώσει τους μαθητές για θέματα που απασχολούν το παγκόσμιο γίγνεσθαι. Θα ήταν υπέροχο αν υπήρχε ένα μάθημα που να ενημερώνει τους μαθητές για τους θεσμούς που υπάρχουν στον υπόλοιπο κόσμο. Είναι χρέος μας να παλέψουμε να αποκτήσουμε παιδεία με μεγαλύτερο εύρος γνώσεων, ώστε να μην καταλήξουμε μία μέρα σαν τους ενήλικες της γενιάς μας που ενδιαφέρονται μόνο για τον εαυτό τους. Είναι θλιβερό πως μπορεί κάποτε να είμαστε άνθρωποι ρηκοί, χωρίς ιδιαίτερα ιδανικά.

Τελικά, ήρθε η ώρα να σταματήσουμε να πετάμε στα σύννεφα. Η βαριά οικονομική και πολιτική κρίση ήδη άρχισε να διαφαίνεται και να επηρεάζει το μικρό μας νησί. Ακόμη δεν έχουμε δει τίποτα. Η φτώχεια βρίσκεται πολύ κοντά μας και πρέπει να προφυλαχτούμε. Ποιός ξέρει; Μπορεί κάποια στιγμή να αναζητούμε κι εμείς μετά μανίας λίγο νερό. Τροχός είναι και γυρίζει. Όταν βρεθούμε κι εμείς στη δική του θέση θα καταλάβουμε. Τότε όμως θα είναι μάλλον πολύ αργά.

Δανάη Χατζηδημητρίου Β6

Η Εκκλησία να τολμήσει να αναλάβει το ρόλο της

Η συμβολή της Εκκλησίας στην πρόληψη και αντιμετώπιση των επικίνδυνων εξαρτήσεων

Αναμφισβήτητο είναι το γεγονός ότι τα ναρκωτικά, το αλκοόλ και γενικότερα οι ουσίες εξάρτησης έχουν γίνει μάλιστα της εποχής. Από χρόνο σε χρόνο ο αριθμός των νέων που εθίζονται στις συγκεκριμένες ουσίες, παρουσιάζει δραματική αύξηση αποδεικνύοντας έτσι την αποτυχία των αρμόδιων φορέων στο χειρισμό αυτών των θεμάτων. Ο μεγάλος αριθμός των χρηστών σε συνδυασμό με τις ολέθριες συνέπειες της χρήσης καθιστά το πρόβλημα ιδιαίτερα σοβαρό και η εύρεση διεξόδου από το αδιέξοδο που αυτές προκαλούν, κρίνεται θέμα υψίστης προτεραιότητας που απαιτεί δυναμική αντιμετώπιση.

Ο εφσυχασμός αποτελεί το πρώτο εμπόδιο για τη λήψη μέτρων επίλυσης. Από την άλλη μεριά η μοιρολατρία δεν αρμόζει σε μία κοινωνία που επιδιώκει την ευημερία των μελών της. Η αντιμετώπιση του θέματος απαιτεί συνδυασμένη δράση από την οικογένεια, το σχολείο, την Εκκλησία, το Κράτος και γενικά την κοινωνία. Το άρθρο αυτό σκοπό έχει να προσεγγίσει τρόπους μέσα από τους οποίους η Εκκλησία μπορεί να συμβάλει στον περιορισμό του προβλήματος.

Ο ρόλος της Εκκλησίας θα πρέπει αρχικά να επικεντρωθεί στην ενημέρωση του γενικού πληθυσμού, σε θέματα που σχετίζονται με τις εξαρτήσεις. Μέσα από την κατήκηση μπορεί να επέλθει η ευαισθητοποίηση των γονέων και κυρίως των νέων που αποτελούν την πιο ευάλωτη ομάδα. Η γνωστοποίηση των τρόπων εξάρτησης και κυρίως των καταστροφικών συνεπειών τους θεωρείται από τους ειδικούς ως σημαντικό μέσο

αποτροπής της χρήσης. Οι γονείς μέσω ιερέων ή άλλων πνευματικών ανθρώπων της Εκκλησίας θα έχουν τη δυνατότητα να ενημερώνονται για τον καθοριστικό ρόλο που έχει η συμπεριφορά τους στην επιλογή ή όχι της χρήσης από το παιδί. Οι γονείς μέσω αυτής της ενημέρωσης θα κατανοήσουν ότι η απομάκρυνση από τα παιδιά τους και η απασχόληση στο μεγαλύτερο μέρος του χρόνου με τη δουλειά τους, αποτελεί για τους νέους αιτία αναζήτησης άλλων «διεξόδων» που δυστυχώς κάποιοι επιπλέον θα τους υποδείξουν.

Η δεύτερη μέριμνα της Εκκλησίας είναι να προχωρήσει ένα βήμα παραπέρα με την έννοια ότι αυτή τη φορά η ενημέρωση θα απευθύνεται σε εξειδικευμένες ομάδες του πληθυσμού που χαρακτηρίζονται ως ομάδες υψηλού κινδύνου. Πρόκειται για παιδιά που συμβιώνουν με χρήστες. Σε αυτή την κατεύθυνση η Εκκλησία μπορεί να συμβάλει σημαντικά μέσω των πνευματικών της ανθρώπων οι οποίοι θα προσεγγίσουν τους νέους όχι απαραίτητα μόνο στο χώρο της Εκκλησίας. Το μήνυμα πρέπει να μεταφέρεται όπου υπάρχουν οι νέοι και οι ιερείς θα πρέπει να «βγουν» από το Ναό για να συναντήσουν τους νέους που δεν προσέρχονται στην Εκκλησία, να τους μιλήσουν και να τους φέρουν κοντά σε αυτήν. Θα πρέπει να αποτελεί επιδίωξη για κάθε ιερέα η συμμετοχή του σε σχολικά ή κοινοτικά προγράμματα που θα τον φέρουν πιο κοντά στους επηρεαζόμενους. Επίσης η δημιουργία ξενώνων για παιδιά με γονείς χρήστες θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα της Εκκλησίας. Η εγκατάλειψη

ενός παιδιού σ' ένα «άρρωστο» περιβάλλον αποτελεί απλώς την προετοιμασία του για να αποδεχτεί και να υιοθετήσει στο μέλλον αυτές τις συμπεριφορές. Μέσα στους ξενώνες το παιδί θα κατανοήσει τα λάθη των γονιών αλλά δε θα δημιουργήσει αρνητικά συναισθήματα προς αυτούς. Σε αυτό θα βοηθήσουν οι κληρικοί που με το λόγο τους και τη συμπεριφορά τους θα καλλιεργήσουν ένα κλίμα αγάπης αλλά κι ένα αίσημα ότι η ζωή του κάθε ανθρώπου είναι ξεχωριστή και ότι οι αποφάσεις των μεγάλων δεν πρέπει να καταδικάζουν τις ζωές των νέων.

Η προσπάθεια της Εκκλησίας δε θα πρέπει να εξαντληθεί στην απλή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση αλλά να επεκταθεί και στη συμβολή για τη θεραπεία και την κοινωνική επανένταξη των χρηστών. Το γεγονός της μεγάλης λίστας αναμονής για τα υπάρχοντα αντίστοιχα κρατικά ιδρύματα φανερώνει την ανάγκη δημιουργίας επιπρόσθετων. Η αδυναμία του Κράτους να προσφέρει ένα ικανοποιητικό αριθμό υποδομών που να αντιστοιχεί στον αριθμό των χρηστών θα πρέπει να καλυφθεί από την Εκκλησία. Η δημιουργία μονάδων απεξάρτησης θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα. Με αυτόν τον τρόπο θα περιοριστούν οι λίστες αναμονής για απεξάρτηση και οι χρήστες θα έχουν τη δυνατότητα να «ξαναγεννηθούν». Μέσα σε αυτούς τους χώρους οι νέοι θα έχουν την ευκαιρία να απαλλαγούν από τον «ψεύτικο» εαυτό που τους δημιούργησαν οι ουσίες και να ξανασυναντηθούν με το «αληθινό» τους εαυτό. Επίσης η βοήθεια στην κοινωνική επανένταξη των χρηστών μέσα από προγράμματα

που θα επιχορηγήσει η Εκκλησία είναι αναγκαία αφού ο κοινωνικός ρατσισμός δε βοηθά στην ομαλή ενσωμάτωση αυτών των ατόμων στην κοινωνία. Οι άνθρωποι γενικά είναι δύσπιστοι όταν πρόκειται να εργοδοτήσουν έναν πρώην χρήστη. Το παρελθόν του και μόνο του κατατάσσει στους ανεπιθύμητους αφού υπάρχει η άποψη ότι είναι ζήτημα χρόνου να «ξανακυλήσει» και αυτό θα δημιουργήσει προβλήματα στο χώρο εργασίας του. Η Εκκλησία είναι η μόνη που μπορεί να αντιμετωπίζει τους ανθρώπους χωρίς προκατάληψη. Είναι η μόνη που μπορεί να αποδεχτεί ένα νέο που άλλαξε χωρίς να είναι καχύποπτη. Είναι η μόνη που μπορεί να του δώσει απλόχερα μία δεύτερη ευκαιρία να κερδίσει τη ζωή του.

Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι η Εκκλησία μπορεί αλλά και επιβάλλεται να συμβάλει στην καταπολέμηση της μαστίγας των εξαρτησιογόνων ουσιών. Σε μία εποχή που οι ανθρώπινες αξίες δοκιμάζονται, η Εκκλησία θα πρέπει να αναζητήσει, ανάμεσα στους ανθρώπους της, εκείνους που θα πρωτοστατήσουν σε αυτό το τόλμημα. Θα είναι εκείνοι που δε θα τους ενδιαφέρει πόσους χρυσούς πολυελαίους έχει ο Ναός αλλά πόσοι άνθρωποι θα καταφέρουν με τη συμβολή τους να ξανακοιτάξουν κατάματα τη ζωή και να αντικρύσουν το χαμόγελό της, «καθαροί» και απαλλαγμένοι από κάθε είδους εξάρτηση.

Έρρικα Αλεξάνδρου Α1
Μιχαέλλα Αλεξάνδρου Α1

Η θάλασσα της φύσης μας και τα ερωτικά στερεότυπα

Έρωσ ανίκατε μάχαν: η φύση της σεξουαλικότητας και οι αντιδράσεις της κοινωνίας

Μαρία Ιακώβου Γ6

Πριν αρχίσετε το διάβασμα, γυρίστε το βλέμμα σας στον κοντινότερο άνθρωπο που βλέπετε. Εντάξει, καλοκοιτάξατε; Τώρα σκεφτείτε περί γούστων. Τι αρέσει σε αυτόν τον άνθρωπο, πώς πίνει τον καφέ του (αν βέβαια πίνει καφέ), τι μουσική ακούει, τι χρώμα λατρεύει, ποιους αγάπα και ποιους μισεί; Συγκρίνετε τώρα τα γούστα του με τα δικά σας. Καμία σχέση, έτσι; Ακόμη κι αν έχετε κάποιο κοινό ενδιαφέρον, κάτι άλλο θα έχετε που κάνει τον άλλο κάπως διαφορετικό, ακόμη και στο πιο αμοιβαίο σας «αρέσει». Έτσι είναι και με τον έρωτα. Όλα είναι θέμα γούστου και κάνεις δεν μπορεί να μας βάλει στο ίδιο τσουβάλι. Δυστυχώς, η Κύπρος μας, όπως δείχνουν τα στατιστικά, δε φαίνεται να έχει πιάσει το νόημα, αφού μεγάλο μέρος του πληθυσμού θεωρεί την ομοφυλοφιλία «αφύσικη». Για να μην αρχίσω για τα εκτρώματα που συμβαίνουν στη Ρωσία, όπου μόνο το να υπερασπιστείς δικαιώματα ομοφυλόφιλων σε οδηγεί στη φυλακή. Και δυστυχώς ένα από τα πράγματα που αγαπώ περισσότερο στον κόσμο, ο Χριστιανισμός, φέρει μεγάλη ευθύνη. Αν έχεις ήδη δυσανασχετήσει με όσα διάβασες, σταματά τώρα γιατί έπονται κι άλλα. Οι υπόλοιποι, πάρτε σιταροπούλες.

Η σεξουαλικότητα, φίλοι αναγνώστες, δεν είναι μονό ό,τι βλέπεις. Υπάρχουν πέντε παράμετροι που καθορίζουν το γλυκό αυτό συναίσθημα που λέγεται έρωτας. Κατ' αρχάς, το φύλο μας. Ποιο φύλο, όμως; Το βιολογικό ή το ψυχολογικό; Ναι, τα πράγματα έχουν ήδη αρχίσει να περιπλέκονται. Το βιολογικό φύλο μας (your sex) είναι τα γνωστά χαρακτηριστικά που τα χρωμοσώματα και οι ορμόνες συνθέτουν. Είναι απλό, έτσι; Όμως, μεταξύ των δύο πόλων, άνδρα και γυναίκας, υπάρχει ένα τεράστιο χάσμα που γεμίζουν οι λεγόμενοι ερμαφρόδιτοι. Οι συνθήκες που σε κάνουν βιολογικά ερμαφρόδιτο είναι ποικίλες και δε θα σας κουράσω με αυτές. Το θέμα είναι πώς γίνεται και δεν αλλάζει. «Αν έτσι θέλει ο θεός, τύφλα να έχει ο κάθε εκνευριστικός». Προχωρώντας φτάνουμε στον εγκέφαλό μας. Εκεί, τα βάθη του ασυνείδητου, μάς οδηγούν στο ψυχολο-

γικό φύλο (your gender). Το πώς αισθάνεσαι. Είναι η αρρενωπότητα και η θηλυκότητά σου. Ο καλύτερος τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να εξηγηθεί είναι με ένα γράφημα. Ο άξονας x είναι το φύλο που αναγνωρίζεις τον εαυτό σου πως είναι. Όσο πιο μακριά, τόσο πιο ανδροπρεπής ή θηλυπρεπής είσαι. Ο άξονας ψ είναι η ένταση της ταυτοποίησής σου. Άρα μπορείς να είσαι ψυχολογικά άντρας, γυναίκα, και τα δύο ή τίποτα από τα δύο σε άπειρες βαθμίδες ισχύος ταυτότητας. Το αν θα πεις κάποιο άτομο «αυτός» ή «αυτή» ουσιαστικά καθορίζεται από το ψυχολογικό φύλο του.

Αφού κάναμε ένα μικρό ταξίδι, φθάνουμε στη σεξουαλική προτίμησή σου. Κι εδώ, η λατρεμένη κυρία Βιολογία έχει το λόγο. Μέσω ορμονών, μπορεί να σε ελκύει το αντίθετο φύλο ή το ίδιο φύλο ή και τα δύο, ακόμη και κανένα από τα δύο. Για την τελευταία περίπτωση στην ελληνική γλώσσα υπάρχει η λέξη «ανέραστος». Έτσι, για τις οποιοσδήποτε προτιμήσεις κάποιου, η λέξη «αφύσικο» τίθεται εκτός διαλόγου από τη στιγμή που η ίδια η φύση, σε όλα τα μέλη του ζωικού βασιλείου, μας δείχνει πως δεν υπάρχει η λέξη «παραξενιά» στο λεξιλόγιό της.

Στο σημείο αυτό τελειώνουν τα συναισθήματα και αρχίζει η εφαρμογή. Η τέταρτη παράμετρος είναι η σεξουαλική συμπεριφορά μας. Το πώς συμπεριφερόμαστε αν μας χτυπήσει το «δηλητήριο» που λέγεται αγάπη. Για να εξηγούμαστε καλύτερα, πρέπει να πάρουμε για παράδειγμα έναν Ορθόδοξο μοναχό. Οποιαδήποτε κι αν είναι η σεξουαλική του προτίμηση, ο μοναχός απέχει από τη συνουσία. Η ερωτική του συμπεριφορά είναι αυτή της αποχής. Εδώ βρίσκονται όλοι οι τρόποι με τους οποίους συμπεριφερόμαστε ερωτικά. Δυστυχώς κάποιες φορές η επιλογή δεν είναι δική μας. Πολλοί άνθρωποι αναγκάζονται ακόμη και σήμερα να κρύψουν το ποιο είναι και να συμπεριφέρονται αντίθετα με τις ορμές τους. Σκέψου να μην μπορείς να ερωτευτείς το άλλο σου μισό. Να μην μπορείτε να αγκαλιαστείτε και να φιληθείτε δημόσια. Τώρα, φίλοι αναγνώστες,

καταλαβαίνετε το έγκλημα που διαπράττεται σε βάρος ομοφυλόφιλων και όχι μονό;

Υπάρχει, τέλος, ο φυλετικός ρόλος. Το πώς ένας άντρας και μια γυναίκα οφείλει να δρα σε μια κοινωνία. Και φυσικά, η ίδια κοινωνία κατασκευάζει αυτούς τους ρόλους. Αν κάποιος νομίζει πως αυτό δε συμβαίνει, ας θυμηθεί πως στη Χοιροκοιτία αντικείμενα όπως εργαλεία και όπλα, βρέθηκαν σε γυναικείους τάφους, ενώ κοσμήματα βρέθηκαν σε ανδρικούς. Στερεότυπα όπως «ο άνδρας ο βαρύς» ή «η γυναίκα η νοικοκυρά» είναι κατασκευές κοινωνιών, όχι της φύσης. Το αν ευστοχούν ή όχι σε κάποια άτομα ποσώς με ενδιαφέρει, αφού δεν καθορίζει για μένα την ηθική αξία του ατόμου.

Όσον αφορά τις παραμέτρους αυτές, πρέπει να θυμόμαστε δύο πράγματα: είναι δυναμικές και είναι στατιστικά ανεξάρτητες. Η σεξουαλικότητά μας δε μένει σταθερή, όπως δε μένει και η χημική ισορροπία μιας αντίδρασης σταθερή. Αυτή η δυναμικότητα της σεξουαλικότητας πρέπει να είναι πάντα μέσα στο νου μας. Επίσης, το τι φύλο έχεις είναι τελείως ανεξάρτητο από τις υπόλοιπες παραμέτρους που καθορίζουν τη σεξουαλικότητά σου. Υπάρχει λοιπόν, μια ξεχωριστή σεξουαλική ταυτότητα για τον καθένα από εμάς. Γιατί να μην μπορούμε να το καταλάβουμε αυτό; Γιατί να θεωρούμε την ομοφυλοφιλία αρρώστια, λες και είμαστε ναζί που καταπίνουν όποια ψευδο-επιστημονική θεωρία βγάλει το υποχείριο του κόμματος; Όταν κάποιος μου βάζει μέσα και τη θρησκεία, εγώ σκέφτομαι: Αν ο θεός μισεί τους ομοφυλόφιλους, όπως μου λες, τότε γιατί συνεχίζει να τους φτιάχνει;

Ας ηρεμήσουμε λοιπόν και ας ερωτευτούμε με την ψυχία μας. Το να πολεμάς τον έρωτα είναι σαν να μαστιγώνεις τη θάλασσα για να ηρεμήσει. Χτύπα όσο θες, δε θα σταματήσει αν δεν το θελήσει η ίδια. Αν όμως σπάσεις τα στερεότυπα και βγουν έξω οι άνθρωποι, τότε ο πλούτος με τον οποίο εκφράζεται ο έρωτας θα γίνει κάτι το πανέμορφο.

Χρήστος Νικολάου Γ6

Λουσμένες στο κόκκινο φως ζητούν βοήθεια

Το έγκλημα της σωματεμπορίας στο σύγχρονο κόσμο

Μια ταινία που είναι η καθημερινότητα για χιλιάδες γυναίκες...

Η Λίλια, ένα όμορφο κορίτσι δεκαέξι χρονών από τη Ρωσία, με όρεξη για ζωή και οχυρωμένη με την ελπίδα του αμερικανικού ονείρου, ερωτεύεται τον Αντρέι ο οποίος της τάζει αυτά για τα οποία η καρδιά της λαχταρά. Της προτείνει δουλειά στη Σουηδία και η Λίλια βλέποντας τα σχέδιά της να μπαίνουν σε μια πορεία, αποδέχεται, ετοιμάζει τα χαρτιά της, αγοράζει εισιτήρια και οι δυο τους ταξιδεύουν μέχρι τη Σουηδία. Όταν φτάνουν, της λέει πως δεν μπορεί να την ακολουθήσει. Της λέει πως θα ξαναβρεθούν σε δυο-τρεις μέρες. Την παραδίδει σε ένα φίλο του και τότε η Λίλια συνειδητοποιεί πως όλα είναι μια απάτη. Την κλείνουν σε ένα διαμέρισμα και της φέρνουν πελάτες. Την χτυπούν για να εκπορνευτεί. Αρχίζει γι' αυτήν ο εφιάλτης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, η φυλακή κι η καταδίκη της σε έναν κόσμο κυριευμένο από βία, απειλές, φόβο, απομόνωση.

Η πολυβραβευμένη κινηματογραφική ταινία του σκηνοθέτη Lukas Moodison, «Lilya 4 ever», πραγματεύεται ένα πρόβλημα της σύγχρονης κοινωνίας που καταδυναστεύει χιλιάδες γυναίκες και ανήλικα κορίτσια ανά το παγκόσμιο. Τα σύγχρονα σκλαβοπάζαρα αποτελούν πραγματικότητα και προκύπτουν ως συνέπεια της παράνομης διακίνησης και εμπορίας γυναικών. Το εμπόριο λευκής σαρκός έχει λάβει τρομακτικές διαστάσεις, όμως η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών, τουλάχιστον στη χώρα μας, βρίσκεται ακόμα σε πρώιμα στάδια. Τα κέρδη από τη σεξουαλική εκμετάλλευση είναι τεράστια (8 δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο), ενώ το κόστος της «επιχείρησης» χαμηλό.

Όταν σκέφτεσαι τον έρωτα το μυαλό σου ταξιδεύει σε έναν κόσμο γεμάτο πάθος με τον άνθρωπο που αγαπάς. Γίνεστε ένα καθώς νιώθετε το υπέροχο συναίσθημα της ευτυχίας. Αυτό που δεν έχεις ονειρευτεί ποτέ είναι να σε αναγκάζουν άνθρωποι να προσφέρεις το σώμα σου χωρίς τη δική σου συναίνεση, να σε χτυπούν δίχως έλεος, να σε τιμωρούν με τρόπους που δε φτάνει ο νους και εσύ να καταλήγεις ζωντανός - νεκρός. Να σου κατάσχουν το διαβατήριο ή την ταυτότητά σου κρατώντας σε αιχμάλωτο σε μια ξένη χώρα. Να σου καταπατούν καθημερινά τα δικαιώματά σου και να σου καταρρακώνουν την αξιοπρέπεια. Αυτό κανείς δεν το θέλει για τον εαυτό του. Κι όμως εκατομμύ-

Μαρία Ανδρέου B5

Είναι εύκολο να τις κρίνουμε ή να τις επικρίνουμε, αλλά αυτό δεν είναι το ζητούμενο. Και ποιος δε θα δεχόταν μια ευκαιρία διαφυγής όταν το μόνο που βλέπει είναι σκοτάδι;

ρια άνθρωποι το ζουν. Ζουν τη σεξουαλική εκμετάλλευση και πολλές φορές είναι μόνοι στο μαρτύριο που περνούν.

Τα περισσότερα θύματα της εμπορίας ανθρώπων είναι κορίτσια και γυναίκες που δεν έχουν λεφτά για να ζήσουν την οικογένειά τους, που είναι μόνες δίχως υποστήριξη από το στενό τους περιβάλλον αλλά δεν σταματούν να ονειρεύονται. Προσπαθώντας να ξεφύγουν από το βάλτο της ανεργίας και της οικονομικής εξαθλίωσης, ψάχνουν για τον πιο εύκολο τρόπο διαφυγής πίσω από τον οποίο κρύβονται άτομα που ανήκουν σε παράνομα δίκτυα εμπορίας προσώπων, γνοιάζονται μόνο για το χρήμα και εξαιτίας αυτού καταπατούν αναφαίρετα ανθρώπινα δικαιώματα. Πρόκειται για κοπέλες που προέρχονται από φτωχές χώρες της Ασίας και της Ανατολικής Ευρώπης με προορισμό πλούσιες χώρες. Είναι εύκολο να τις κρίνουμε ή να τις επικρίνουμε, αλλά αυτό δεν είναι το ζητούμενο. Και ποιος δε θα δεχόταν μια ευκαιρία διαφυγής όταν το μόνο που βλέπει είναι σκοτάδι;

Σωματεμπορία και Κύπρος

Η Κύπρος τα τελευταία χρόνια έχει καταστεί σημαντικός χώρος προορισμού θυμάτων σωματεμπορίας, κάτι που δε φαίνεται να προβληματίζει ιδιαίτερα το κυπριακό κράτος αφού δεν έχει λάβει σοβαρά μέτρα για την αντιμετώπιση του εγκλήματος. Αν και έχουν γίνει κάποιες προσπάθειες, δεν μπορούν να θεωρηθούν ικανοποιητικές. Με εξαίρεση, δηλαδή, την αναθεώρηση της πολιτικής που διέπει την είσοδο και απασχόληση υπηκόων Τρίτων Χωρών υπό την ιδιότητα της «καλλιτέχνης» και πιο συγκεκριμένα η κατάργηση των θεωρήσεων εισόδου με αυτή την ιδιότητα καθώς και η υιοθέτηση αυστηρών και ομοιόμορφων διαδικασιών για την είσοδο, παραμονή και απασχόληση αλλοδαπών «ερμηνευτριών» με αυτές που ισχύουν για όλους τους αλλο-

δαπούς εργαζόμενους, δεν έχει γίνει κάτι δραστικότερο από πλευράς της Πολιτείας.

Κάτι που θα μπορούσε να γίνει είναι η αναβάθμιση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου κατά τρόπο που να διαλαμβάνει την ένταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις υφιστάμενες ή μελλοντικές κρατικές πολιτικές, οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνουν ξεκάθαρα υπόψη την έμφυλη άνιση θέση των συγκεκριμένων γυναικών-θυμάτων. Ακόμα, θα πρέπει να εξεταστεί και η προοπτική υπογραφής και κύρωσης της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στην οποία ορίζονται υποχρεώσεις στα Κράτη ώστε να λαμβάνουν προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα με σκοπό την εξάλειψη των εγκλημάτων κατά των γυναικών.

Η Κύπρος τα τελευταία χρόνια έχει καταστεί σημαντικός χώρος προορισμού θυμάτων σωματεμπορίας

Η δικαιοσύνη βρίσκεται χαμένη κάπου στα χαρτιά: υποθέσεις που κρατούν περισσότερο από δύο χρόνια και ένα νομικό σύστημα που νοσεί η κράτηση των υπόπτων μέχρι τη δική δεν είναι κατοχυρωμένα ενώ οι κατηγορούμενοι έχουν τη δυνατότητα να διαφύγουν από τα κατεχόμενα θύματα που φοβούνται να μιλήσουν τη γλώσσα της αλήθειας στο δικαστήριο ή δεν κάνουν οποιαδήποτε προσπάθεια να καταγγείλουν τους θύτες αφού δεν εμπιστεύονται τα όργανα του Κράτους.

Όσο ο κόσμος κλείνει τα μάτια ακόμα και σε ένα τόσο ευαίσθητο θέμα που έπρεπε να απασχολεί τους πάντες τόσο περισσότερο η

απογοητεύση και η οργή με τον τόπο που μεγαλώνουμε συσσωρεύεται. Ας σταματήσουμε να είμαστε συνένοχοι στο έγκλημα. Αν ο καθένας υπολόγιζε ότι με την κίνησή του να επισκεφτεί ένα πορνείο, ένα μασαζιζδικο, ένα μπαρ όπου δουλεύουν τα θύματα σωματεμπορίας, συμβάλλει και επιτείνει την εξάπλωση του εμπορίου λευκής σαρκός, τότε θα πλήγονταν οι επιχειρήσεις. Τότε τα πράγματα θα άλλαζαν προς το καλύτερο.

Αυτό που χρειάζονται τα θύματα είναι κατανόηση, στήριξη, αγάπη και ασφάλεια. Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις παρέχουν προστασία στα θύματα και μάχονται για την εξάλειψη του εγκλήματος εις βάρος τους όπως επίσης και το Γραφείο της αστυνομικού κυρίας Ρίτας Σούπερμαν το οποίο διοργανώνει διαλέξεις προσπαθώντας να ενημερώσει την κυπριακή κοινωνία για τη νέα αυτή μορφή δουλειάς, ενώ παράλληλα δίνει προστασία στα θύματα. Οι δύο αυτοί φορείς επιχειρούν να δημιουργούν εμπιστευτικό και ασφαλές περιβάλλον όπου να καλλιεργείται ο σεβασμός και η ευαισθησία. Δυστυχώς το Κράτος μας δεν αντιμετωπίζει το ζήτημα με την ανθρωπιά και τη σοβαρότητα που του αρμόζει.

Είναι αλήθεια πως το θέμα είναι ευαίσθητο και συγκλονίζει τον άνθρωπο που ενημερώνεται γι' αυτό. Πολλοί αγνοούν την ύπαρξή του, ενώ άλλοι που γνωρίζουν αδιαφορούν. Οφείλουμε, όμως, ως ενεργοί πολίτες μιας σύγχρονης δημοκρατικής κοινωνίας, να ευαισθητοποιηθούμε. Αυτό τουλάχιστον σε αρχικό στάδιο. Ο ανθρώπινος πόνος δε φεύγει με το να κλείνουμε εμείς τα μάτια.

«Κανείς δεν μπορεί να είναι ελεύθερος, αν δεν είναι κύριος του εαυτού του». Επίκτητος

Παναγιώτα Μαυρή B2

Τα εύκολα θύματα... της Τρόικα

Οι δημόσιοι υπάλληλοι και η θέση τους στην οικονομική κρίση

Στη δύσκολη σύγχρονη πραγματικότητα, ο άνθρωπος βιώνει σωρεία προβλημάτων, ανάμεσα σ' αυτά κι η οικονομική κρίση η οποία είτε λίγο είτε πολύ επηρεάζει όλους μας. Συνεχώς η κρατική μηχανή βρίσκεται αντιμέτωπη με φοβερά διλήμματα, καθώς αναζητά τεράστια ποσά, για να καλύψει τις απαιτήσεις της Τρόικας η οποία καθορίζει πλέον το πορτοφόλι μας. Δυστυχώς, με βάση τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα, δεν υπάρχει αξιόπιστο σχέδιο δράσης κι έτσι όπου φτάσει το χέρι μας κόβουμε και ράβουμε! Εύκολα θύματα είναι συνήθως αυτοί που εργάζονται στο Δημόσιο και στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα οι οποίοι, κατά τα λεγόμενα πολλών, λαμβάνουν αδικαιολόγητα «παχουλούς» μισθούς! Όμως, αυτή η στάση είναι δικαιολογημένη;

Δεν είναι λίγες οι φορές που οι δημόσιοι υπάλληλοι κλήθηκαν, χωρίς διάλογο, να θυσιάσουν πολλά γι' αυτό το ταλαιπωρο νησί που μερικοί «κατασπάραξαν» οικονομικά και το άφησαν στο χείλος της καταστροφής, για να εξυπηρετήσουν τα κομματικά τους συμφέροντα. Όπως όλοι γνωρίζουμε, από το 2011 οι δημόσιοι υπάλληλοι λαμβάνουν το μισθό τους «κουτσουρεμένο». Επιπλέον, η διαδικασία πλήρωσης κενών θέσεων παγοποιείται, υπάρχει μια αυξανόμενη τάση πρόωρης αφυπηρέτησης με αποτέλεσμα οι υφιστάμενοι υπάλληλοι να επιφορτίζονται με επιπλέον καθήκοντα. Ως αποτέλεσμα δυσχεραίνεται η κατάσταση και μειώνεται η ποιότητα της δουλειάς τους.

Μέσα σε όλα αυτά ήρθε και η «φαινή» ιδέα από τον Πρόεδρο της Βουλής για αποκοπή μέρους του 13ου μισθού από τους υπαλλήλους στο Δημόσιο, για να βοηθηθούν οι ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες, ώστε να κάνουν Χριστούγεννα. Μια ιδέα που ευτυχώς παρέμεινε τέτοια μετά από την έντονη αντίδραση του κόσμου. Κατά τη γνώμη μου, αυτή η πρόταση ήταν ανούσια και λανθασμένη. Καταρχάς, συμμερίζομαι απόλυτα τη μεγάλη ανάγκη των συνανθρώπων μας που πονούν λόγω ποικίλων δυσκολιών. Ωστόσο, το πρόβλημα δεν νομίζω ότι λύνεται με το συγκεκριμένο τρόπο. Δηλαδή, θα ικανοποιήσουμε μόνο για λίγες μέρες τις ευπαθείς ομάδες και αργότερα θα τις παρατήσουμε στο

έλεος του Θεού; Σκέφτηκαν, άραγε, οι πολιτικοί και οι βουλευτές μας πώς περνούν αυτά τ' άτομα τον υπόλοιπο χρόνο; Επιπλέον, διερωτήθηκαν ποτέ, ένας υπάλληλος του Δημοσίου, πώς προσπαθεί να ανταπεξέλθει; Σε οικογένειες δημοσίων υπαλλήλων υπάρχουν άνεργοι, άρρωστοι, μονογονιόι, παιδιά που σπουδάζουν στο εξωτερικό, δάνεια κι άλλες υποχρεώσεις.

Όλα αυτά τα προβλήματα θα έπρεπε να ζηγιστούν πολύ καλά, ώστε να μη φέρνουν αναστάτωση στους υπαλλήλους, οι οποίοι καθημερινά έχουν το φόβο τι θα τους ξημερώσει η νέα μέρα. Ας σοβαρευτούμε, επιτέλους! Κυρίως οι πολιτικοί οφείλουν να σταματήσουν τις κινήσεις εντυπωσιασμού. Μέσα σ' ένα κλίμα σύνεσης και αδελφότητας ν' ενωθούν όλοι για το καλό της πατρίδας και να βγάλουν την Κύπρο από τα αδιέξοδά της, χωρίς «τα ψεύτικα τα λό-

για τα μεγάλα...». Εξάλλου, το μεγαλύτερο μερίδιο της ευθύνης για την κατρακύλα της οικονομίας μας το φέρουν οι ίδιοι!

Είναι με μεγάλη μου λύπη και απογοήτευση που παρακολουθώ τους δημοσιογράφους στην τηλεόραση να είναι δέσμιοι κομματικών συμπεριφορών και να γίνονται φερέφωνα της εκάστοτε εξουσίας. Για ν' ακριβολογώ, σε πρωινή εκπομπή, παρουσιάστρια έκανε το ατυχές σχόλιο, βγάζοντας αυθαίρετα το δικό της συμπέρασμα χωρίς να βλέπει όλες τις όψεις του νομίσματος ότι δε θα υπάρξει κανένα πρόβλημα με μια επιπρόσθετη συνεισφορά από δημοσίους υπαλλήλους που λαμβάνουν μισθό 2.500 ευρώ. Μα συγγνώμη, αλλά δε γνωρίζει ο καθένας τι γίνεται στο σπίτι του άλλου. Είναι πασιφανές, πως, με αυτό τον απαράδεκτο τρόπο, εξα-

γριώνουν και προκαλούν τους πολίτες, χωρίς να δίνουν ουσιαστική λύση στο πρόβλημα που παρατηρείται. Η καλοστημένη προπαγάνδα που ασκούν έχει ως αποτέλεσμα να παραπλανάται ο κόσμος, κάνοντάς του σαφές ότι όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι υψηλόμισθοι και μπορούν ν' αντέξουν περαιτέρω περικοπές.

Δεν πρέπει να μας διαφεύγει το γεγονός ότι ο ιδιωτικός τομέας στηρίζεται στο μεγαλύτερο βαθμό στο πορτοφόλι των δημοσίων υπαλλήλων. Καθημερινά, γινόμαστε μάρτυρες δεκάδων ιδιωτικών επιχειρήσεων οι οποίες κλείνουν, γιατί ο όγκος εργασίας τους έχει μειωθεί κατακόρυφα και αδυνατούν να ανταπεξέλθουν. Η βασικότερη αιτία είναι η αβεβαιότητα που έχει κυριεύσει τους δημόσιους υπαλλήλους οι οποίοι, μη γνωρίζοντας τι τους ξημερώνει η επόμενη μέρα, κρατούν απόσταση ασφαλείας από τις προγραμματισμένες επενδυτικές τους κινήσεις. Επίσης, είναι κοινός τόπος ότι το κόστος ζωής στην πατρίδα μας, το οποίο καθορίζει σε μεγάλο βαθμό και το ύψος των μισθών, είναι υπερβολικά υψηλό. Μπορεί το άκουσμα των 2000-3000 ευρώ ως μισθός δημοσίου να χαρακτηριστεί υψηλός αλλά στην πραγματικότητα δεν είναι και τόσο, αν λάβουμε υπόψη τις τιμές των καταναλωτικών αγαθών.

Πραγματικά, σ' ένα κράτος δικαίου όπως πρέπει να είναι η Κύπρος δε νοείται να καταπατώνται τα δικαιώματα των εργαζομένων οι οποίοι είναι αξιοπρεπέστατοι και αγωνίζονται να τα βγάλουν πέρα σε δυσμενέστερες καταστάσεις. Ας μην κοροϊδευόμαστε! Οι βουλευτές εκτός από το εισόδημα του βουλευτή έχουν και εισοδήματα από άλλες εργασίες. Έτσι, φέρουν την ιερή υποχρέωση να σέβονται τους πολίτες και να βρίσκουν άμεσες λύσεις! Δεν είναι κακό να βάλουν και αυτοί το χέρι βαθιά στην τσέπη τους. Ας παραδειγματιστούν από υπουργούς, βουλευτές ή ακόμα και προέδρους άλλων χωρών οι οποίοι δωρίζουν το μισθό τους στο κράτος! Όλοι ίσα και δίκαια να συμβάλουμε στην «ανάσταση» της οικονομίας που κάποιοι έπαιζαν στα ζάρια και πειραματιζόνταν μαζί της, ώστε να την πληρώσει ο απλός κόσμος!

Μάριος Τρύφωνος Β2

Κοίτα ποιος μιλά για φορολογικούς παραδείσους

Τα στοιχεία εκθέτουν τη Γερμανία που κατάγγελλε την Κύπρο για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος

Ναταλία Χρυσοστόμου Γ3

Η παροιμία «Είπε ο γάιδος του πετεινού κεφάλα» ταυριάζει απόλυτα στην περίπτωση της Ευρώπης, αλλά κυρίως της Γερμανίας, αφού όπως δείχνει έρευνα του Δικτύου Φορολογικής Δικαιοσύνης, η Γερμανία της τάξης και της πειθαρχίας βρίσκεται στην 8η θέση της λίστας με τους μεγαλύτερους φορολογικούς παραδείσους ενώ η χώρα που βρισκόταν στο εδώλιο του κατηγορουμένου πριν από μερικούς μήνες, η Κύπρος, είναι στην 41η θέση από 82 χώρες με δύο άλλες Ευρωπαϊκές χώρες να συμπληρώνουν τη δεκάδα.

Πιο συγκεκριμένα, όπως αποκαλύπτεται από αυτή την έρευνα, ενώ η μικρή Κύπρος βαλλόταν από παντού και κυρίως από τη Γερμανία, ότι δήθεν ήταν κέντρο ξεπλύματος μαύρου χρήματος, φορολογικός παράδεισος κτλ, με βουλευτές της τελευταίας να φτάνουν μέχρι το σημείο να δηλώνουν ότι χωρίς την εισαγωγή αποτελεσματικών ελέγχων και διαρθρωτικών αλλαγών στη χώρα μας, δε θα συζητούσαν καν για χρηματοπιστωτική βοήθεια προς εμάς, την ίδια στιγμή, στη χώρα τους λειτουργούσε ένα από τα μεγαλύτερα «πλυντήρια» χρήματος στον κόσμο. Δηλαδή, ενώ μας κατηγορούσαν εμάς για «ψίχουλα» και η προπαγάνδα τους βάφτιζε τα μέτρα που προωθούσαν, ή μάλλον επέβαλαν στην Κύπρο, ηθικά αφού το σύστημα μας ήταν διεφθαρμένο, στη χώρα τους

όπως υπολογίζεται, το ποσό μαύρου χρήματος που ξεπλένονταν και συνεχίζει να ξεπλένεται κάθε χρόνο, μπορεί να φτάνει μέχρι και τα 57 δισ. ευρώ και στο σύνολό της η παραοικονομία στη Γερμανία μπορεί να αγγίζει τα 500 δισ. ευρώ. Γιατί άραγε οι Ευρωπαίοι πολιτικοί δε μάχονται με τον ίδιο ζήλο για την καταπολέμηση της διαφθοράς και στη Γερμανία αλλά και στη χώρα τους;

Ας είμαστε όμως ειλικρινείς. Ναι, φυσικά και υπήρχαν εδώ Ρώσοι και άλλοι μεγιστάνες, οι οποίοι ξέπλεναν χρήμα και ευνοούνταν από τη νομοθεσία, την αδιαφορία των κυβερνήσεων, αν ήταν αδιαφορία και δεν ήταν τίποτα άλλο, και άλλους ευνοϊκούς παράγοντες που επικρατούσαν στο νησί μας. Ωστόσο στην Κύπρο πάρθηκαν, αναγκαστικά και μη, τα μέτρα που ήταν αναγκαία για να αλλάξει αυτή η κατάσταση. Έτσι πρέπει να ζητήσουμε, ή και να απαιτήσουμε, από του Ευρωπαίους εταίρους μας να λάβουν ανάλογα μέτρα ούτως ώστε να σταματήσει και στις χώρες τους η διαφθορά και να φανεί τελικά πόσο ενωμένη είναι η Ευρώπη όταν στη μέση μπαίνουν τα συμφέροντα της κάθε χώρας...

Πηγή στατιστικών στοιχείων:
<http://www.financialsecrecyindex.com/>

Θεόδωρος Κωνσταντινίδης Β3

Ο νέος μπαμπούλας λέγεται Τρόικα

Κάθονται ήρεμα στο πάρκο, συζητώντας αμέριμνα, γελώντας χαζοχαρούμενα, παρατηρώντας τριγύρω μου την αθώα, παιδική ανεμελιά. Ξάφνου, η προσοχή μου αποσπάται απότομα από τη συζήτηση δύο μικρών φίλων:

«- Ρε, έχουμε κρίση λαλώ σου, έχουμε κρίση! Σε λιώνει να έρτει η Τρόικα να μας τα φάει ούλλα, να μας φάει τζι εμάς..»

«- Τι λαλείς ρε; Η Τρόικα εν υπάρχει, εν φανταστική»

«- Εγώ πάντως φοούμαι την..»

Αυθόρμητα χαμογελώ, όμως αμέσως μετά τρομάζω. Τρομάζω στην ιδέα της ιδιοσυγκρασίας των παιδιών αυτών, ιδιαίτερα του τρομαγμένου παιδιού. Τρομάζω όμως και με το άλλο παιδί, που του δίδαξαν ότι η φαντασία στον κόσμο των παιδιών είναι ανώφελη και περιπτή. Στην ηλικία τους εμείς θυμάμαι, «φυλακίζαμε» τα σαλιγκάρια σε μπου-

κάλια και δε γνωρίζαμε για την ύπαρξη της πολιτικής ζωής. Σε τι κόσμο ζούμε τα μικρά μας αδέρφια; Σε τι κόσμο ζούμε εμείς και γιατί τον μεταβίβασαμε τόσο αυθαίρετα σ' αυτά; Η πραγματικότητα είναι άραγε σ' αλήθεια τόσο τρομερή; Το τέρας των παραμυθιών όντως μεταμορφώθηκε σε Τρόικα με πράσινα μάτια και γιγάντια, χνουδωτά χέρια; Κι αν όντως είναι έτσι, πώς της επιτρέπουμε να επηρεάζει με τόσο βίαιο τρόπο τα μικρά παιδιά, διαλύοντας ό,τι αγνό και παιδικό έχουν μέσα τους και τεμαχίζοντας την ανέμελη διάθεση και σκέψη που τα περιλούζει;

Όταν μεγαλώσουν αυτά, πώς θα θυμούνται άραγε τα παιχνίδια τους; «Εμείς στα νιάτα μας, παίζαμε "Τρόικα και αρνάκια", ή "Κρυφτό απ' την Τρόικα"; Δηλαδή αντί να λένε «Παίζαμε "Κλέφτες κι αστυνόμους"», θα λένε «Παίζαμε "Τρόικα και Τρόικα";... Αν το σενάριο αυτό ηχεί περίεργα, σκεφτείτε καλύτερα με τι δεδομένα και τι αντιλήψεις μεγαλώνει η νέα γενιά. Και μετά, τρομάξτε!

Ξέρω πως στο σημείο αυτό πρέπει να προτείνω κάποιες λύσεις. Λοιπόν, μαντέψτε! Δεν έχω ιδέα τι να προτείνω. Δεν έχω ιδέα πώς μπορεί να επαναφέρει κανείς τον «αθώο, πολύχρωμο κόσμο» στα κεφάλια των παιδιών.

Ένα μονάχα σκέφτομαι πως μπορούμε να κάνουμε: να παρακαλέσουμε τη σεβαστή κ. Τρόικα, ακόμη κι αν δε μας δώσει πίσω ό,τι μας πήρε, να ξεκουμπιστεί τουλάχιστον απ' τα παιχνίδια και τα όνειρα των παιδιών. Γιατί στα παιχνίδια μας, εμείς διαλέξαμε τα χρώματα, δεν είναι δανεικά. Γιατί τα όνειρα, κύριοι, δεν είναι για πούλημα. Στα όνειρα δεν κρεμάς ταμπελίτσα με τιμή ευκαιρίας. Θέλω να πιστεύω πως είναι αυτά που μας ορίζουν. Γι' αυτό και δε χαρίζονται. Αυτό να το μάθετε καλά, παρακαλώ. Μακριά λοιπόν από τη φαντασία των μεγάλων-μικρών παιδιών!

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων.

Μαρία Ιακώβου Γ6

Μικαέλλα Ανδρέου Γ3

Αφιέρωμα στην αγνώριστη Μακαρίου και στην ολοζώντανη παλιά Λευκωσία

Νιώθω πολύ τυχερός, γιατί γεννήθηκα και ζω σε μια πόλη που υπεραγαπώ και διπλά τυχερός γιατί το σπίτι μου βρίσκεται πολύ κοντά στο κέντρο της πόλης. Έτσι από την παιδική μου ηλικία οι βόλτες μου περιστρέφονταν γύρω από αυτήν. Θυμάμαι ακόμη να βρίσκομαι στο καρότσι, μικρό παιδί, και να απολαμβάνω τις οικογενειακές βόλτες.

Φυσικά το τότε με το τώρα δεν έχει καμία απολύτως σχέση. Τότε έκανα βόλτες σε μια Μακαρίου που έσφιζε από ζωή, έβλεπα κόσμο να πηγαίνει και να έρχεται, σπολισμένες βιτρίνες, πολλά καφεσιπιάτσια, συγκροτήματα καταστημάτων μέσα στα οποία γίνονταν το αδιαχώρητο. Περιπτό να σας πω, πως όλη αυτή η εικόνα δε μου ήταν και τόσο ευχάριστη αφού αδημονούσα να πεταχτώ από το καρότσι μου, κάτι το οποίο οι γονείς μου μου απαγόρευαν από το φόβο τους και μόνο. Έτσι, έκανα υπομονή μέχρι να φθάσουμε προς τις ήρεμες, φτωχικές οδούς της παλιάς Λευκωσίας, τη Λήδρα και την Ονασαγόρου. Λιγοστόι πελάτες στα καταστήματα, σχεδόν ανύπαρκτα τα καφεσιπιάτσια...

Πώς όμως άλλαξαν έτσι τα πράγματα; Δυσκολεύομαι πραγματικά να κατανοήσω και να ερμηνεύσω αυτή την αντίστροφη αλλαγή. Έρημη, μοναχική, ξεχασμένη η Μακαρίου. Φάντασμα του παλιού της μεγαλείου. Άδεια καταστήματα, κλειστές επιχειρήσεις και όσες ακόμη υπάρχουν, κινδυνεύουν να πέσουν σαν ντόμινο. Οι κατα-

στηματάρχες απελπισμένοι, ζητούν βοήθεια και διερωτώνται τι είναι αυτό που έπρεπε να γίνει και δεν το αντιλήφθηκαν εγκαίρως για να το πράξουν.

Όλοι τώρα κατευθυνόμαστε προς τη Λήδρα και την Ονασαγόρου. Γραφικότερες οδοί, που δέχονται και ικανοποιούν όλα τα κοινωνικά στρώματα και όλες τις απαιτήσεις των επισκεπτών τους. Τραπεζάκια έξω στις κατάφωτες πλατείες, καφεενεία, αναγνωστήρια, ζαχαροπλαστεία, συνθέτουν ένα όμορφο σκηνικό. Μια βόλτα στην παλιά πόλη σε ανανεώνει, σε ξεκουράζει και παράλληλα σε μορφώνει με μουσεία, βιβλιοθήκες, εκκλησίες, συγκεντρωμένα όλα εκεί να σε καλούν

να τα επισκεφτείς και να τα γνωρίσεις. Η πολυπολιτισμικότητα εμφανής, άνθρωποι από κάθε γωνιά της γης να πηγαioέρχονται στα σοκάκια της και να ρουφούν την κάθε στιγμή της.

Με χαροποιεί αυτή η εξέλιξη της άλλοτε ξεχασμένης παλιάς πόλης μας, όμως παράλληλα δε με αφήνει και αδιάφορο η ερήμωση της Μακαρίου. Εύχομαι οι διάφορες προσπάθειες του Δημαρχείου της Λευκωσίας όπως για παράδειγμα το project Nicosia, να μετατρέψει όχι μόνο προσωρινά αλλά μόνιμα τα άδεια καταστήματα της Μακαρίου σε pop-up shops γεμίζοντάς τα με μερικούς από τους πιο ταλαντούχους Κύπριους καλλιτέχνες. Ας μην εγκαταλείψει την προσπά-

θεια του ούτε το δίκτυο εθελοντών «Λευκωσιάζω», το οποίο έχει αναλάβει δράση για το καλό της πόλης μας. Τέλος, σημαντικό είναι όλοι μαζί να εργαστούμε για την αλλαγή της πρωτεύουσας, έτσι ώστε να βελτιωθεί και η καθημερινότητά μας. Ας ελπίσουμε πως πλέον η «νεκρή» Μακαρίου θα ξαναζήσει τα περασμένα μεγαλεία της και πως η παλιά μας πόλη θα εξακολουθεί να διατηρείται ολοζώντανη.

Συνεχίζω να νιώθω τυχερός γιατί αυτή η πόλη, η πόλη μας, δε θα χαθεί ποτέ όσο έχει ανθρώπους να νοιάζονται για το μέλλον της, για το μέλλον μας...

Κυπριανός Χρυσάφνης Β7

Η υγεία είναι εκ των ων ουκ άνευ για ένα σύγχρονο κράτος

Πολλά είναι τα άτομα που πάσχουν από κάποια ασθένεια και, όπως είναι φυσικό, σπεύδουν στα δημόσια ιατρικά κέντρα του τόπου για περίθαλψη. Δυστυχώς, η γραφειοκρατία σε συνδυασμό με το προβληματικό σύστημα υγείας μας αφήνουν στο έλεος του θεού! Τα δυσεπίλυτα προβλήματα των ασθενών ολοένα και αυξάνονται. Πολλά είναι, λοιπόν, τα γιατί που κατακλύζουν τους πάσχοντες δυσχεραίνοντας την ήδη άσχημη κατάσταση της υγείας τους.

Αποστολή της δημόσιας υγείας πρέπει να είναι η παροχή υψηλού επιπέδου ιατρικής φροντίδας και η συνεχής αναβάθμιση και διασφάλιση υγιούς και ασφαλούς περιβάλλοντος για τους ασθενείς. Η πραγματικότητα όμως είναι διαφορετική. Καταρχάς, οι ασθενείς περιμένουν με υπομονή αμέτρητες ώρες στην ουρά, ώστε να εξεταστούν από τον αρμόδιο ιατρό. Παράλληλα, ο ασθενής τυγχάνει ιατρικής παρακολούθησης που θα λέγαμε ότι, αρκετές φορές, δεν είναι και η καταλληλότερη. Είναι κοινή διαπίστωση πως η ολιγόλεπτη εξέταση που γίνεται δεν είναι ικανοποιητική. Σε καμία περίπτωση, όμως, δεν είναι ορθό να επιρρίπτουμε όλες τις ευθύνες

στους ιατρούς οι οποίοι καλούνται να αντιμετωπίσουν ένα πλήθος νοσημάτων και αβοήθητων ανθρώπων. Επιπλέον, ο απαραίτητος εξοπλισμός για το νοσηλευτικό προσωπικό δεν υφίσταται. Είναι λυπηρό να μην υπάρχουν είδη πρώτης ανάγκης για την άμεση περίθαλψη του ασθενούς.

Μέσα σε όλο αυτό το χάος, μπήκε στο χορό και η Τρόικα να οξύνει την κατάσταση. Με βάση στοιχεία που είδαν το φως της δημοσιότητας για τα νέα τέλη στα νοσοκομεία που κατέγραψε το Υπουργείο Υγείας για την περίοδο 1η Αυγούστου με 15 Σεπτεμβρίου 2013 αυτά φαίνεται να είναι αποτρεπτικά. Για αυτό η προσέλευση των ασθενών σε Εξωτερικά Ιατρεία και στο τμήμα επειγόντων περιστατικών έχει μειωθεί. Παρ' όλα αυτά τα έσοδα από τα νέα τέλη παρουσιάζουν μέχρι και τριπλασιασμό σε αρκετές περιπτώσεις. Το εξωφρενικό είναι ότι τα έσοδα δεν καταλήγουν στα ταμεία του Υπουργείου Υγείας, για να χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση της δημόσιας υγείας, αλλά πηγαίνουν στο κρατικό ταμείο για την αποπληρωμή του δημόσιου χρέους! Όπου φτάσει δηλαδή το χέρι μας «κόβουμε», για να αναστηθεί η οικονομία του κράτους

που κάποιοι κατέστρεψαν, αφήνοντας αβοήθητους πολλούς ασθενείς; Αν τα χρήματα κατέληγαν στο Υπουργείο Υγείας, θα ήμουν πανευτυχής και θα υποστήριζα αυτή τη νέα μεταρρύθμιση.

Τι πρέπει άραγε να αλλάξει, για να κοπιάσουν επιτέλους οι ολόενα και αυξανόμενες καταγγελίες από ασθενείς για λανθασμένους χειρισμούς; Μήπως πρέπει να γίνει πιο ανθρώπινη και πιο λειτουργική η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη; Μήπως τα περιβόητα ραντεβού του «Έλα να σε εξετάσουμε μετά από ένα χρόνο» να γίνονται πλέον άμεσα; Το κράτος φέρει τη μέγιστη ευθύνη. Διαχρονικά, οι οποίες κυβερνήσεις βρέθηκαν στο πηδάλιο της διοίκησης αυτού του ταλαίπωρου και βασανισμένου λαού δεν κατάφεραν να εκσυγχρονίσουν με αποτελεσματικά μέτρα τη δημόσια υγεία. Μια καλή ιδέα θα ήταν η αναδιάρθρωση του τομέα για τις επαγγελματίες του πληθυσμού, ώστε να τυγχάνουν άμεσης βοήθειας. Το προσωπικό που στελεκώνει το Νοσοκομείο να απαρτίζεται πάνω από όλα με σωστούς επαγγελματίες. Να ασκείται συστηματικός και σωστός έλεγχος από τους αρμόδιους φορείς. Το προσωπικό να είναι δι-

πλα στον ασθενή ο οποίος το έχει ανάγκη, όχι μόνο από παθολογικής άποψης αλλά και ψυχολογικής. Η επιλογή των ιατρών και των νοσοκόμων να γίνεται με γνώμονα το συμφέρον των πολιτών.

Αναμφίβολα, είναι επιβεβλημένη η αναδιάρθρωση της δημόσιας υγείας. Οι ασθενείς δεν είναι πειραματόζωα κανενός! Έτσι, οι διευθύνσεις των νοσοκομείων οφείλουν, σε ένα κλίμα συναίνεσης και ψυχραιμίας, να βρουν τους τρόπους για αποτελεσματική εξυπηρέτηση των χιλιάδων ανθρώπων. Και οι γιατροί είναι άνθρωποι και όχι θεοί! Η «κεφαλή» πρέπει να συνειδητοποιήσει, επιτέλους, ότι υπάρχει τεράστιο πρόβλημα και είναι αναγκαία η δραστηριοποίησή της. Η βελτίωση της δημόσιας υγείας είναι επιβεβλημένη έστω και εν μέσω, της δεινής οικονομικής κατάστασης που έχει περιέλθει το νησί μας, λόγω ανευθυνότητας και εγκληματικής επιπολιότητας. Ας μην την αφήσουμε στο χείλος της καταστροφής. Για το καλό όλων υποφέρουν!

Μάριος Τρύφωνος Β2

Το δημοκρατικό σχολείο απαντά στο bullying

Τι είναι ο σχολικός εκφοβισμός και πώς αντιμετωπίζεται

Συνέντευξη με την καθηγήτρια Ψυχολογίας Δρα Μόνικα Σιακού

Με σκοπό τη διαφώτισή μας στο συγκεκριμένο θέμα επικοινωνήσαμε με τη Δρα Μόνικα Σιακού, Επίκουρη Καθηγήτρια Ψυχολογίας και Συντονίστρια εκστρατείας Beat Bullying, η οποία απάντησε με προθυμία στις ερωτήσεις μας, μας πληροφόρησε για έρευνες που έχουν γίνει, για τρόπους αντιμετώπισής του καθώς και για τα βήματα προόδου που κάνει η κοινωνία μας επί του θέματος.

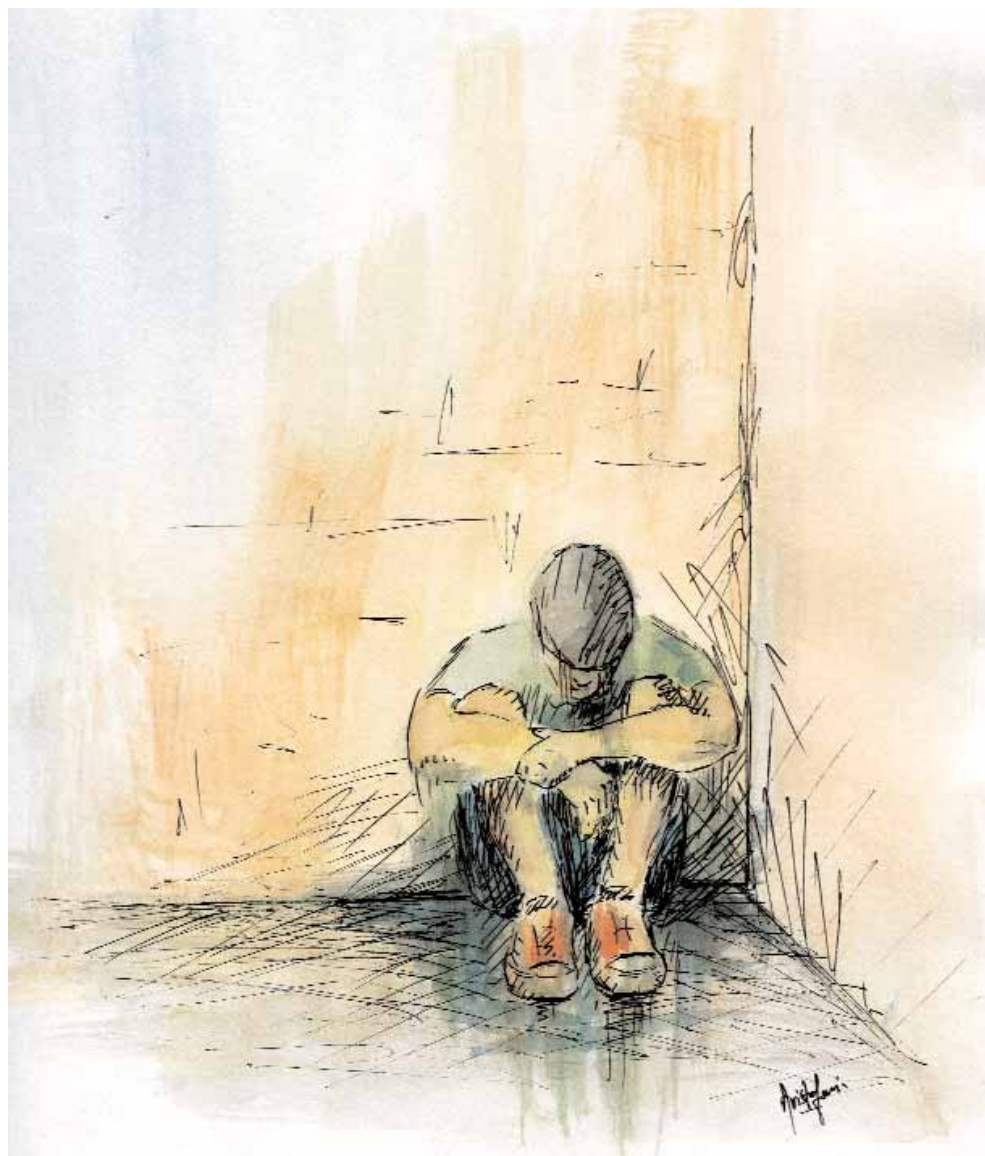
1. Πότε περίπου εμφανίστηκαν τα πρώτα κρούσματα σχολικού εκφοβισμού στα σχολεία της Κύπρου; Είναι ένα φαινόμενο δηλαδή σχετικά καινούργιο ή απλώς εμείς δεν το βλέπαμε;

Κρούσματα σχολικού εκφοβισμού στα σχολεία της Κύπρου υπήρχαν πάντα, ακόμη και την εποχή που οι γονείς μας ή οι παππούδες μας ήταν μαθητές. Αυτό ισχύει και σε πολλά σχολεία άλλων χωρών. Μάλιστα υπάρχουν αναφορές για σχολικό εκφοβισμό σε σχολεία της εποχής του 18ου και 19ου αιώνα σε αρκετές χώρες. Άρα το φαινόμενο αυτό δεν είναι καινούργιο. Το 1970, ο Dan Olweus σχημάτισε τον ορισμό, γνωστό σήμερα ως bullying. Εμπειρικές αναφορές από μαθητές, δασκάλους/καθηγητές και γονείς κάνουν λόγο για αυξημένους αριθμούς σχολικού εκφοβισμού τα τελευταία χρόνια και η σοβαρότητα των περιστατικών αυτών είναι ανησυχητική. Σήμερα μπορούμε πιο εύκολα από ό,τι στο παρελθόν να αναγνωρίσουμε και να ξεχωρίσουμε το σχολικό εκφοβισμό και αυτό οφείλεται στην εκτεταμένη ενημέρωση και πρόληψη που γίνεται από το Υπουργείο Παιδείας και από μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς όπως το «Hope For Children» UNCRC Policy Center (HFC).

2. Έγιναν έρευνες στα σχολεία μας που να δείχνουν το ποσοστό των παιδιών που έχουν δεχτεί κάποιο είδος εκφοβισμού; Κι αν ναι, τι δείχνουν αυτοί οι αριθμοί;

Ναι, έχουν γίνει. Έρευνα του 2006 σε 23 δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια, έδειξε ότι η συμμετοχή σε περιστατικά bullying είναι αρκετά μεγάλη, αφού 1 στους 2 μαθητές εμπλέκεται με κάποιο τρόπο σε περιστατικό bullying, τουλάχιστο 2 ή 3 φορές το μήνα. Ανησυχητικό είναι επίσης το γεγονός ότι 1 στους 3 συμμετέχοντες στην έρευνα (32%) φαίνεται να γίνεται συστηματικά θύμα bullying. Το ποσοστό των θυμάτων αυξάνεται (στο 44%) εάν στα αμιγή θύματα προστεθεί το ποσοστό συμμετεχόντων που θεωρούνται ταυτόχρονα θύτες και θύματα (έρευνα των Σιήμη, Αβρααμίδης, Παναγιώτου, Δημητρίου, 2006). Άλλη έρευνα έδειξε ότι 17% των μαθητών υπήρξαν θύματα σχολικού εκφοβισμού τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα και το 10% των μαθητών που εκφοβίζονται παρουσιάζουν σοβαρή έως πολύ σοβαρή μορφή μετατραυματικής διαταραχής και άγχους, για την οποία μπορεί να χρειάζονται εξειδικευμένη θεραπευτική βοήθεια (έρευνα των Παραδεισιώτη, Παπακώστα, Λαζάρου, Τσουρή). Μια άλλη έρευνα από τους Τζιόνκουρο και Συνεργάτες (2010) έδειξε ότι το 17% των παιδιών, 3ης τάξης δημοτικού μέχρι 3ης γυμνασίου εμπλέκονται σε περιστατικά σχολικού εκφοβισμού είτε ως θύτες είτε ως θύματα.

3. Τα παιδιά – θύματα εκφοβισμού ποιο μέσο συνήθως χρησιμοποιούν για να κα-

Αριστοφάνης Χατζηκαραλάμπους Γ5

ταγγείλουν την πράξη: μέσω συμβούλου, οι ίδιοι οι γονείς αναλαμβάνουν δράση, καταγγέλλουν σε καθηγητή;

Στο δημοτικό τα παιδιά συνήθως μιλούν στους γονείς τους. Άλλα δυστυχώς ένας μεγάλος αριθμός παιδιών δεν καταγγέλλει τα περιστατικά βίας, είτε αυτά συμβαίνουν σε αυτούς είτε σε κάποιο άλλο παιδί (είναι δηλαδή παρατηρητές). Συνήθως ντρέπονται ή και φοβούνται.

Λαμβάνοντας αυτό το δεδομένο υπόψη, η εκστρατεία «Beat Bullying» που έχει δημιουργηθεί από το Hope For Children προωθεί την Ευρωπαϊκή Γραμμή Στήριξης Παιδιών και Εφήβων 116 111 στην οποία τα παιδιά μπορούν να απευθυνθούν δωρεάν και εκέμυθα για να πάρουν συμβουλές και στήριξη. Η Γραμμή 116 111 λειτουργεί στη Κύπρο από τους οργανισμούς Hope For Children και Σύνδεσμος για τη Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια. Το HFC, με σκοπό να διαδώσει το μήνυμα κατά του σχολικού εκφοβισμού έχει δημιουργήσει την εφαρμογή κινητής τηλεφωνίας HFCBeatBullying όπου τα παιδιά ανώνυμα και δωρεάν μπορούν να πάρουν συμβουλές για αντιμετώπιση του bullying. Αυτό το mobile app μπορεί να χρησιμοποιείται σε 23 χώρες της ΕΕ, και παρέχει άμεση πρόσβαση στην Ευρωπαϊκή Γραμμή Στήριξης Παιδιών και Εφήβων 116 111. Η εφαρμογή HFCBeatBullying είναι διαθέσιμη για Android τηλεφώνω στο Google Play Store.

4. Πού παρατηρούνται τα περισσότερα κρούσματα, σε γυμνάσια ή σε λύκεια; Έχουν γίνει καταγγελίες και για bullying στο δημοτικό;

Σε όλα τα επίπεδα, ακόμη και στο νηπιαγωγείο.

5. Το ίδιο το σχολείο ποια μέτρα πρέπει να πάρει για να αντιμετωπίσει το φαινόμενο;

Είναι σημαντικό σε κάθε σχολείο να υπάρχει ένας Κώδικας Δεοντολογίας και συμπεριφοράς για τα ανθρώπινα δικαιώματα που να φέρει και την εμπλοκή των παιδιών στη δημιουργία του. Ένα από τα δικαιώματα των παιδιών είναι να φοιτούν σε σχολεία χωρίς βία, αρά η πολιτική κάθε σχολείου πρέπει να διέπεται από τη μηδενική ανοχή προς αυτό το φαινόμενο. Η πρόληψη και ενημέρωση των παιδιών για το bullying είναι μεγάλης σημασίας, όπως και η ύπαρξη συνεχιζόμενων δράσεων (όχι σποραδικών) κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Οι μαθητές οι ίδιοι μπορούν να εκπαιδευτούν για να γίνουν πρεσβευτές ενάντια στο σχολικό εκφοβισμό μέσα στα ίδια τους τα σχολεία, αφού μερικά μηνύματα μεταφέρονται καλύτερα από παιδιά σε παιδιά (εκπαίδευση μέσω συνομηλίκων).

6. Πώς πρέπει να αντιμετωπίζει το σχολείο τον ίδιο το θύτη; Η αποβολή ή η μείωση της διαγωγής θεωρούνται ενδεδειγμένες τιμωρίες;

Πρώτα από όλα οι γονείς του παιδιού πρέπει να ενημερωθούν και να έρθουν στο σχολείο. Σε πρώτη φάση, η αποβολή ή η μείωση της διαγωγής δε θεωρούνται ενδεδειγμένες τιμωρίες, άλλα μπορούν να ακολουθήσουν σε μεταγενέστερο στάδιο. Το σχολείο θα πρέπει με τη συμβολή μιας διεπιστημονικής ομάδας (π.χ. ομάδα άμεσης παρέμβασης Υπουργείου Παιδείας ή της ομάδας του Beat Bullying) να προσφέρει ή να προτείνει

ένα πρόγραμμα αποκατάστασης σε αυτό το παιδί που να συμπεριλαμβάνει δεξιότητες όπως, διαχείριση συναισθημάτων, επίλυση προβλημάτων, ενσυναίσθηση, κοινωνική αλληλεγγύη κ.α.

Εάν το περιστατικό είναι πολύ σοβαρό και έχει βάλει σε σοβαρό κίνδυνο ένα άλλο παιδί ή παιδιά τότε είναι πιθανόν το σχολείο να ενημερώσει την Αστυνομία για την προστασία όλων των εμπλεκόμενων.

7. Εσείς, ως ψυχολόγος, θεωρείτε ότι υπάρχουν συγκεκριμένοι λόγοι για τους οποίους κάποιοι μαθητές αρέσκονται στο να βασανίζουν άλλα παιδιά; Υπάρχει συγκεκριμένο προφίλ για το πώς είναι ο θύτης;

Οι έρευνες δείχνουν ότι υπάρχουν αρκετοί παράγοντες που συμβάλλουν στη συμπεριφορά ενός θύτη. Οι θύτες συνήθως χαρακτηρίζονται από παρορμητικότητα και επιθετικότητα, σωματική δύναμη και κυριαρχική συμπεριφορά. Φαίνεται να έχουν μια θετική αντίληψη για τη βία και να υιοθετούν αποκλειστικά επιθετικές στρατηγικές στις διαπραγματεύσεις τους και στις διαπροσωπικές συγκρούσεις, επειδή στερούνται εναλλακτικών δεξιοτήτων.

8. Υπάρχει συγκεκριμένο προφίλ για το πώς είναι το θύμα εκφοβισμού;

Είναι συνήθως παιδιά μοναχικά που δεν είναι αποδεκτά από τους άλλους και έχουν πολύ λίγους ή καθόλου φίλους. Έχουν χαμηλή αυτοεικόνα και μπορεί να είναι σωματικά αδύναμα.

Τι κάνει το Hope for Children»

Το «Hope for Children» UNCRC Policy Center έχει αναλάβει το σχεδιασμό και την υλοποίηση της εκστρατείας «Beat Bullying» – κατά του σχολικού εκφοβισμού στην Κύπρο. Στόχοι της εκστρατείας είναι η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και της εκπαιδευτικής κοινότητας, καθώς και η δημιουργία κώδικα αναγνώρισης, πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου μέσα από διάφορες δράσεις που συμπεριλαμβάνουν εκπαίδευση μέσω προτύπων και δημιουργία πυρήνων πρόληψης εντός του σχολικού χώρου. Στα πλαίσια της εκστρατείας, ο οργανισμός διεξάγει σεμινάρια και ομιλίες σε δασκάλους, γονείς και παιδιά, διοργανώνει ενημερωτικές εκδηλώσεις και παρέχει ψυχολογική και κοινωνική στήριξη σε παιδιά θύματα σχολικού εκφοβισμού.

Για περισσότερες πληροφορίες για την εκστρατεία παρακαλώ δείτε την ιστοσελίδα της εκστρατείας: www.hfcbatbullying.info

Είναι πολύ σημαντικό κάθε παιδί να γνωρίζει ότι έχει το δικαίωμα να φοιτά σε σχολείο χωρίς βία. Είναι επιτέλους καιρός να σπάσει η σιωπή και να πάρουν όλοι θέση ενάντια στο σχολικό εκφοβισμό.

Δρ. Μόνικα Σιακού
Επίκουρη Καθηγήτρια Ψυχολογίας
Συντονίστρια εκστρατείας Beat Bullying

Συντακτική Επιτροπή

Ευθύνη όλων να στήσουμε δίκτυ ασφαλείας

Απόσπασμα από την ομιλία της Εκπροσώπου της Ομάδας Εφήβων Συμβούλων, Ραφαέλας Μιχαήλ, στην εκδήλωση του Γραφείου Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, που έγινε στις 20 Νοεμβρίου 2013 με θέμα το σχολικό εκφοβισμό:

Αν ρωτούσαμε ένα παιδί πριν από μερικές δεκαετίες τι το ανησυχεί περισσότερο, θα παίρναμε απαντήσεις που θα αφορούσαν τις εξετάσεις και τη βαθμολογία ενώ αν ρωτήσουμε το ίδιο, ένα παιδί σήμερα, η απάντηση θα αφορά στο φόβο για παρενόχληση και θυματοποίηση.

Στο εργαστήρι που είχαμε με την Επίτροπο για το σχολικό εκφοβισμό διαπιστώσαμε πως η πλειοψηφία των μελών της Ομάδας Εφήβων Συμβούλων εκτός του ότι δεν ήξερε και δεν αναγνώριζε τις μορφές με τις οποίες μπορεί να εμφανιστεί η εκφοβιστική συμπεριφορά στο σχολικό περιβάλλον, δεν κατανοούσε ούτε και τη σημασία που έχει η ευαισθητοποίηση στο συγκεκριμένο θέμα. Μέσα από τις προσωπικές εμπειρίες των παιδιών φάνηκε ότι στα σχολεία της Κύπρου τα περιστατικά σχολικού εκφοβισμού περνούν απαρατήρητα ή εάν εντοπιστούν θεωρούνται ασήμαντα και κατά συνέπεια αφήνονται άλυτα. Εκείνα που συμβαίνουν σε χώρους που δεν πέφτει το μάτι των εκπαιδευτικών, δυστυχώς, όπως συμφωνήσαμε όλοι, είναι σαν να μη συμβαίνουν. Διαπίστωση όλων μας ήταν ότι η έμφαση που δίνεται στη διδακτέα ύλη, η οποία πάση θυσία πρέπει να καλυφθεί, δεν αφήνει περιθώρια στο σχολείο να ασχοληθεί με άλλα θέματα που ανησυχούν τα παιδιά.

Μια άλλη θλιβερή διαπίστωση που έγινε ήταν στην περίπτωση που τα παιδιά αναγνωρίζουν ένα κρούσμα εκφοβιστικής συμπεριφοράς στο σχολικό χώρο και αναφέρουν το συμβάν στους καθηγητές ή στον/στην Σύμβουλο του σχολείου. Η αναφορά του περιστατικού σημαίνει ταυτόχρονα, και αυτό είναι κοινό μυστικό, το στιγματισμό του παιδιού που την έκανε από μέρους των συμμαθητών του, καθώς και την επίρριψη ευθυνών από τους καθηγητές ή τον/την Σύμβουλο γιατί δεν αντέδρασε εκείνη τη στιγμή. Το χειρότερο από όλα όμως είναι πως οι μαθητές δεν εμπιστεύονται το χειρισμό των διάφορων περιστατικών στους υπεύθυνους του σχολείου, λόγω του ότι δεν υπάρχει πολιτική στο σχολείο που να αποτρέπει το σχολικό εκφοβισμό, πόσω μάλλον να τον προλαμβάνει. Γιατί λοιπόν ένα παιδί να ενδιαφερθεί;

Όπως επισήμαναν πολλά από τα μέλη της ΟΕΣ τις πλείστες φορές που έτυχε να γίνει αναφορά εκφοβιστικής αναφοράς, δεν έγινε σωστός χειρισμός έτσι που ο θύτης θα καταλάβαινε το λάθος του και ταυτόχρονα θα βοηθούσε στην επούλωση του τραύματος του θύματος. Κάποιες διαλέξεις που γίνονται κατά καιρούς δε φαίνεται να βοηθούν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου είτε στο επίπεδο της πρόληψης είτε στο επίπεδο της αντιμετώπισης. Απεναντίας, όλοι συμφώνησαν σε πιο βιωματικές δραστηριότητες ώστε να υπάρχει μεγάλη επίδραση πάνω στους μαθητές και μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση ιδιαίτερα όσον αφορά το δράμα των παιδιών που πέφτουν θύματα σχολικού εκφοβισμού. Τελικά, η ειρωνεία είναι ότι οι περισσότεροι γονείς ανησυχούν για την ασφάλεια των παιδιών τους εκτός των χώρων του σχολείου. Η αλήθεια που βιώνουμε εμείς τα παιδιά είναι ότι, και αυτό θα ήταν καλά να το ψάξουμε όλοι, τα περισσότερα περιστατικά ψυχολογικής κακοποίησης και πολλά περιστατικά σωματικής βίας μεταξύ παιδιών γίνονται μέσα στο σχολικό χώρο.

Άποψή μας είναι ότι η ευθύνη βαραινεί όλους, σχολείο, γονείς, Υπουργείο, Πολιτεία και εμάς τα παιδιά. Η παραβίαση του δικαιώματος των παιδιών στην προστασία από τη βία και του δικαιώματος στην εκπαίδευση σε ένα περιβάλλον που να νιώθουν ασφάλεια, δεν μπορεί να μας αφήνει αδιάφορους. Νιώθουμε ότι το καμπανάκι έχει ήδη κτυπήσει κόκκινο. Θα πρέπει να επενδύσουμε περισσότερο στις καλές σχέσεις παιδιών και εκπαιδευτικών ώστε τα παιδιά να νιώθουν άνετα να αναφέρουν περιστατικά εκφοβισμού, αλλά και όταν ένα περιστατικό υποπέσει στην αντίληψη των εκπαιδευτικών, να μπορούν να το χειριστούν σωστά και κυρίως με διακριτικότητα και εμπιστευτικότητα. Νιώθουμε ότι οι καλές πρακτικές στο συγκεκριμένο θέμα λείπουν από τα σχολεία για αυτό και πρέπει να υπάρχουν ευκαιρίες επιμόρφωσης και κατάρτισης τόσο όσον καλούνται να χειριστούν μέσα στο σχολείο τέτοια περιστατικά αλλά και όλων των εμπλεκόμενων στο σχολικό περιβάλλον (μαθητές, εκπαιδευτικό προσωπικό, γονείς) και της κοινωνίας γενικότερα.

Εμείς ως Έφηβοι Σύμβουλοι της Επιτρόπου αφού γνωρίσαμε και ευαισθητοποιηθήκαμε πήραμε θέση και απλώσαμε το χέρι, εσείς;

Ενάντια στην κακοποίηση, γράφω ποίηση

Έτσι απαντάμε στο σχολικό εκφοβισμό

«Λέξεις που πονάνε, ερωτήσεις και απειλές που τρομοκρατούν.

Λόγια που πληγώνουν, στερεότυπα, βρισιές, εκφράσεις μίσους, απαξίωσης και περιφρόνησης.

Συμπεριφορές που μειώνουν την αξιοπρέπεια, εκβιασμοί, συστηματική και εσκεμμένη πρόκληση πόνου - σωματικού, συναισθηματικού, ψυχικού».

Με αυτά τα λόγια ξεκίνησε την ομιλία της η Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, Λήδα Κουρσουμπά, στην εκδήλωση που διοργάνωσε το Γραφείο της με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, στο πολιτιστικό κέντρο «Πύλη Αμμοχώστου» στις 20 Νοεμβρίου.

Στα πλαίσια αυτής, απονεμήθηκαν και τα βραβεία του διαγωνισμού δημιουργίας ταινίας μικρού μήκους που προκήρυξε το Γραφείο της Επιτρόπου με θέμα το σχολικό εκφοβισμό. Το σχολείο μας με το φιλμάκι «Ενάντια στην κακοποίηση, γράφω ποίηση» κέρδισε επάξια το πρώτο βραβείο. Χάρη στην πρωτιά αυτή, πραγματοποιήθηκαν στο σχολείο μας βιωματικά εργαστήρια από Λειτουργούς του Γραφείου της Επιτρόπου με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών στο θέμα αυτό.

Το φιλμάκι μπορείτε να το δείτε στο facebook του χρήστη dynarhymes που δεν είναι άλλος από τον Απόστολο Αντωνίου, περσινό μας τελειόφοιτο. Το υπέροχο μοντάζ και η εμπνευσμένη σκηνοθεσία οφείλεται στον Κωνσταντίνο Στυλιανού. Respect.

Θα ήταν μεγάλη παράλειψη αν δε δίναμε τα συγχαρητήριά μας και στα υπόλοιπα παιδιά/συντελεστές της ταινίας.

Από τη Συντακτική Επιτροπή του Δασουπολίτη

Φωτογραφίες από το Βιωματικό Εργαστήρι που έγινε στο σχολείο μας από λειτουργούς του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού.

Μάνα αρίστευσα... αλλά Άνθρωπος δεν ξέρω αν έγινα

Παρωχημένα, ανύπαρκτα μαθήματα κι ένα πρόγραμμα που εξυπηρετεί το σχολείο αλλά όχι το μαθητή. Μέχρι πότε;

Ναι, βρισκόμαστε στο έτος 2014. Και ναι, τα σχολεία δεν κάνουν ακόμη τη δουλειά τους τελείως σωστά. Τρία είναι τα καρκινώματα που γεμίζουν το νου του μαθητή: νοστροπία, επιλογές και ύλη. Όταν ηρεμώ παίζοντας ακόμη ένα «σατανικό παιχνίδι που μου τρώει την ώρα» πάνω στο PS3, η μαμά μου, μού υπενθυμίζει πως «Ο ανταγωνισμός είναι μεγάλος» και πως «Πρέπει να έχω ένα καλό γενικό». Εντάξει, πράγματι ένας καλός γενικός γεμίζει με περηφάνια το εγώ μου αλλά δυστυχώς η μητέρα μου έχει δίκαιο. Γιατί το σχολείο δυστυχώς δεν αποσκοπεί στο να με μορφώσει. Θέλει να ξεσκιστώ και να έχω ένα 19.88677494 για να μπω κάπου. Η Ιθάκη, όσο σημαντική και να είναι, είναι ένα μηδενικό χωρίς την Οδύσσεια. Μια Οδύσσεια από την οποία θα έπρεπε να βγαίνω καλύτερος άνθρωπος.

Το σημερινό σύστημα απαιτεί να διαβάσω και να επιτύχω σε γραπτές εξετάσεις. Ευτυχώς που η Χημικός μου, η Φιλολόγός μου και άλλοι πολλοί, κατά τη Θεία Κωμωδία που λέγεται σχολείο, δε με αφήνουν σε κλωρό κλαρί. Δεν πιστεύω πως το ανταγωνιστικό, βαθμοθηρικό σύστημα με βοηθάει. Πραγματικά, το «γεμάτο από ανακρίβειες» διαδίκτυο, μου έχει μάθει περισσότερα για τις απανταχού θρησκείες και πολιτικές ιδεολογίες από το μάθημα των Θρησκευτικών στη Β΄ Λυκείου και από την Πολιτική Αγωγή στη Γ΄ Λυκείου. Η έμφαση στη συμμετοχή κατά τη διάρκεια του μαθήματος, στις εργασίες και στα εργαστήρια, αντί στα δυο διαγωνίσματα του τετράμηνου, θα ήταν μια καλοδεχούμενη ανακούφιση. Κάτι που μας φέρνει στο θέμα της Ύλης.

Ω, ναι, η τρομερή Ύλη που δεν καλύπτεται. Πρόσφατα πήρα στα χέρια μου τα βιβλία των Αρχαίων Ελληνικών της μικρής μου αδελφής και η παντελής έλλειψη έμφασης σε Γραμματική και Συντακτικό με τρόμαξε. Από την άλλη, βλέποντας τι συμβαίνει στα Λύκεια, το μέγεθος της διδακτέας ύλης πλησιάζει το μέγεθος του πλανήτη Δία. Παραδείγματος χάριν, η ύλη Βιολογίας Γ΄ Λυκείου διδάσκεται

Αντρία Πέτρου Β6

στην Ουγγαρία σε τέσσερα χρόνια. Ναι καλά ακούσατε! Και εδώ εισέρχονται πανηγυρικά τα φροντιστήρια. Από τη στιγμή που η Α΄ Λυκείου είναι επανάληψη της Γ΄ Γυμνασίου και ο Στρατός καταναλώνει πολύτιμο χρόνο, χρόνος που στα ιδιωτικά σχολεία μεταφράζεται σε έβδομη τάξη, είναι επόμενο να μην προλαβαίνουμε την ύλη και ο καθηγητής των φροντιστηρίων να γλείφει τα μουστάκια του.

Το θέμα είναι απλό. Η ύλη καθ' όλη τη διάρκεια της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι ανομοιόμορφα κατανομημένη. Αν αντί να κόβαμε και να ράβαμε τα μαθήματα, τα απλώναμε σε όλα τα δώδεκα χρόνια εκπαίδευσης, όλα θα ήταν ευκολότερα για όλους μας. Και για το «επί τέχνη» μέρος της μάθησης και για το «επί παιδεία». Η διαφορετικά, μια μικρή αύξηση των περιόδων διδασκαλίας των ενισχυμένων θα κάλυπτε το χάσμα. Αλλά πού τέτοια τύχη, αφού κάποια «κοινού κορμού» μαθήματα παραμένουν χωρίς λόγο.

Φυσικά, το αιώνιο πρόβλημα των επιλογών παραμένει. Τμήματα Λατινικής γλώσσας και γραμματείας δε δημιουργούνται και τα τρε-

χάματα στους προγραμματιστές δεν τελειώνουν. Από την άλλη, εκτός των απειροελάχιστων Αθλητικών και Μουσικών Σχολείων, τα Ενιαία και οι Τεχνικές είναι οι μόνες επιλογές μας. Οι γλώσσες περιορίζονται σε μαθήματα δύο περιόδων και μαθήματα ενδιαφέροντος που θα άξιζαν να είναι ενισχυμένα, δεν είναι. Η λύση για πολλούς σε αυτά τα προβλήματα είναι η επαναφορά των κλάδων ή κάποιων πακέτων. Δυστυχώς, αυτές οι επιλογές απλώς μας προετοιμάζουν για τα στερεότυπα επαγγέλματα της Κύπρου. Για την πλήρη απουσία εξειδικευμένων σχολείων ούτε λόγος.

Η αλλαγή εδώ πρέπει να είναι ριζική. Αν απλώς μειώσουμε τον απαιτούμενο αριθμό μαθητών σε κάθε τμήμα, θα έχουμε τάξεις ελεγχόμενες, οργανωμένες σύμφωνα με την επίδοση και πολύ αποδοτικές. Τα εξειδικευμένα σχολεία επίσης θα βοηθούσαν κάποιους από μας να αφοσιωθούμε στην κλίση μας, όπως γίνεται για όλους τους μαθητές Λυκείου στην Ιταλία. Αν επίσης, αντί για ενδιαφέροντος κάποια μαθήματα γίνονταν ενισχυμένα, όπως η Φιλοσοφία και η Αστρονομία και το κατάλληλο κίνητρο δινόταν στους μαθητές, το scho-

λείο θα ήταν ακόμη πιο διασκεδαστικό. Και ας είμαστε ειλικρινείς. Οι γλώσσες προσφέρονται με παράλογο τρόπο στα σχολεία. Γιατί να μην έχω μία τετράωρη γλώσσα αντί δύο δίωρες; Γιατί τα γαλλικά να τα φορτώνομαι χωρίς να τα έχω επιλέξει, ενώ κάποια άλλη γλώσσα που θα μου ήταν χρήσιμη να μην τη μάθω από το Γυμνάσιο;

Τέλος, θα ήθελα να εισηγηθώ κάτι για τις επιλογές μαθημάτων. Κάποια μαθήματα ίσως δεν πρέπει να διδάσκονται στο σχολείο, γιατί πλέον θεωρούνται παρωχημένα, ασύμβατα με την εποχή μας (πχ το μάθημα της Δακτυλογραφίας ή αυτό της Πρακτικής Γραφείου). Μπορούν να πάρουν τη θέση τους άλλα μαθήματα πιο ενδιαφέροντα και που δημιουργούν προοπτικές στο μέλλον των νέων.

Μια ριζική μεταρρύθμιση είναι αυτό που χρειαζόμαστε. Ίσως τότε να μπορέσω να έρθω στο σχολείο χωρίς άγχος και με χαμόγελο στα χείλη επειδή και σήμερα θα ζήσω περιπέτειες μέσα στις τάξεις. Περιπέτειες που θα με κάνουν Άνθρωπο με άλφα κεφαλαίο.

Χρήστος Νικολάου Γ6

Ε, ψιτ δάσκαλε... τι με δίδαξες σήμερα;

Άλλο είναι να καλύπτω την ύλη κι άλλο να διδάσκω

14

Εκείνη η χρονική περίοδος κατά την οποία καλούνται οι μαθητές του Λυκείου να επιλέξουν μαθήματα κατεύθυνσης, βάσει των οποίων θα στηριχθούν αργότερα για την εισαγωγή τους σε πανεπιστήμια, είναι από τις σημαντικότερες της «θητείας» τους στα δημόσια σχολεία. Αξιοσημείωτη αλλά και ανάλογης σημασίας είναι η στήριξη και η βοήθεια που πρέπει να λαμβάνει ο μαθητής από τους καθηγητές στην προσπάθειά του να αποφασίσει προς ποια κατεύθυνση τείνει αλλά και τι τον ενδιαφέρει περισσότερο.

Δυστυχώς έχουμε φτάσει σ' ένα σημείο όπου η παιδεία θεωρείται από πλήθος μαθητών «αγαρεία» κι «ανώφελη αλλά υποχρεωτική διαδικασία». Μερίδιο της ευθύνης φέρουν κι εκείνοι οι καθηγητές που δεν ασχολούνται με το μέλλον των μαθητών, δεν τους ενδιαφέρει να μας εξηγήσουν πέντε πράγματα για το

μάθημα το οποίο διδάσκουν με αποτέλεσμα οι μαθητές να μπλοκάρουν και να βαδίζουν σε μία σειρά μονόδρομων. Το ζητούμενο όμως είναι η παιδεία ν' ανοίγει δρόμους διαμέσου των οποίων οι νέοι να μπορούν να οδηγηθούν στο επάγγελμα που τους ταιριάζει και τους ενδιαφέρει και που μέσα απ' αυτό θα καταξιωθούν και θα ολοκληρωθούν ως άνθρωποι.

Οι πλείστοι καθηγητές έχουν υιοθετήσει τον εξής τρόπο προσέγγισης: «Καλημέρα παιδιά, ανοίξετε σελίδα...» και μπλα, μπλα, μπλα και στο τέλος «Γεια σας παιδιά μου!». Για σταθείτε μισό λεπτό. Εδώ κτίζεται το μέλλον μου κι εσείς ενδιαφέρεστε μόνο με το πώς θα καλύψετε την ύλη ώστε να μην έχει παράπονο το «Υπουργείο» και να μην ανοίγετε το στόμα σας ολόκληρο το χρόνο να μας πείτε μία έστω πληροφορία για το μάθημά σας ή για κάτι που, μπορεί να μην είναι στο μάθημα της μέρας, αλλά θα βοηθήσει να πάρουμε σημαντικές για μας αποφάσεις; Και με-

τά αναρωτιόμαστε γιατί οι μαθητές είτε επιλέγουν τα πιο εύκολα μαθήματα για να περάσουν την τάξη είτε δεν ασχολούνται πλέον με την ουσιαστική και καρποφόρα παιδεία.

Το πρόβλημα ξεκινά από το ίδιο το σχολείο. Αν ορισμένοι καθηγητές δεν έχουν σωστό και στρατηγικό τρόπο προσέγγισης των μαθητών, δεν τους καθοδηγούν έστω και στο ελάχιστο δυνατό για να μπορέσουν να κατευθυνθούν σωστά τότε, συγγνώμη δηλαδή, αλλά πώς περιμένετε να αναπτυχθεί το διανοητικό επίπεδο των μαθητών σας και να «γεννηθεί» η Κύπρος επιστήμονες; Η ουσία δεν είναι να υπάρχουν δέκα διάνοιες στους εκατό μαθητές και να εστιάζετε πάνω τους, αλλά να καταβάλλετε αξιόλογη και αξιοσέβαστη προσπάθεια για να βελτιώσετε όλους τους μαθητές σας όσο το δυνατό καλύτερα.

Πώς περιμένουμε λοιπόν θετικά αποτελέσματα από τέτοιου είδους παιδεία όταν έχουμε φτάσει στο σημείο, παραδείγματος χάριν,

τα Αρχαία Ελληνικά, ένα τόσο σημαντικό μάθημα που μπορεί να μας προσφέρει πολλά, να τα έχουμε στενά συνδεδεμένα με ένα σιδηρόδρομο χωρίς αρχή και τέλος; Τη δεδομένη χρονική στιγμή την οποία χρειαζόμασταν κάποιον καθηγητή-καθοδηγητή να μας πει δυο πράγματα, σχεδόν κανείς, δεν ήταν πρόθυμος, κι αν πάλι υπήρξαν ένας ή δυο, αυτό δεν μας ήταν αρκετό.

Απώτερος μου στόχος δεν είναι η προσβολή των καθηγητών, αφού κι αυτοί με τη σειρά τους ακολουθούν αυτό που αποκαλούμε «σύστημα της παιδείας», αλλά τα μηνύματά μας να εισακουστούν και, γιατί όχι, να ταρακουνίσουν.

Κάποιοι μαθητές έχουν βρει το δρόμο τους, κάποιοι άλλοι όμως χάθηκαν στην πορεία και είναι στο χέρι των καθηγητών να τους δείξουν τη σωστή κατεύθυνση!

Γεωργία Ματσαεντίδου Α6

Το σύστημα δε δουλεύει... υπουργέ μου, άλλαξέ το

Κάθε μέρα πιο έντονη η ανάγκη εκσυγχρονισμού

Κάθε χρόνο, το Υπουργείο Παιδείας δίνει το εναρκτήριο λάκτισμα σε μαθητές και εκπαιδευτικούς για να αρχίσει η νέα σχολική χρονιά η οποία αποβλέπει στην πραγματοποίηση στόχων, ονείρων και φιλοδοξιών, στην προσφορά ανθρωπιστικής παιδείας και στην προσδοκία μάλιστα βελτίωσής της. Δυστυχώς, το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα δεν είναι λειτουργικό και καρποφόρο. Τι φταίει άραγε; Μήπως αυτό είναι ανεπαρκές ή ίσως ζούμε σε μια αντι-δανική κοινωνία;

Μόλις αρχίσει η νέα σχολική χρονιά, αρκετοί από εμάς, είμαστε ενθουσιασμένοι και ανυπομονούμε να ανταμώσουμε ξανά φίλους και καθηγητές. Ωστόσο, δεν κυλάει τόσο ρόδινα η χρονιά όπως αρχίζει. Το σύστημα μάθησης ευνοεί τη στείρα αποστήθιση και τον άγονο εγκυκλοπαιδισμό, προωθεί την πολυμάθεια και όχι την ευρυμάθεια. Λόγω του όγκου της ύλης που καλούνται να καλύψουν οι εκπαιδευτικοί, η διδασκαλία είναι αρκετά τυποποιημένη με αποτέλεσμα να χάνει τη φαντασία και την πρωτοτυπία της. Ενώ ο άνθρωπος προοδεύει, ο τρόπος λειτουργίας του σχολείου δεν εκσυγχρονίζεται και δεν οπλίζει τους μαθητές με τις κατάλληλες ασιπίδες προσασίας για το εγγύς μέλλον. Το περιεχόμενο των σχολικών βιβλίων είναι συνήθως αποσπασματικό και πρόχειρο. Το σχολείο από χώρος δημιουργίας

και χαράς έχει μετατραπεί σε εξεταστικό κέντρο. Η αγωνία μας για τη μάθηση αντικαθίσταται από το άγχος για την επιτυχία στα διαγωνίσματα και τις εξετάσεις.

Είναι προφανές πως τα ποικίλα προβλήματα που ταλανίζουν τα σχολεία μας έχουν αρνητικό αντίκτυπο στον ίδιο το μαθητή. Είναι λυπηρό που οι πλείστοι από εμάς καταφεύγουμε στα φροντιστήρια με στόχο την ενδυνάμωσή μας και την κάλυψη κενών που τυχόν να υπάρχουν. Αποτελεί μεγάλη παραδοξότητα που, ενώ παρατηρείται αυξανόμενη προσέλευση των μαθητών στα φροντιστήρια, οι αρμόδιοι δε διερωτώνται τι πάει στραβά.

Παράλληλα, είναι τραγικό να υποχρεούται ένας εκπαιδευτικός να διδάξει ορισμένα αντικείμενα εκτός του γνωσιολογικού του πεδίου, για να καλύψει τις απαιτούμενες ώρες διδασκαλίας, ενώ υπάρχουν τα κατάλληλα άτομα για αυτά. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των φιλολόγων οι οποίοι, σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα, πρέπει να διδάσκουν το μάθημα της «Αγωγής του Πολίτη», ενώ υπάρχουν άνεργοι επιστήμονες των Πολιτικών Επιστημών! Άλλος ένας παράγοντας που κάνει το μαθητή να αποπροσανατολίζεται είναι ο θεσμός του Σύμβουλου Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Με τον τρόπο λειτουργίας του δεν

οδηγεί το μαθητή στην ανακάλυψη των κλίσεων του ούτε και του παρέχει τη σωστή ενημέρωση για εναλλακτικές επαγγελματικές επιλογές. Αντί να φωτίζει, οδηγεί το μαθητή στο σκοτάδι.

Αναντίλεκτα, το τρίπτυχο της επιτυχημένης παιδείας που στοχεύει τόσο στην ηθική και την πνευματική καλλιέργεια του νέου όσο και στην κοινωνικοποίησή του, πέφτει θύμα τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των ίδιων των μαθητών. Προς άμβλυνση των πιο πάνω λοιπόν, θα ήταν καλό να επιτευχθεί αλλαγή νοοτροπίας, ώστε να μη θεωρείται η Μέση Εκπαίδευση προθάλαμος για την είσοδο στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Βασικός στόχος της εκπαίδευσης πρέπει να είναι η καλλιέργεια της αγάπης για μάθηση και ο προσδιορισμός των στόχων που έχει ο κάθε μαθητής. Το σύγχρονο σχολείο οφείλει να καλλιεργήσει στον κάθε νέο κριτική σκέψη η οποία θα τον οπλίσει με ό,τι απαιτείται, ώστε να μην παρασύρεται και να αντεπεξέρχεται των όποιων δυσκολιών θα συναντήσει γενικότερα στο δύσκολο στίβο της ζωής. Παράλληλα, εμείς που είμαστε η μαγιά για τη ζύμη του αύριο φέρουμε την υποχρέωση να σεβόμαστε τους καθηγητές μας και τους κανόνες του σχολείου. Να παραμερίσουμε την όποια προκατάληψη απέναντι στους

εκπαιδευτικούς και να σταθούμε συμπαραστάτες τους στο δύσκολο έργο τους. Από την άλλη, ο καθηγητής οφείλει να επιτελεί ένα σύνθετο κοινωνικό ρόλο, γεμάτο αγάπη και κατανόηση προς τους μαθητές. Το βασικότερο απ' όλα είναι ο εκσυγχρονισμός της διδακτικής και της μεθοδολογίας, ώστε να ενισχύεται η πρωτοβουλία του μαθητή και να έχει μια ενεργή παρουσία στην τάξη.

Αναλογιζόμενοι την αποστολή που οφείλει να επιτελεί το σχολείο και το βαρυσήμαντο ρόλο της παιδείας για την ποιότητα ζωής κάθε ανθρώπου, έχουμε την υποχρέωση με αποφασιστικότητα και σύνεση να μεταμορφώσουμε την εκπαίδευση σε αυτό που εμείς επιζητούμε. Πρέπει λοιπόν να εξαλείψουμε τα κακώς έχοντα που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη εκπαίδευση και να αναδιαρθρώσουμε σε μεγάλο βαθμό το εκπαιδευτικό σύστημα. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να είμαστε δυνατόι στο δύσκολο στίβο που λέγεται ζωή. Το θέμα είναι βέβαια πολύ δύσκολο και περίπλοκο. Επιβάλλεται να επιδείξουμε τη δέουσα ωριμότητα, να σταθούμε στο ύψος των περιστάσεων και να αποδείξουμε πως όλοι ενωμένοι, νηφάλιοι και σώφρονες μπορούμε να ορθοποδήσουμε.

Μάριος Τρύφωνος B2

Η μεταρρύθμιση έφερε την απορρύθμιση

Η μεταρρύθμιση έχει φέρει σίγουρα τα πάνω κάτω στο χώρο της Εκπαίδευσης. Μετά από τις φιλότιμες προσπάθειες του Υπουργείου Παιδείας να εκσυγχρονιστεί η κυπριακή εκπαίδευση καταλήγουμε και πάλι στο ίδιο, ίσως και χειρότερο, αποτέλεσμα σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Πώς γίνεται ένας μαθητής να επιλέγει στη Β' Λυκείου Αρχαία Ελληνικά κατεύθυνσης και να αγνοεί τους βασικούς κανόνες τονισμού; Και τι συμβαίνει στην περίπτωση που μαθητής επιθυμεί να ακολουθήσει κλασικές σπουδές αλλά στο σχολείο του δεν έχει δημιουργηθεί τμήμα Λατινικών;

Το κακό δυστυχώς βρίσκεται στη ρίζα. Πριν από λίγες μέρες, φυλλομετρώντας το βιβλίο των Αρχαίων Ελληνικών, «Περίπλους», της μικρής μου αδελφής, τριτοετούς μαθήτριας Γυμνασίου, συνειδητοποιώ ότι η ύλη τους πουθενά δεν προνοεί συστηματική διδασκαλία της Γραμματικής και του Συντακτικού! Ακόμη και τα Μαθηματικά και τα Νέα Ελληνικά και μερικά άλλα βασικά μαθήματα διδάσκονται μ' έναν τρόπο χωρίς σταθερή δομή. Η Εκπαίδευση λοιπόν στο Γυμνάσιο δεν καταφέρνει να δώσει ουσιαστικές, εμπειριστωμένες γνώσεις στους μαθητές αλλά τους αποπροσανατολίζει και στο τέλος αδρανοποιεί το πνεύμα τους.

Στο Λύκειο εξαιτίας της διαμόρφωσης του συστήματος ως σύστημα επιλογής μαθημάτων και όχι κλάδων, πολλοί στερούνται της ευκαιρίας να ακολουθήσουν ακριβώς αυτό που επιθυμούν. Ουσιαστικά είναι σαν να διαλέγουμε από ένα κουτί με γλυκά αυτό που μας αρέσει περισσότερο. Στο τέλος, παρόλο που το κουτί έγραφε πως είχε μέσα γλυκά για όλη την παρέα, το αγαπημένο μας γλυκό πρόλαβε να το καταβροχθίσει κάποιος άλλος. Καταλήγουμε λοιπόν σ' ένα γλυκό που δεν είναι ακριβώς του γούστου μας. Κάπως έτσι γίνεται και με την επιλογή των μαθημάτων. Πολλές φορές δε μας δίνεται η ευκαιρία να παρακολουθήσουμε το μάθημα που επιθυμούμε με τη δικαιολογία πως δεν συμπληρώνεται ο απαιτούμενος αριθμός μαθητών. Βέβαια, απ' ό,τι φαίνεται, οι κανόνες υπάρχουν για να καταπατώνται. Σε πολλά σχολεία δεν έγινε τμήμα Λατινικών ή Εμπορικών «Λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος από την πλευρά των μαθητών», τη στιγμή που σε άλλα Λύκεια δημιουργούνται τμήματα με μικρότερο αριθμό παιδιών.

Τελικά παρά τις μεταρρυθμίσεις στα σχολεία υπολείπεται να ρυθμιστούν βασικά ζητήματα ώστε να πετύχουμε ένα άρτιο αποτέλεσμα. Αν κάποια στιγμή τα προβλήματα αυτά διευθετηθούν, πιστεύω πως ο αυριανός μαθητής δε θα αντιμετωπίζει καμία δυσκολία και θα καταφέρει να ακολουθήσει τα όνειρά του. Εν πάση περιπτώσει, ας λάβουμε υπόψη ότι αυτός που δουλεύει όπως πρέπει, ξεχωρίζει.

Δανάη Χατζηδημητρίου B6

Οι αξίες δε σερβίρονται, κτίζονται

Νέα αναλυτικά και παρωχημένες ιδεολογίες

Κυριακάτικο πρωινό, βρίσκομαι στην εκκλησία κι ακούω Καμφιβολίες για τα νέα αναλυτικά προγράμματα. Ο λόγος στον Αρχιεπίσκοπό μας, που μας εκφράζει την άποψή του μέσα από μια εγκύκλιο την οποία διαβάζει ο ιερέας μετά τη λειτουργία. Το ενδιαφέρον μου παρακινείται έντονα, αφού το θέμα με αφορά άμεσα ως μαθήτρια του Λυκείου και τα αφτιά μου τεντώνουν για να ακούσω τι διαβάζεται σε κάθε εκκλησία της Κύπρου εκείνη την ώρα.

Ως έφηβη, υποστηρίζω κάθε αναθεώρηση και καινοτομία που προτείνεται για ένα καλύτερο αύριο. Γι' αυτό και στο άκουσμα δημιουργίας νέων αναλυτικών προγραμμάτων ήμουν εξ αρχής θετική. Το πεπαλαιωμένο μας σύστημα είναι φανερό πως δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας, ειδικά στην εποχή μας που η τεχνολογία αναπτύσσεται με ραγδαίους ρυθμούς κι εμείς καλούμαστε να την ακολουθήσουμε. Τα μπλαλάματα και οι πρόχειρες διορθώσεις στο αρχαίο, βαρετό βιβλίο με τίτλο «Σχολικό Σύστημα» σαφώς και δεν είναι αρκετές. Ειδικά, όταν οι βασικές αρχές του βιβλίου αυτού δεν αποτελούν πλέον γερές βάσεις για τη νοπτική αλλά και κοινωνική ανάπτυξη των νέων. Η αποστήθιση και η «παπαγαλία» εκατοντάδων αχρείαστων πληροφοριών, όπως και η απόλυτη, μικρή οπτική γωνία από την οποία καλούμαστε να βλέπουμε τα πράγματα ως μαθητές, δε συμβάλλουν στη νοπτική μας ανάπτυξη, αντιθέτως στερούν τη διορατικότητα και προωθούν την οπισθοδρόμηση.

Γι' αυτό το λόγο με κατέκλυσε ένα είδος πανικού στο άκουσμα των αμφιβολιών για τα νέα αναλυτικά προγράμματα. Ειδικότερα γιατί ειπώθηκαν από ένα άτομο με σεβαστή θέση αλλά και μεγάλη επιρροή σε σημαντική μερίδα του κυπριακού λαού. Από την άλλη πλευρά, μπορώ να κατανοήσω το φόβο της μετάβασης σε κάτι καινούριο αλλά και το φόβο της απώλειας της ελληνικής ταυτότητάς μας.

Οι φόβοι λοιπόν του Αρχιεπισκόπου κινούνται γύρω από τη μετατροπή των Θρησκευτικών σε θρησκευτικό μάθημα, της Ιστορίας σε ιδεολογικό-πολιτικό και τη διαμόρφωση του μαθήματος των Νέων Ελληνικών. Κατ' αρχήν, δεν πιστεύω πως συμβάλλει στην πνευματική μας ανάπτυξη το μάθημα των Θρησκευτικών όπως διδάσκεται σήμερα. Η αποστήθιση κάποιων ιστοριών και εθίμων με σκοπό την επιτυχία σ' ένα διαγώνισμα για ένα καλό γενικό βαθμό δεν ωφέλησε ποτέ κανέναν, ούτε πνευματικά, ούτε νοπτικά. Μόνο μέσα από τη συζήτηση, που παρεμπιπτόντως αποφεύγεται για να προλάβουμε να καλύψουμε

την ύλη, και την αμφισβήτηση μπορεί ο άνθρωπος να βελτιωθεί. Πρέπει να είμαστε ενήμεροι για την παγκόσμια άποψη των ανθρώπων περί θρησκείας κι όχι να μένουμε κλεισμένοι στο καβούκι μας. Το ίδιο ισχύει και για το μάθημα της Ιστορίας, όπου μαθαίνουμε τρεις φορές τα ίδια ιστορικά γεγονότα και δεν μπαίνουμε καν στον κόπο να διερωτηθούμε τι γίνεται στον υπόλοιπο κόσμο αλλά ούτε να θίξουμε πρόσφατα ζητήματα που μας αφορούν. Γι' αυτό το λόγο καταντούμε αμόρφωτοι και ανίδεοι αφού ποτέ δε διδασκόμαστε πλήρως και σφαιρικά σημαντικά γεγονότα. Όσον αφορά τα Νέα Ελληνικά το γεγονός ότι στα νέα αναλυτικά έχει ενταχθεί σε μεγαλύτερο βαθμό η διδασκαλία της κυπριακής λογοτεχνίας είναι ένα βήμα θετικό γιατί είναι μέρος της ταυτότητάς μας. Δεν μπορούμε να κλείνουμε τα μάτια στο ίδιο το γλωσσικό μας ιδίωμα και να θέλουμε να αποκαλούμαστε μόνο Έλληνες, ενώ είμαστε ανεξάρτητο κράτος.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον μου κίνησε επίσης και η αναφορά του Μακαριότατου στον κριτικό επιγραμματισμό και η έντονη εναντίωσή του σ' αυτόν. Ανοίγοντας μια παρένθεση, ο κριτικός επιγραμματισμός είναι η αμφισβήτηση των μέχρι τώρα αξιών που έχουμε, και επισημαίνει, αποκαλύπτει, αμφισβητεί και αναδομεί τις σχέσεις με την εξουσία. Γιατί όμως να φοβόμαστε τόσο πολύ την αμφισβήτηση του υφιστάμενου; Ο μόνος σίγουρος τρόπος για να ξέρουμε αν οι αξίες μας είναι γερές και δίκαιες είναι με την αδιάκοπη αμφισβήτησή τους. Μόνο έτσι μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι είμαστε σωστοί και να ξέρουμε πως κανείς δε θα βρεθεί να μας τις κλονίσει, αφού θα γνωρίζουμε κάθε λεπτομέρεια που τις συνθέτει και συνεπώς θα είμαστε σε θέση να τις υπερασπιστούμε, όχι τυφλά αλλά λογικά και δίκαια.

Καθυσυχάζω λοιπόν τον εαυτό μου ακούγοντας τα λόγια του Αρχιεπισκόπου, λέγοντας πως ίσως υπάρχει αυτή η φωνούλα αμφισβήτησης και στους άλλους ακροατές του μηνύματος αυτού. Γιατί μια φωνή σαν τη δική μου το πιο πιθανό είναι να σβηστεί μέσα στο πλήθος σαν να μην ακούστηκε ποτέ. Η φωνή κάποιου ισχυρού όμως, όπως ακουγόταν εκείνη τη στιγμή από τα μεγάφωνα της Εκκλησίας, έχει τη δύναμη να αντηχεί σαν αντίλαλος μέσα στο μυαλό των ανθρώπων. Γι' αυτό κλείνω τα αφτιά και παρακαλώ να συνεχιστεί η προώθηση των νέων αναλυτικών προγραμμάτων.

Μαρία Χατζηκαράλμπους B7

Ιστορία

Ιστορία μου... σχολική αμαρτία μου

Φτάνω σπίτι από το σχολείο. Όλα είναι ήσυχια. Η γιαγιά μου έχει το φαγητό έτοιμο στο τραπέζι. Τρώγοντας, θυμάμαι πως το μάθημα A-Level Αρχαίας Ιστορίας είναι σήμερα. Χαμογελώ καθώς μπαίνω στο αυτοκίνητο. Μετά το μάθημα, το χαμόγελο δεν έχει σβήσει, παρά τις δύο εξαντλητικές ώρες ανάλυσης πηγών. Γιατί να μην είναι έτσι τα πράγματα και στο σχολείο; Συγκρίνοντας τα δύο μαθήματα, η αγγλική εκδοχή διδασκαλίας της Αρχαίας Ελλάδας υπερτερεί της ελληνικής σε όλους τους τομείς, χωρίς να έχει τους υποκειμενισμούς και τις σκοπιμότητες της δεύτερης. Γιατί να μαθαίνω τρεις φορές μια περίληψη της Ελληνικής Ιστορίας στη διάρκεια της φοίτησής μου στα δημόσια σχολεία, με την Κύπρο να έχει μια ουσιαστικά δευτερεύουσα σημασία, ενώ οι εξωτερικές εξετάσεις, μου προσφέρουν μια λεπτομερή περιγραφή ατόμων, απιών και συγγραφέων;

Από την άλλη διερωτώμαι γιατί αυτή η εμμονή στα όρια δύο μικρών πινελιών στην Τζοκόντα του Κόσμου; «Είναι η χώρα μας, θα μου πείτε, τι άλλο να μάθουμε»; Αυτός ο εγωκεντρισμός θα μας φάει. Ο Ελληνικός πολιτισμός ούτε είναι ο μονόλιθος όλων των άλλων, ούτε θα μπορούσε με κάποιου είδους παρθενογένεση να υπάρχει αυτόνομα. Το Φοινικικό αλφάβητο είναι η βάση του Ελληνικού. Γιατί να μη βλέπουμε τους Φοινίκες, αυτούς τους δεινούς ναυτικούς, με τον ίδιο σεβασμό; Γιατί να θεωρούμε τους Πέρσες «κακούς», ενώ είχαν μια πολύχρωμη αυτοκρατορία της οποίας ήταν ανεκτικοί άρχοντες και άξιο παράδειγμα για το σύγχρονο Παγκόσμιο Χωριό; Γιατί ο Ισλαμικός Κόσμος να φαντάζει βάρβαρος στα μάτια μας, ενώ ήταν καλύτερο να ζεις σε αυτόν, παρά στη Μεσαιωνική Ευρώπη; Όσοι υπακούνε στο

έκτρωμα που λέει: «Πας μή Έλλην βάρβαρος», ασ αναλογιστούν ότι όσες φορές φερθήκαμε εμείς πολιτισμένα, άλλες τόσες οι «βάρβαροι» φέρθηκαν το ίδιο. Έτσι είναι όλη η ανθρωπότητα. Μια αγέλη από ευγενείς αγρίους, συμπεριλαμβανομένων και ημών. Αν θέλετε αποδείξετε, διαβάστε Ιστορία.

Βέβαια, και όλα αυτά αν γίνονταν, το μάθημα θα τα σκότωνε. Ο τρόπος με τον οποίο διδασκόμαστε Ιστορία, δε μοιάζει με αυτόν του Ηρόδοτου, που ψάχνει από πηγές για τα «Έργα τε μεγάλα και θαυμαστά», ούτε με μια αντικειμενική ανάλυση, όπως αυτή του Θουκυδίδη. Μάλλον με ένα εγκώμιο του Ξενοφώντα χωρίς πολλή ανάλυση μοιάζει. Πότε χρησιμοποιήσατε μια Ιστορική Σχολή Σκέψης για να αναλύσετε ένα γεγονός; Κι όμως, δεν γνώριζα την ύπαρξη τέτοιων τρόπων σκέψης μέχρι να ασχοληθώ με εξωτερικές εξετάσεις. Επίσης, ο κύριος τρόπος με τον οποίο γράφει κάποιος ιστορικό δοκίμιο είναι η ανάλυση πηγών. Πότε αναλύσαμε σωστά μια πηγή στο μάθημα; Αν το Υπουργείο Παιδείας συγχρωτιζόταν με τον αιώνα της εξειδίκευσης και έβαζε Ιστορικούς να διδάσκουν αντί Φιλολόγους, τότε θα κάναμε κάτι σωστά.

Το μάθημα της Ιστορίας στα κυπριακά σχολεία έχει χάσει το νόημα της λέξης Ιστορία. Προέρχεται από το ιστορῶ, που σημαίνει «να ρητώ». Πότε έγινε συζήτηση με ερωτοαπαντήσεις, τότε σκεφτήκαμε για τις επιπλοκές ιστορικών γεγονότων σε κοινωνικό ή ακόμη και φιλοσοφικό επίπεδο μέσα στη σειρά απομνημόνευση της τάξης; Αν γίνονταν όλα αυτά σωστά, να δείτε κριτική σκέψη και δημοκρατικές αξίες που θα αναπτύσσαμε. Αν η Ιστορία στα σχολεία είχε μια παγκόσμια οπτική και μια σωστή επιστημονική ανάλυση με

Σύγκριση τρόπων διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας

Ο αγγλικός τρόπος διδασκαλίας της Ιστορίας, τουλάχιστον της Αρχαίας Ιστορίας για την οποία είμαι σε θέση να εκφέρω άποψη, έχει ως αποκλειστική πηγή του, τις ίδιες τις πηγές. Το υπό εξέταση θέμα είναι οι Περσικοί Πόλεμοι και όλες οι πληροφορίες που λαμβάνω προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από πηγές, κυρίως από τον Ηρόδοτο. Αυτό σημαίνει συνεχή ανάλυση των πηγών σε ιστορικό πλαίσιο αλλά και σε κάθε δοκίμιο που πρέπει να γράψω. Στην Κύπρο, το βιβλίο μας δίνει μια έτοιμη και μασημένη επεξήγηση κομμένη και ραμμένη στα μέτρα της ύλης, χωρίς να εξασκούμαστε στο «ιστορῆιν», την αληθινή ουσία της Ιστορίας. Όσο για τις πηγές, τις επεξεργαζόμαστε ελάχιστα!

Πριν λίγο καιρό αναλύαμε την επική εκείνη Επανάσταση στην Ιωνία. Οι ερωτήσεις που δίνονταν και έπρεπε να απαντήσω ήταν πολλές. Ποιες ήταν οι πραγματικές αιτίες; Ήταν απλώς οι Ιστιαίος και Αρισταγόρας που τα άρχισαν όλα, όπως λέει ο Ηρόδοτος ή υπήρχαν κι άλλοι παράγοντες; Σε αυτές τις ερωτήσεις, πέραν κάποιων γεγονότων που αντικειμενικά πρέπει να ει-

πωθούν και να ερμηνευτούν, η οποιαδήποτε καλά τεκμηριωμένη ιστορική άποψη είναι ικανή για το αριστείο, και η συζήτηση έχει πρωτεύοντα αντί δευτερεύοντα ρόλο. Η συζήτηση στο μάθημα Ιστορίας A-Level με μαθαίνει, ενώ η περιστασιακή ερώτηση στο σχολικό μάθημα αρκεί για πέντε μόνο λεπτά συζήτησης. Επίσης αντίθετα με το σχολικό μάθημα, η πλήρης κριτική των πάντων που θα έκαναν τους Πύρωνα, Ηume και Καρτέσιο περήφανους είναι κάτι που ενθαρρύνεται. Στην Κύπρο, πολλοί καθηγητές παραδέχονται πως οι απαντήσεις που αναμένουν από τους μαθητές είναι ουσιαστικά προσχεδιασμένες...

Τέλος, υπάρχει το θέμα των σχολών ιστορικής σκέψης. «Ποιοι λόγοι οδήγησαν στη Ρωσική Επανάσταση;» «Ο Α΄ Π.Π. αλλιώς η μοναρχία, θα επιζούσε» θα απαντήσει ο φιλελεύθερος. «Ήταν αναπόφευκτο, ο σοσιαλισμός ήταν το φυσικό επόμενο βήμα στην οικονομική ιστορία της Ρωσίας» θα σου πει ο Μαρξιστής-Λενινιστής. Στην Κύπρο, υπάρχουν προσχεδιασμένοι λόγοι για το γιατί συνέβη κάτι και δεν υπακούν σε καμία ιστορική σχολή.

μεγάλη δόση μαθητικής συζήτησης, οι Πλατωνικοί διάλογοι θα έμοιαζαν με κείμενα δημοτικού μπροστά στο απύθμενο βάθος των συζητήσεων στις σχολικές αίθουσες. Η Ιστορία είναι «κτήμα εσαεί» για όλους τους αν-

θρώπους. Αν το καταλάβουμε αυτό και το δάξουμε στη νεολαία, τότε η Θεία Κωμωδία της Ανθρωπότητας θα γινόταν πολύ πιο διασκεδαστική.

Χρίστος Νικολάου Γ6

Παρελάσεις, δικτατορία, милитарισμός κι άλλα παρόμοια

Είναι αρχές Οκτωβρίου και βαριεστημένος σερφάρω σε διάφορους διαδικτυακούς ιστότοπους ελπίζοντας για κάτι ενδιαφέρον. Σε κάποια φάση, τυχαία, «πετυχαίνω» κάποια άρθρα για τις μαθητικές παρελάσεις. Συμπέρασμα όλων είναι ότι οι παρελάσεις των μαθητών πρέπει να καταργηθούν γιατί είναι «κατάλοιπο της Χούντας» και «σύμβολο милитарισμού». Για να καταλάβω, εγώ, που δήλωσα να συμμετάσχω στην παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου, είμαι χουντικός και милитарιστής και δεν το γνωρίζω; Μήπως ο καθηγητής Φυσικής Αγωγής που μας διδάσκει το βηματισμό είναι πιόνι ενός μελλοντικού δικτάτορα; Μα τι συμβαίνει επιτέλους;

με τον αριθμό τους να αυξάνεται κάθε χρόνο. Στον ελλαδικό χώρο, μαθητικές παρελάσεις γίνονταν επίσης με αφορμή την επέτειο της 25ης Μαρτίου και σε αρκετές περιπτώσεις, όπως αυτές του 1924 και του 1931, μέρος έλαβαν και προσκοπικές ομάδες. Ο θεσμός όμως καθιερώθηκε επίσημα επί δικτατορίας Ιωάννη Μεταξά, το 1936. Οι παρελάσεις τότε, τόσο μαθητικές όσο κι εργατικές, ήταν αρκετά συχνές και υποχρεωτικές ενώ σε αυτές πάντα ξεχωρίζαν τα μέλη της νεολαίας του Ιωάννη Μεταξά. Μετά την πτώση του καθεστώτος του Μεταξά αλλά και την αποχώρηση των Γερμανών από την Ελλάδα, ο θεσμός των παρελάσεων συνέχιζε να ισχύει στον ελλαδικό χώρο με μια αρκετά πιο ελαφριά μορφή.

Οι παρελάσεις στην Κύπρο, έχουν την επίσημη έναρξή τους με την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά οι ρίζες τους βρίσκονται στα πέτρινα χρόνια της αποικιοκρατίας. Η μαθηπώσα κυπριακή νεολαία, με αφορμή τις εθνικές επετείους, κυρίως

της Εθνικής Παλιγγενεσίας του 1821 και του ηρωικού, και τότε πρόσφατου Έπους του 1940, παρέλαυνε στους κυπριακούς δρόμους βροντοφωνάζοντας καθολικά τον αλύτρωτο και διακαή προαιώνιο εθνικό τους πόθο για ένωση με τη Μητέρα Ελλάδα. Ο θεσμός του σηματοφόρου αποτελούσε την ύψιστη τιμή για ένα μαθητή της εποχής. Κορυφαίος σηματοφόρος, ο Πετράκης Γιάλουρος, του Ελληνικού Γυμνασίου Αμμοχώστου, ο οποίος κατά τη διάρκεια μαχητικής διαδήλωσης δολοφονήθηκε άνανδρα από Άγγλο υπαξιωματικό με την Ελληνική Σημαία του σχολείου του αγκαλιά και τα τελευταία του λόγια να μένουν χαραγμένα στην Ιστορία: «ΖΗΤΩ Η ΕΝΩΣΙΣ»!

Και φτάνουμε στο σήμερα. Οι παρελάσεις, δε γίνονται για απόδοση τιμής ούτε στο Μεταξά ούτε και σε κανέναν άλλο δικτάτορα. Το ότι ο συγκεκριμένος θεσμός θεοπίστηκε τότε κι εξυηνήθηκε συγκεκριμένους σκοπούς, δε σημαίνει πως εξυηνητεί συμφέροντα παρόμοιων καθεστώτων και στις μέρες μας. Αντίθετα, αυτός ως μέρος ενός ευρύτερου συνόλου εορτασμών γίνεται παράδειγμα προς τι νέα γενιά για τη συνέχιση αγώνων για ελευθερία, δημοκρατία και δικαιοσύνη. Όπως είπε και η ηρωική δασκάλα Χαρά Νικοπούλου, η οποία δίδασκε στα ακριτικά χωριά της Θράκης και παρόλες τις αντίξοες συνθήκες κατάφερε να διοργανώσει μαθητική παρέλαση παιδιών δημοτικού της μουσουλμανικής μειονότητας την 25η Μαρτίου: «Οι παρελάσεις δεν είναι κατάλοιπο της Χούντας. Ένας δάσκαλος μπορεί να τις κάνει να μοιάζουν έτσι».

Όσο για το «милитарισμό» που σύμφωνα με κάποιους προωθείται, δεν ανταποκρίνεται στο νόημα των σημερινών παρελάσεων αφού δεν προωθείται η υπεροχή των στρατιωτικών έναντι των πολιτικών θεσμών του Κράτους ούτε η πειθαρχία φιμώνει την ελεύθερη έκφραση των μαθητών. Λαμβάνοντας υπόψη μάλιστα τα τελευταία στοιχεία για την αύξηση της φυγοστρατίας, μάλλον το αντίθετο παρά «милитарισμός» θα λέγαμε ότι καλλιεργείται.

Και φυσικά, αναλογιζόμενοι το στόχο της φετινής σχολικής χρονιάς «ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ-ΔΙΕΚΔΙΚΩ», είναι ακόμα μια ευκαιρία να φέρομε στο μυαλό μας την κατεχόμενη πατρίδα μας...

Οι παρελάσεις ίσως να χρήζουν βελτίωσης, αλλά σίγουρα όχι κατάργησης. Βελτίωσης ως προς την ενημέρωση των μαθητών στο ρόλο αυτών αλλά και γενικά σε ό,τι αφορά τη συγκεκριμένη επέτειο. Πρώτον, να μην απορρίπτεται κανένας μαθητής λόγω της εμφάνισής ή του αναστήματός του. Δεν είναι ούτε καλλιστεία, ούτε επίδειξη δύναμης. Και φυσικά χρειάζεται επειγόντως μεταρρύθμιση το «σημείο» όπου οι μαθητές «χαιρετούν» τους επισήμους. Παρά να αντικρύζουν τους επισήμους, οι παρελαύνοντες θα ήταν καλύτερα κατά τη γνώμη μου να «χαιρετούν» ένα μνημείο εθνικού αγώνος ή βετεράνους πολέμου. Οι παρελάσεις δε γίνονται για κανέναν επίσημο. Είναι κτήμα του Λαού και του Έθνους και ένδειξη τιμής στους αγώνες αυτών.

Χρίστος Λοΐζου Γ6

Μαθηματικά

Η μαθηματική εξίσωση της ζωής μας

∞ σκέψη ∞ λογική

Πόσες φορές ως μαθητές εκφράσαμε μίσος για τα μαθηματικά στην απόγνωση μας να βρούμε λογική μέσα σε δυσνόητα σύμβολα και αριθμούς; Δεν νομίζω όμως να σκεφτήκαμε ποτέ πόσο μαγική είναι η επιστήμη αυτή, αφού, σαν από μαγεία, ισχύουν οι πλείστες έννοιές της, έχοντας πρακτική εφαρμογή στην καθημερινή μας ζωή.

Για να γίνω πιο κατανοητή, θα είμαι απλή και συγκεκριμένη όπως ακριβώς είναι και τα μαθηματικά, παίρνοντας σας σε μια αναδρομή στα παιδικά σας χρόνια. Θυμάμαι πόσο περήφανοι και χαρούμενοι νιώθαμε που μπορούσαμε να εκτελέσουμε όλες τις πράξεις με τους «όμορφους» φυσικούς αριθμούς. Αλλά και το πώς έσβησε ξαφνικά το χαμόγελό μας μαθαίνοντας πως δεν ξέραμε τα πάντα. Σιγά σιγά, άρχισαν να μπαίνουν στο παιχνίδι

λιγότερο συμπαθείς αριθμοί όπως τα κλάσματα, οι δεκαδικοί, οι ρίζες, οι δυνάμεις ακόμα και τα γράμματα που μέχρι τότε νομίζαμε πως ανήκουν αποκλειστικά στο αλφάβητο. Και κάθε φορά ο βαθμός δυσκολίας για να γίνουν κατανοητές οι καινούργιες γνώσεις μεγάλωνε και συνεχίζει να μεγαλώνει.

Τι σχέση έχουν όλα αυτά με τη ζωή μας, θα μου πείτε. Άμεση! Η ζωή είναι σαν τα μαθηματικά. Στα μαθηματικά σας προσφέρεται κάθε φορά ένα καινούργιο δεδομένο που για σας μέχρι εκείνη τη στιγμή είναι εντελώς παράλογο. Έχοντας όμως ανοικτό μυαλό, καλείστε να βρείτε μια άλλη λογική μέσα στο παράλογο. Έτσι και στη ζωή μας, ερχόμαστε αντιμέτωποι με δεκάδες και εκατοντάδες διαφορετικές λογικές, αφού ο κάθε άνθρωπος είναι ξεχωριστός κι έχει τον δικό του τρόπο σκέψης και

αντίληψης της ζωής. Καλούμαστε λοιπόν, χρησιμοποιώντας λογικά επιχειρήματα να τις αναλύουμε καταλήγοντας σ' ένα συμπέρασμα και δεχόμαστε ή απορρίπτουμε τελικά την άλλη λογική που συναντήσαμε. Γιατί η αλήθεια δεν είναι μία. Ό,τι δεν είναι πραγματικό για ένα σύνολο ίσως υπάρχει σ' ένα ευρύτερο σύνολο που όμως χρειάζεται να ψάξεις πιο βαθιά.

Δεν τελειώνει εδώ όμως η τεράστια αξία των μαθηματικών στη ζωή. Μέσα από τα μαθηματικά προβλήματα μάθαμε πως δεν υπάρχει μόνο μια λύση αλλά πολλές. Έτσι και στη ζωή. Μπορούμε να δούμε με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους τη ζωή σαν φτάνουμε σε αδιέξοδο. Η δύναμη της έννοιας του άπειρου, που δεν τελειώνει ποτέ, μας οδηγεί στη συνεχή αναζήτηση του καινούργιου, προσέχοντας τη χρήση της έκφρασης «για πάντα»

που εμπερικλείει την έννοια αυτή. Κι αφού ισχύει το άπειρο, ισχύουν και οι άπειροι τρόποι έκφρασης για το ίδιο αντικείμενο. Γι' αυτό θεωρητικά, θα μπορούσα να γράφω για πάντα, βγάζοντας πάντα νόημα με καινούργιες ιδέες. Αλλά, έρχεται να προστεθεί ένα καινούργιο εμπόδιο: η πρακτικότητα. Έτσι, βρίσκουμε τα όριά μας, περιορίζοντας τα αδύνατα. Γινόμαστε περιεκτικοί και κατανοητοί αφού μπορούμε να συμπεριλάβουμε έννοιες σελίδων σ' ένα μόνο μαθηματικό σύμβολο, που γίνεται κατανοητό διεθνώς.

Κατάληγω λοιπόν σ' ένα συμπέρασμα και μια τελεία όπως όλα τα κείμενα. Αν και θα μπορούσα να καινοτομήσω αναστρέποντας τα κατεστημένα τελειώνοντας με μια ιδέα και μια άνω τελεία. Γιατί η ζωή συνεχίζεται πάντοτε.

Μαρία Χατζηκαράλμπους Β7

Θρησκευτικά

Επιλέγω πώς θα μάθω και τι θα μάθω για το Θεό

Τρεις επιλογές για το μάθημα των Θρησκευτικών

ὄστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι

Μάρκ ν'34- θ'1

Ακούγοντας τα λόγια αυτά στο μάθημα των Θρησκευτικών, μια μικρή ζεστασιά χαράς γεμίζει την καρδιά μου. Όταν όμως ο Αρχιεπίσκοπος αρχίζει να μιλά για «ελληνοθρησκευτική» παιδεία, το φρύδι μου σπκώνεται. Πώς μπορεί μια θρησκεία ελευθερίας να εμπλέκεται στα κρατικά δρώμενα; Εκτός από τη λανθασμένη συνένωση δυο στατιστικά ανεξάρτητων μεταβλητών, Έθνους και Θρησκείας, η εισβολή στην ιδιωτική ζωή είναι τελείως απρεπής.

Ανέκαθεν η Κύπρος ήταν πολυπολιτισμική. Πολλές θρησκείες ζούσαν εδώ. Δεν με πιστεύετε; Μόνο στη Λευκωσία, πόσα τεμένη βλέπετε; Ξέρετε πού είναι η Μαρωνίτικη εκκλησία; Είδατε την Αρμενική δίπλα από το σχολείο μας; Τον υπέροχο καθολικό ναό στην κατεχόμενη Λευκωσία, τον επισκεφτήκατε ποτέ;

Με ενοχλεί που το Κράτος δεν έχει λάβει μια πιο σοβαρή στάση σε ένα τόσο σημαντικό θέμα όσο αυτό της Θρησκείας. Μιλιά φυσικά για τις περιπτώσεις απαλλαγής από το μάθημα των Θρησκευτικών κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά. Η νέα εγκύκλιος δεν μπορεί να βρεθεί πουθενά όσο κι αν ψάξω στο διαδίκτυο. Μοιάζει με ελεύθερο σκοπευτή που κρύβεται στα χόρτα με καμουφλάζ. Η απαλλαγή είναι μια πρόνοια που προστατεύει άτομα άλλης θρησκείας αλλά και τους μη θρησκευόμενους. Αυτοί μπορεί να είναι αγνωστικιστές, άθεοι ή απλά άθρησκοι. Όμως το Υπουργείο Παιδείας και φέτος, αρνήθηκε την απαλλαγή σε περιπτώσεις που ο μαθητής δηλώνει άθεος κι όχι αλλόθρησκος.

Δεν εγκρίνω το απόλυτα ουδέτερο κοσμικό σχολείο. Δεν θέλω μέσω μεταρρυθμίσεων να μην μπορώ να εκφραστώ θρησκευτικά αλλά κι από την άλλη δε θέλω ο άθεος απλώς να σιωπά στην τάξη την ώρα των Θρησκευτικών όπως γίνεται σήμερα. Γιατί να μην αφήσουμε λοιπόν το σχολικό σύστημα να συνεργαστεί με τον εκάστοτε γονέα στην πνευματική παιδεία των παιδιών του; Θα μπορούσαμε να θέτουμε την απλή ερώτηση: «Θέλετε το παιδί σας να παρακολουθεί Θρησκευτικά στο

σχολείο;». Αν ναι, με λίγα κτυπήματα στο αναλυτικό πρόγραμμα, ο θεολόγος ή ο θρησκευολόγος μπορεί να διδάξει στους μαθητές αυτό που οι γονείς τους επιθυμούν. Αν όχι, να βρεθεί μια άλλη δραστηριότητα για να γεμίσει εκείνη την περίοδο.

Στην ιδανική μου Κύπρο, μόλις ο μαθητής εισέλθει στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, μόνος του, θα μπορεί να επιλέγει μεταξύ τριών μαθημάτων: Θεολογίας (της επιλογής του), Θρησκευολογίας και Φιλοσοφίας. Έτσι δίνουμε την ευκαιρία σε μαθητές που θέλουν, να μάθουν για Θεούς και Δαίμονες αλλά συγχρόνως έχουμε αποφορτίσει το σχολείο από ένα σοβαρό πρόβλημα που προκαλεί πονοκέφαλο σε πολλούς από εμάς.

Αν αφήσουμε κατά μέρους τα μονοπάτια νθών, τότε τα σχολεία θα γεμίσουν με ισχυρά σκεπτόμενα άτομα, που θα μπορούν και να έχουν την ελευθερία τους και να δουλεύουν μαζί με σεβασμό. Όλοι ίσοι. Κάνοντας τους σιωπηλούς. Μαζί να ψάχνουν την αλήθεια...

Χρίστος Νικολάου Γ6

Μαρία Χατζηκαράλμπους Β7

Η άλλη όψη των πραγμάτων για την πίστη και το Θεό

Στην εποχή μας λίγο ο εκσυγχρονισμός της κοινωνίας, λίγο η αποξένωση των ανθρώπων, λίγο η αλλαγή των αντιλήψεων έχουν δημιουργήσει ένα σοβαρότατο πρόβλημα, την κρίση των αξιών. Παρακλάδι της κρίσης αυτής αποτελεί το αμφιλεγόμενο θέμα θρησκείας-παιδείας. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται ποικίλες αντιδράσεις για τη θέση των Θρησκευτικών στην Εκπαίδευση, αν δηλαδή πρέπει να διδάσκονται ως έχουν ή αν πρέπει να αλλάξει όλη η φιλοσοφία γύρω από το μάθημα, αν πρέπει να γίνει μείωση των διδακτικών περιόδων ή ακόμη κι αν πρέπει να καταργηθούν. Κάποιες φορές αναρωτιέμαι αν τέτοιες ενέργειες θα ωφελήσουν εφόσον μπορεί οι μαθητές είτε να έρθουν

πολύ κοντά στην Εκκλησία είτε όμως και να την αφήσουν στο περιθώριο.

Μια τέτοια απόφαση δεν μπορεί να ληφθεί βιαστικά. Πρέπει να λάβουμε υπόψη όλες τις πιθανές συνέπειες. Αυτές ακολουθώντας να ζυγιστούν και αναλόγως να παρθούν οι αποφάσεις. Κάποιος θα έλεγε πως σε μια σύγχρονη κι ανεπτυγμένη δημοκρατική κοινωνία, ο μαθητής, ο μελλοντικός πολίτης, πρέπει να έχει ελευθερία βούλησης, ειδικά στο θέμα της θρησκείας. Δεν πρέπει να αναγκάζεται να παρακολουθεί το μάθημα των Θρησκευτικών, αλλά να έχει δικαίωμα επιλογής. Από την άλλη όμως μήπως το Κράτος προσπαθεί να κρατήσει τα ινία για όσο αυτά αντέξουν;

Μήπως από μεριάς του είναι το λιγότερο που μπορεί να κάνει παρατηρώντας δραματική αποξένωση, έλλειψη ανθρωπιάς και σεβασμού;

Το Κράτος μέσα από το μάθημα των Θρησκευτικών μας μαθαίνει τι θα πει να είσαι άνθρωπος, μας μαθαίνει αυτό που όλα τα θεωρητικά και πρακτικά μαθήματα αδυνατούν να εκφράσουν. Τα Θρησκευτικά δεν αποτελούν αυτό που λέμε μάθημα Θρησκείας αλλά μάθημα Ανθρωπιάς και αποτελούν το πιο αναγκαίο μάθημα ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Τι να τα κάνω τα χίλια δυο πτυχία όταν δε μου δίνεται η ευκαιρία να αντιληφτώ την αλήθεια του κόσμου μου, την αλήθεια της ύπαρξής

μου. Το μάθημα αυτό αλλά και η Εκκλησία γενικότερα, είναι που κρατάνε ακόμη και σήμερα δυνατά τα θεμέλια της Κύπρου. Πώς η Κύπρος άντεξε όλα αυτά τα χρόνια όταν ποδοπατήθηκε από λαούς και λαούς; Μέσω της πίστης επειδή η πίστη αποτέλεσε συνδετικό κρίκο μεταξύ των Κυπρίων, δεν άφησε να αλλοιωθεί ούτε η εθνική μας ταυτότητα αλλά ούτε και βασικές αξίες που διέπουν τον κάθε χριστιανό. Για όλους τους πιο πάνω λόγους πιστεύω πως το μάθημα των Θρησκευτικών είναι πολύτιμος οδηγός επιβίωσης και δεν πρέπει να εξοβελιστεί από τα σχολεία.

Μιχαέλλα Αλεξάνδρου Α1

Όταν το δάκτυλο έδειχνε το μαθητή... ο καθηγητής έβλεπε τη στολή του

Πώς ανατρέπονται τα τρία βασικά επιχειρήματα που διατηρούν ακόμη τη στολή στα σχολεία

Ακούω για ακόμη μία φορά ομιλία του Διευθυντή μας. Πολλές φορές οι καλοδεχούμενες αλλαγές. Πάντα όμως εμφανίζεται κάτι που με κάνει να σκέφτομαι και να λέω στον εαυτό μου: «Μα ακόμα ασχολούνται με τούτα;» Φέτος, η Διεύθυνση φαίνεται να δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο θέμα της στολής. Θα το ξεκαθαρίσω από τώρα. Όλα τα επιχειρήματα υπέρ της στολής είναι, κατά την ταπεινή μου γνώμη, αδύνατα και δίνουν έμφαση στις λεπτομέρειες. Είναι αυτό που πολλοί λέμε: «Ασχολούμαστε με τρίχες».

Η συνήθης δικαιολογία υπέρ της στολής δίνει έμφαση στην πειθαρχία που υποτίθεται πως υποβάλλει στους μαθητές. Ο ίδιος ο Διευθυντής ανέφερε πως είναι «έκφραση σωστής συμπεριφοράς». Πώς είναι δυνατόν να ισχύει αυτό; Πώς μπορεί ένα στρώμα από ύφασμα να καθορίζει κάτι τόσο σημαντικό όσο η πειθαρχία; Η πειθαρχία υποβάλλεται από ένα και μόνο άτομο. Τον εαυτό μας. Όσο και αν βαρύνει οι βιολιτζήδες και η υπόλοιπη Συμφωνική Ορχήστρα της Κύπρου, αν δε θέλει το άτομο να αλλάξει, δε θα αλλάξει. Το να κρίνουμε κάποιον από την ενδυμασία του, ένα κριτήριο αποκλειστικά αισθητικό, και όχι από το πώς συμπεριφέρεται στους άλλους, μιλάμε με τους Φαρισαίους που απλώς μετρούσαν ακόμη και τα βήματα που έκαναν κάθε Σάββατο ώστε να δείχνουν ευσεβείς. Με το να απαγορεύεις

στο μαθητή να φορέσει αυτό που τον εκφράζει, δεν του εμφυσάς πειθαρχία. Του σκοτώνεις την προσωπικότητα χωρίς μάλιστα να πετυχαίνεις κάτι.

«Η στολή είναι πρακτική ενδυμασία». Αυτό είναι ένα άλλο επιχειρήμα που ακούγεται συχνά και είναι εξίσου άτοπο. Οι μαθητές μαθαίνουν πως πρέπει να φοράνε τη σωστή ενδυμασία όπως οι γιατροί, οι στρατιώτες, οι αεροσυνοδοί κ.λ.π. Λυπάμαι, άλλα κάτι τέτοιο δεν ισχύει. Οι στολές επαγγελματιών έχουν την πρακτική χρήση τους λόγω του περιβάλλοντος στο οποίο αυτές χρησιμοποιούνται. Ο στρατιώτης καμουφλάρεται κι ο γιατρός δε γεμίζει με αίματα... Ο μαθητής από την άλλη, δεν έχει κάποια ουσιαστική εργασία που να καθιστά τη στολή απαραίτητη. Δραστηριότητες όπως Γυμναστική και Εργαστήρια, είτε χρειάζονται κάτι προσωρινό, όπως φόρμες και ανάλογη ενδυμασία, είτε αντιμετωπίζονται και χωρίς την ύπαρξη στολής. Στις υπόλοιπες δραστηριότητες και με παρεό να ερχόμασταν στο σχολείο, θα τις κάναμε το ίδιο άνετα! Τώρα όμως αγοράζω μια στολή που δε θα χρησιμοποιήσω ποτέ ξανά και που δεν μου είναι χρήσιμη. Όλα αυτά, εν καιρώ κρίσης.

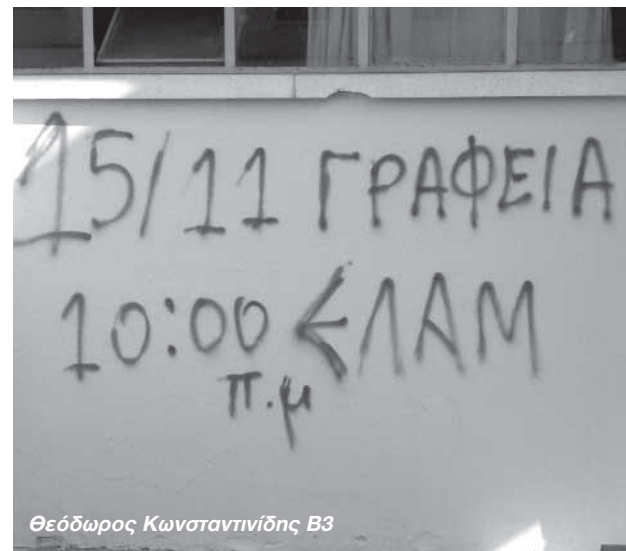
Τέλος, υπάρχει το γνωστό επιχειρήμα περί ανισότητας. Η στολή εξισώνει τους μαθητές και δεν τους κάνει προκλητικούς (βασικά, προκλητικές. Να και η σεξιστική πινακίδα). Κανείς δε θα ντρέπεται για τη φτώχεια του αν αυτή δε θα φαίνεται μέσω της στολής. Πρώ-

τον, ο τρόπος με τον οποίο μας «εξισώνει» είναι ουσιαστικά ίδιος με τον τρόπο με τον οποίο μας «εξισώνει» ο στρατός. Με την εξάλειψη του «εγώ», με το να μην μπορούμε να είμαστε αυτόνομοι, κάτι αντίθετο με τις δημοκρατικές αξίες που πρεσβεύει το σχολικό σύστημα, το οποίο ενθαρρύνει την ελεύθερη έκφραση. Δεύτερον, γιατί να κρύβω το ποιος είμαι; Εκτός του ότι η οποιαδήποτε κατάσταση οικονομικής φύσεως δεν εξαρτάται από το παιδί της οικογένειας, με το να κρύβουμε το «πρόβλημα» ουσιαστικά του επιτρέπουμε να συνεχίσει να υπάρχει. Εντάξει, αν φύγουν οι στολές, κάποιος θα περηφανευτούν μέσω του ντυσίματός τους. Αλλά ανισότητες υπάρχουν και πρέπει να το καταλάβει το σχολείο. Έτσι σιγά-σιγά οι μαθητές θα πάψουν να ασχολούνται με «τρίχες» και απλώς θα μπορούν να έρχονται περήφανοι για το ποιοι είναι. Δεν πρέπει να ντρέπομαστε ούτε για το σώμα μας, ούτε για την οικονομική μας κατάσταση. Εξάλλου, χωρίς αυτές τις λεπτομέρειες να ενοχλούν, θα μπορέσουμε να ασχοληθούμε με πιο σοβαρά θέματα, όπως το να αντιμετωπίσουμε το σχολικό εκφοβισμό.

Τι θέλω να πω; Θέλω να πω πως αντί να εστιάζουμε στο δέντρο, ας δούμε το δάσος κι ας αφήσουμε τον καθένα να είναι ο εαυτός του, χωρίς ντροπή. Ας αφήσουμε λοιπόν τη στολή να πάει στον κάλαθο της Ιστορίας.

Χρίστος Νικολάου Γ6

Προσκλήσεις, προκλήσεις και συνθήματα

Θεόδωρος Κωνσταντινίδης Β3

Δεν είναι λίγες οι φορές που είδαμε στους τοίχους συνθήματα από πολιτικά κόμματα και παρατάξεις - έχουμε μάθει σχεδόν απ' έξω τα «αγωνιστικά» και εγκάρδια τους λόγια. Φέτος όμως, το κακό έχει παραγίνει. Στο σχολείο μας, τα συνθήματα έχουν πια ξεπεραστεί. Στη μόδα είναι πλέον οι προσκλήσεις από διάφορες παρατάξεις γραμμένες στους σχολικούς μας τοίχους, οι οποίες προκάλεσαν την αποστροφή πολλών μαθητών.

Συγκεκριμένα, ένα πρωινό του Νοέμβρη, οι τοίχοι σε κάθε πλευρά του σχολείου, ήταν σημαδωμένοι με σπρέι, μέσω του οποίου το ΕΛΑΜ μας προσκαλούσε -με προστακτικό τρόπο- να παρευρεθούμε στα γραφεία του στις 15/11. Αυτό παραπάει.

Εμείς, η συντακτική ομάδα του Δασουπολίτη, διαφωνούμε και αποστρέφουμε το βλέμμα από τέτοιου είδους προσκλήσεις, είτε έρχονται απ' το ΕΛΑΜ είτε από οποιοδήποτε άλλο κόμμα ή παράταξη (ούτε από σένα το ανεχόμαστε ΑΝΕΚ, που θεώρησε πως οι τοίχοι του σχολείου μας σου ανήκουν). Ευελπιστούμε πως οι Δασουπολίτες μπορούν να αρνηθούν τέτοιους φανατισμούς, όπως ευελπιστούμε η πλειοψηφία των συνθημάτων να μην προέρχεται από μαθητές του δικού μας σχολείου...

Ας μην αφήσουμε τα πολιτικά αυτά να εισχωρήσουν και να μολύνουν τη Δασούπολη. Στο χέρι μας είναι να κρατήσουμε το σχολείο μας καθαρό από κάθε είδους βανδαλισμό!

Μαρία Ιακώβου Γ6

Γιατί η στολή έχει τα πλεονεκτήματά της

Οι λόγοι για τους οποίους λέω ναι στη μαθητική στολή

Στην Κύπρο η μαθητική στολή είναι υποχρεωτική σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης από το Δημοτικό μέχρι και το Λύκειο. Παρόλο που, συχνά πυκνά, εκφράζονται διαφωνίες ως προς την υποχρεωτική επιβολή της, υπάρχουν λόγοι που ακόμα και οι πολέμιοί της δεν μπορούν να παραγνωρίσουν.

Η ομοιομορφία που παρατηρείται λειτουργεί ως τρόπος εξάλειψης ταξικών διαφορών. Η ελεύθερη επιλογή ενδυμασίας σίγουρα θα επέτρεπε τον εύκολο διαχωρισμό των φτωχών από τους πλούσιους, γεγονός που θα οδηγούσε σε μια σειρά αλυσιδωτών αντιδράσεων. Οι φτωχοί θα αισθάνονταν μειονεκτικά απέναντι στους συμμαθητές τους που θα είχαν την ευχέρεια να αγοράζουν ακριβά επώνυμα είδη. Το αίσθημα της μειονεξίας οδηγεί σε περεταίρω προβλήματα για τον έφηβο που σχετίζονται με την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας αλλά και ενδέχεται να

διαταράξουν οικογενειακές ισορροπίες. Αν το παιδί εκφράσει άμεσα ή έμμεσα τη στενοχώρια του ή το θυμό του για την οικονομική του κατάσταση είναι σίγουρο ότι οι γονείς θα αισθανθούν πολύ άβολα ή ακόμα ίσως και να δημιουργηθούν ενδοοικογενειακές εντάσεις.

Η μαθητική στολή συμβάλλει στην καλλιέργεια συνείδησης για τήρηση των κανονισμών και στην προετοιμασία τους για ένα εργασιακό αλλά και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Είναι αναμφισβήτητο το γεγονός ότι η μετάβαση από τα θρανία στις επαγγελματικές και όχι μόνο υποχρεώσεις θα είναι ευκολότερη για όσους έχουν μάθει να σέβονται και να τηρούν κανονισμούς από τα παιδικά τους χρόνια. Κάτω από αυτό το πρίσμα η τήρηση της στολής και κυρίως όπως αυτή προβλέπεται από τον κανονισμό χωρίς ημίμετρα και υποχωρήσεις, αποτελεί βασικό προκαταρκτικό στάδιο προετοιμασίας για την προαναφερόμενη μετάβαση.

Τέλος ακόμα και από πρακτική άποψη, η στολή αποτελεί μια εύκολη λύση στο ζήτημα της καθημερινής ένδυσης καθώς δε δημιουργεί ανασφάλειες, διλήμματα και αναστολές, ούτε γίνεται αφορμή για ενδοοικογενειακές αντιδικίες και διαμάχες.

Αναμφίβολα, όσοι εναντιώνονται στο υποχρεωτικό της μαθητικής στολής, προτάσσουν τα δικά τους εύλογα επιχειρήματα. Από την άλλη, οι πραγματικές συνέπειες που θα είχε η ελεύθερη ενδυματολογική επιλογή, μπορούν να γίνουν αντιληπτές μόνο μετά την κατάργησή της. Τότε ίσως συνειδητοποιήσουν και οι σκεπτικιστές ότι η κατάργηση της μαθητικής στολής να είναι αποτέλεσμα μιας επιπολαιότητας η οποία ευθυγραμμίζεται με τη διαδεδομένη τάση των εφήβων να εναντιώνονται σε περιορισμούς και κανόνες, μονάχα από πείσμα ή και αντίδραση. Τα ευεργετήματα της υποχρεωτικής μαθητικής στολής κάθε άλλο παρά αμελητέα είναι.

Έρρικα Αλεξάνδρου Α1

Ενώ ο κόσμος καίγεται...

η Διεύθυνση χτενίζεται

Ενώ η χώρα μας ταλανίζεται από την οικονομική κρίση και τις συνέπειές της, ενώ συμπληρώνονται 40 χρόνια κατοχής, ενώ οι νέοι καταφεύγουν όλο και περισσότερο στις εξαρτήσεις και η παιδεία αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, η Διεύθυνση του σχολείου μας ασχολείται τόσο κυριολεκτικά όσο και μεταφορικά με... τρίχες.

Το μούσι αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα παραπτώματα της σχολικής μας εμφάνισης κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά και τιμωρείται με ολοήμερη αποβολή! Κι εδώ τίθενται πολλά ερωτήματα. Από τη στιγμή που το μούσι είναι φυσικό χαρακτηριστικό γιατί πρέπει να αποτελεί μέρος της στολής; Πώς βοηθά την ομαλή λειτουργία του σχολείου να είναι ξυρισμένοι οι μαθητές; Μήπως θα τους κάνει να σκέφτονται περισσότερο τα μαθήματά τους ή μήπως θα τους κάνει καλύτερους ανθρώπους και χαρακτήρες;

Είναι καιρός, κατά την άποψή μου, αυτό το θέμα να συζητηθεί σοβαρά από τους αρμόδιους, τόσο εντός όσο κι εκτός του σχολείου. Επίσης είναι καιρός να αντιδράσουν και οι μαθητές διεκδικώντας τα δικαιώματά τους με πρωτεργάτες και κύριους εκφραστές τα μέλη του Κεντρικού Μαθητικού Συμβουλίου. Οι γονείς έχουν ως έγνοια το αν θα εξασφαλίσουν τα απαραίτητα για την οικογένειά τους και δεν πρέπει η κύρια τους έγνοια να είναι τα ξυραφάκια, ο αφρός ξυρίσματος και γενικότερα οι «τρίχες» του γιου τους.

Σκέψεις δικές μου για προβληματισμό δικό σας.

Ηρακλής Πάπας Β5

Khan Academy: Ένας εναλλακτικός τρόπος μάθησης

Με την οικονομική κρίση το κόστος της εκπαίδευσής μας, η οποία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στα ιδιωτικά φροντιστήρια, αποκτά όλο και μεγαλύτερο βάρος στο ήδη βεβαρημένο πορτοφόλι των γονιών μας. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα μερικοί μαθητές να μην έχουν πρόσβαση σε εκπαίδευση ίδιου επιπέδου με άλλους. Από την Κυβέρνηση γίνονται προσπάθειες να καταπολεμηθεί αυτή η μορφωτική ανισότητα μέσω των Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης και των Επιμορφωτικών Κέντρων. Είναι όμως δύσκολο ως προς τη δυνατότητα εξατομικευμένης διδασκαλίας, τα Κρατικά Ινστιτούτα να ανταγωνιστούν τα ιδιωτικά χωρίς να επωμιστεί μεγάλες δαπάνες το Κράτος. Στην προσπάθειά τους να βρουν λύση γι' αυτό το πρόβλημα, που δεν αφορά μόνο την Κύπρο, πολλά μεγάλα πανεπιστήμια (πχ. MIT, Harvard) αποφάσισαν να παρέχουν τις διαλέξεις τους δωρεάν στο διαδίκτυο και

υπάρχουν ιστοσελίδες (πχ. www.coursera.org) που προσφέρουν μαθήματα από διάφορα παγκόσμια πανεπιστήμια εντελώς δωρεάν!

Ηγετικό ρόλο σ' αυτό το κίνημα θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι έχει το Khan Academy, ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός με στόχο «Την αλλαγή της εκπαίδευσης για το καλύτερο με την παροχή δωρεάν παγκοσμίου επιπέδου εκπαίδευσης για οποιονδήποτε και οπουδήποτε». Ο Sal Khan, ιδρυτής του Khan Academy, στην προσπάθειά του να παραδώσει ιδιαίτερα μαθήματα Μαθηματικών εξ αποστάσεως στα ανίψια του, πρόσεξε πως αν τους έστελνε βίντεο μαθαίνανε καλύτερα επειδή μπορούσαν να κάνουν παύση και να ξαναδούν κομμάτια που δεν είχαν καταλάβει. Επίσης, είχαν χρόνο να τα δουν χωρίς πίεση και χωρίς να ντρέπονται αν είχαν εμπνευσμένοι από την αποτελεσμα-

τικότητα των μαθημάτων του αποφάσισε να δημοσιεύει τα βίντεο στο YouTube και δημιούργησε την ιστοσελίδα khanacademy.org.

Σήμερα το Khan Academy είναι πολύ παραπάνω από μια συλλογή εκπαιδευτικών βίντεο. Αν και προς το παρόν η ελληνική ιστοσελίδα (el.khanacademy.org) προσφέρει μαθήματα μόνο σε, βασικού επιπέδου, Μαθηματικά, Φυσική και ελάχιστη Χημεία, η αντίστοιχη αγγλική έχει και μια τεράστια συλλογή μαθημάτων Παγκόσμιας Ιστορίας, Οικονομικών, Βιολογίας ακόμη και Προγραμματισμού, που καλύπτουν ύλη Δημοτικού ως Πανεπιστήμιο. Υπάρχουν επίσης εργαλεία για να συντονίζουν τους μαθητές αλλά και για να βλέπουν οι καθηγητές τις αδυναμίες τους καθώς και προγράμματα που ανιχνεύουν τα κενά των μαθητών και τους δίνουν εξατομικευμένες ασκήσεις μέχρι να αποκτήσουν επιδεξιότητα στην επίλυσή τους.

Το Khan academy δεν επιδιώκει να αντικαταστήσει το σχολείο ή να εξαφανίσει το επάγγελμα του δασκάλου και του καθηγητή. Αντιθέτως, πιστεύει πως η μεταφορά του γνωσιολογικού κομματιού της εκπαίδευσης στο [khan academy](http://khanacademy.org) και σε παρόμοια μέσα θα ενισχύσει το ρόλο του δασκάλου, αφού θα έχει περισσότερο χρόνο να ασχοληθεί με την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της κρίσης των μαθητών του.

Σε μια ομιλία του, ο Sal Khan δήλωσε με αισιοδοξία πως το όραμά του για το μέλλον είναι ένα σχολικό περιβάλλον όπου όλοι οι μαθητές καταλαβαίνουν σε βάθος το υλικό των μαθημάτων τους και δε βαθμολογούνται μόνο με βάση το ποσοστό της ύλης που έχουν μάθει αλλά περισσότερο με βάση τα επιτεύγματά τους, δηλαδή πώς χρησιμοποίησαν τη γνώση που πήραν.

Αλέξανδρος Σκούρτης Cabrera Γ7

Το άγχος που κάνει delete ό,τι διάβασα

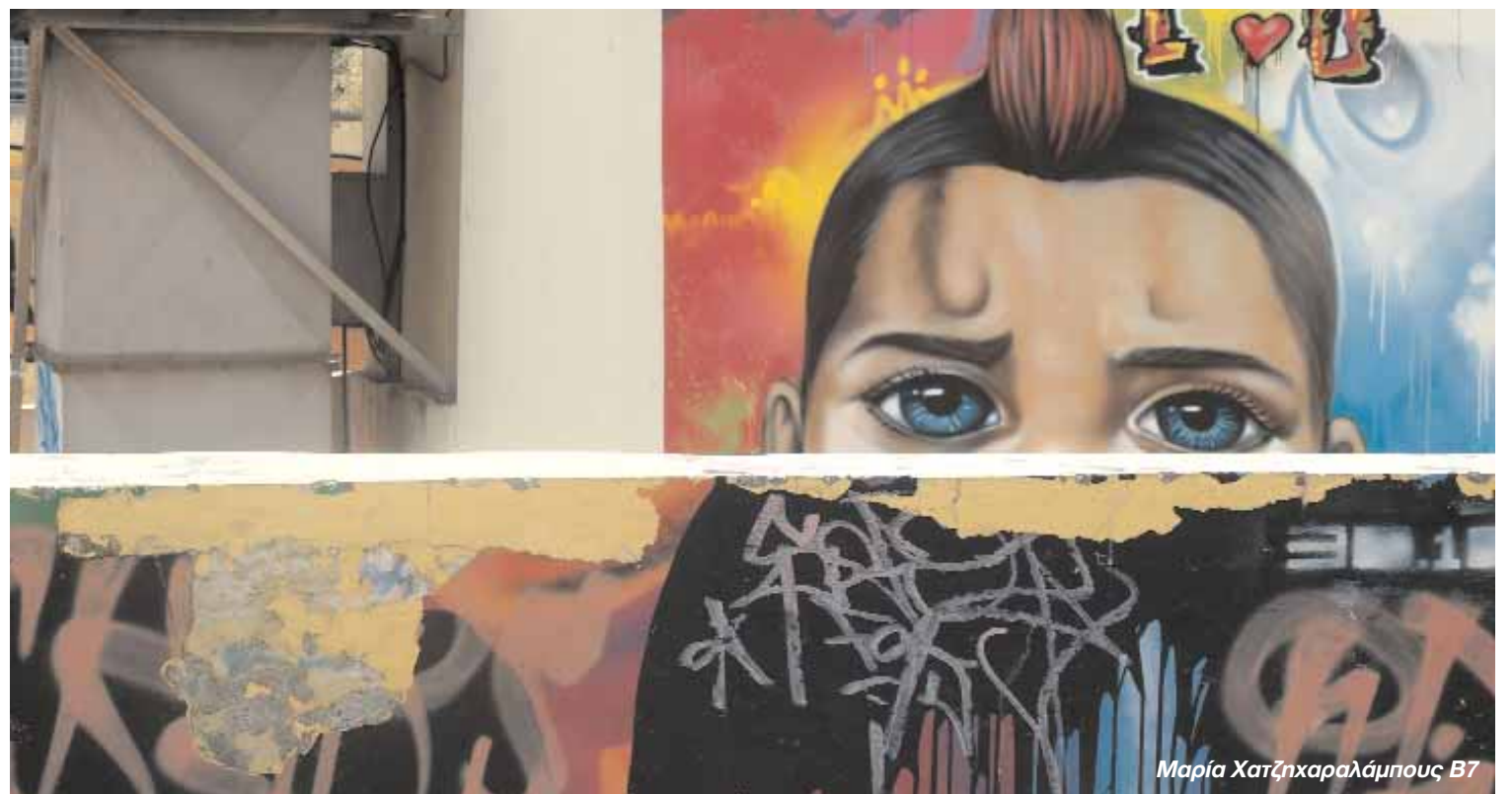
Τι προκαλεί το άγχος και πώς επιδρά στη μαθητική επίδοση

Φαντάζομαι έχει τύχει και σε σας. Ενώ διαβάσατε ώρες για εκείνο το διαγώνισμα, τη στιγμή που το παίρνετε στα χέρια σας, νιώθετε να παραλύετε ολόκληροι. Τρέμετε και από εκείνη τη στιγμή είναι αδύνατο να συγκεντρωθείτε και να γεμίσετε τις ανελέητα άσπρες κόλλες. Ως μαθητές αυτή τη διαδικασία την έχουμε ζήσει τουλάχιστον μία φορά για να μην πω και περισσότερες. Τι είναι όμως αυτό που μας οδηγεί στο να αποτυγχάνουμε και να φορτιζόμαστε με απογοήτευση για τον ίδιο μας τον εαυτό; Από πού πηγάζει η αποτυχία μας που επηρεάζει την μετέπειτα πορεία και ψυχολογία μας;

Η απάντηση στο ερώτημα είναι μονολεκτική: Άγχος. Είναι ένα συναίσθημα που λίγο ή πολύ βιώσαμε όλοι μας, σ' ένα ή και σ' όλα τα διαγωνίσματα που είχαμε. Ποια όμως είναι τα σωματικά συμπτώματα του άγχους και πώς προκαλούνται; Αυτό που συμβαίνει όταν έχουμε άγχος είναι να απελευθερώνεται αδρεναλίνη. Η αδρεναλίνη είναι μια ορμόνη που παράγεται από τον οργανισμό όταν βρισκόμαστε σε κατάσταση άγχους. Προετοιμάζει το σώμα για τον κίνδυνο. Για παράδειγμα αυτή η ορμόνη παράγεται ακόμα και όταν είμαστε πάνω σε ένα παιχνίδι του λούνα παρκ. Το αποτέλεσμα είναι να έχουμε τα συμπτώματα της ταχυπαλμίας, του ιδρώτα και της χλωμάδας.

Αυτή η αντίδραση του σώματος είναι φυσιολογική όμως θα πρέπει να αναζητήσουμε τις αιτίες του άγχους στη μαθητική ζωή. Πολλοί πιστεύουν ότι η έλλειψη διαβάσματος είναι αυτή που ευθύνεται για την αποτυχία μας. Μα εμείς, ως μαθητές, ξέρουμε πολύ καλά ότι διαβάσαμε σαν τρελοί και δεν αγνοήσαμε το γεγονός ότι οφείλαμε να μελετήσουμε. Στην περίπτωση που δεν τα πήγαμε καλά αυτό που μας περιμένει στο σπίτι είναι η φράση «Μάλλον δε διάβασες αρκετά». Η έλλειψη κατανόησης μας πληγώνει. Ναι μπορεί να κάναμε λάθη, ναι μπορεί η μελέτη μας να μην έγινε με το σωστό τρόπο. Αλλά δεν είναι μόνο αυτοί οι παράγοντες που καθορίζουν το αποτέλεσμα. Είναι και το επίπεδο δυσκολίας του τεστ, είναι και το άγχος μας να πετύχουμε το στόχο μας.

Το άγχος λοιπόν είναι ένας συνδυασμός σωματικής υπερδιέγερσης κι ανησυχίας που έχει ως αντίκτυπο την μείωση της απόδοσής μας. Εκτός από τα σωματικά ενοχλήματα

όπως πονοκέφαλος, ζάλη και όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, προκαλεί και ψυχολογικά προβλήματα. Εκτός από το φόβο για αποτυχία υπάρχουν συναισθήματα ανεπάρκειας, αυτό-ενοχοποίηση και υπερβολική απογοήτευση κατά τη σύγκρισή μας με τους υπόλοιπους. Η τελειομανία μας και η έγνοια μας να γίνουμε αποδεκτοί μας οδήγησαν σε αυτό το σημείο. Αλλά είμαστε και εκτεθειμένοι σε άλλους παράγοντες. Η έμφαση που δίνει η κοινωνία και το ίδιο το σχολείο στη σχολική επιτυχία μας οδηγεί κι εμάς, ως νεαρά άτομα που ακόμη είμαστε, να αναπτύξουμε μια εμμονή με την επιτυχία. Αγκυλώσαμε επειδή δεν μπορούμε να ανταποκριθούμε ικανοποιητικά σε αυτές τις προσδοκίες. Καθημερινά αξιολογούμε από ποικίλες εξετάσεις, γραπτές και προφορικές, οι οποίες γίνονται αντικείμενο κρίσης και σχολιασμού από τους καθηγητές αλλά και από τους συμμαθητές μας. Βρισκόμαστε σε μια κλειστή μαθητική κοινωνία, στην οποία πρέπει να κερδίσουμε την επωνυμία μας με όποιο τρόπο μπορούμε. Σίγουρα οι βαθμοί μας σχολιάζονται από τους υπόλοιπους και λόγω του ανταγωνισμού και επίσης είναι πολλές φορές το κριτήριο εξουνάδας

για τους υπόλοιπους γνωστούς μας.

Κυρίως όμως αυτό που μας απασχολεί είναι η γνώμη των γονιών μας. Δεν είναι μόνο το ότι μπορεί να έχουμε ένα κακό βαθμό, αλλά σίγουρα νιώθουμε θλιμμένοι και λίγοι όταν τους βλέπουμε απογοητευμένους να χάνουν την πίστη τους σε εμάς. Πολύ συχνά οι γονείς ενισχύουν το άγχος μας, πιέζοντάς μας για περισσότερο διάβασμα. Προβάλλουν στα πρόσωπά μας τις δικές τους επιθυμίες και προσδοκίες και πολλές φορές ταυτίζονται μαζί μας. Οι γονείς οφείλουν να μάθουν να μας ακούν και να καταλάβουν ότι δεν μπορούν οι ίδιοι να ενεργήσουν για λογαριασμό μας. Βέβαια δεν είναι και σωστό να μας καϊδεύουν τα αφτιά. Πρέπει να είναι αντικειμενικοί μαζί μας και να βλέπουν τα λάθη και τα σωστά του χαρακτήρα μας.

Αν θέλουμε να πετύχουμε στη ζωή μας οφείλουμε, όχι μόνο να καταπολεμήσουμε το άγχος μας αλλά να μάθουμε να δεχόμαστε την αποτυχία και να επικεντρωθούμε στον πραγματικό μας στόχο και λιγότερο στις απαιτήσεις του περιβάλλοντός μας. Άνθρωποι είμαστε, λάθη κάνουμε.

Δανάη Χατζηδημητρίου Β6

Γνωρίζετε ότι:

1. Η αδρεναλίνη αυξάνει την ταχύτητα με την οποία κτυπά η καρδιά με αποτέλεσμα να πηγαινει ακάθαρτο οξυγόνο στους πνεύμονες;
2. Αν τρέξετε έστω και δύο φορές γύρω από το σπίτι σας θα εκτονωθείτε και θα πάρετε ενέργεια για να συνεχίσετε το διάβασμά σας;
3. Το πρόβλημα του άγχους απασχολεί την επιστημονική κοινότητα σε ερευνητικό επίπεδο από τις αρχές του 1950;
4. Ενδεικτικά οι μαθητές με άγχος εξετάσεων σημειώνουν χαμηλότερες σχολικές επιδόσεις, έχοντας προβλήματα μνήμης και δυσκολίες κωδικοποίησης πληροφοριών;
5. Περίπου το 20% των μαθητών αντιμετωπίζει υψηλό άγχος, ενώ το 16% αντιμετωπίζει μέτριο άγχος το οποίο όμως δεν επηρεάζει τις επιδόσεις τους;

Ένα Καρπάσι στην Κερύνεια

Η πρόταση του Δημάρχου που προκάλεσε αντιδράσεις

«**Ν**α εγκατασταθεί μια ομάδα πρόσφυγων Κερυνειωτών στην πόλη τους υπό Τούρκικη κατοχή». Η εισήγηση αυτή του Δημάρχου Κερύνειας Γλαύκου Καριόλου θυμίζει το Ριζοκάρπασο. Γνωρίζοντας την κατάσταση στο Ριζοκάρπασο, η πρόταση αυτή αδιαμφισβήτητα χαρακτηρίζεται από τόλμη γιατί ουσιαστικά δημιουργείται ένας άλλος θύλακας «εγκλωβισμένων» όπως και στο Ριζοκάρπασο. Ο Δήμαρχος υποστηρίζει ότι «Αν αγαπάς τον τόπο σου πρέπει να υποστείς κάποιες θυσίες. Μια από αυτές είναι να περνάς το οδόφραγμα». Θεωρεί ότι το να δείξεις την ταυτότητα είναι ελάχιστο τίμημα απέναντι στο να βρεθείς στον τόπο σου. Καλεί τους Κερυνειώτες και όλους γενικότερα που θέλουν λύση να βιώσουν τον τόπο τους αφού όπως λέει «Μόνο αν δεις τα κυκλάμινα της Κερύνειας, μόνο αν σκαρφαλώσεις προς το Βουφαβέντο, τότε μόνο είναι που θα έρθεις πιο κοντά στον τόπο σου αλλά και προς τη λύση». Ο κύριος Καριόλου αναφέρεται στη γνωστή υπόθεση της κυρίας Τπίνας Λοιζίδου από την Κερύνεια, η οποία προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρώπων Δικαιωμάτων ζητώντας την αποκατάσταση της παρουσίας της. Η απόφαση του δικαστηρίου ήταν ιστορική αφού η κυρία Τπίνα Λοιζίδου κατάφερε να κερδίσει. Οι Τούρκοι εκκενώσανε το σπίτι της καλώντας την να το κατοικήσει. Φυσικό, λέει ο Δήμαρχος, είναι να μην μπορεί να πάει να κατοικήσει μόνη της η κυρία Λοιζίδου υπό τη διοίκηση ενός κρά-

Μαρία Ιακώβου Γ6

τους-μη κράτους. Γι' αυτό και ο Δήμαρχος εισηγήθηκε επίσημα να αδειάσουν δέκα-είκοσι σπίτια Κερυνειωτών γύρω από το σπίτι της έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια γειτονιά Ελληνοκυπρίων. Αυτή η σχετικά τολμηρή πρόταση, το να πάει μια χούφτα πρόσφυγων Κερυνειωτών να ζήσει υπό κατοχή

στην πόλη τους αποτελεί τεράστια θυσία. Τη συζήτηση αυτή έκλεισε ο Δήμαρχος με μια πρόταση που συνοψίζει τις προσπάθειες και τα έργα του: «Ο,τι βοηθάει στο επαναρίζωμα στον τόπο μας είναι καλοδεχούμενο».

Το ραδιόφωνο εκείνη τη στιγμή έπαιζε το τρα-

γούδι «Καρτερούμεν μέρα νύχτα». Προβληματίστηκα. Άραγε, στα αλήθεια συνεχίζουμε να καρτερούμε ή το Κυπριακό έχει καταντήσει να είναι ένας ακόμη τίτλος στα δελτία ειδήσεων;

Αντώνης Σερώφ Γ6

Μια χώρα δίπλα μας καταστρέφεται

Η αλήθεια για την κατάσταση στη Συρία

Ας το παραδεχθούμε, η Εγγύς Ανατολή είναι μια γειτονιά με πολύ θόρυβο. Κάπου εκεί λοιπόν, όπου συχνάζει ο Θεός, υπάρχει μια πυρκαγιά που καίει από τις 15 Μαρτίου 2011. Ο Συριακός Εμφύλιος είναι μια ακόμα «ασπρόμαυρη» διαμάχη όπου ο Στρατός Ελεύθερης Συρίας μάχεται ενάντια στο δικτάτορα Μπασάρ Αλ Άσαντ. Ούτε λόγος για τους Ισλαμιστές που βγάζουν μάτι μέσα από τις περισσότερες από 1200 επαναστατικές οργανώσεις που βρίσκονται σε εμπόλεμη κατάσταση μεταξύ τους. Ας κάνουμε πρώτα μια ανασκόπηση στην Ιστορία.

17 Απριλίου 1946

Ιδρύεται το Συριακό Κράτος, μια γη με απίστευτη ποικιλομορφία. Τη διαδικασία επιβλέπουν οι συνήθειες ύποπτοι, οι αποικιοκρατικές δυνάμεις της Ευρώπης. Σ' αυτή τη γη ζουν Μουσουλμάνοι, Χριστιανοί, Άραβες, Κούρδοι και η λίστα προχωρεί. Αυτό δεν είναι απαραίτητα κακό, όπως οι παππούδες μας μπορούν να μας πουν για την Κύπρο πριν από το 1958. Οι Σύριοι μπαίνουν (όπως πολλοί Μεσανατολίτες) στην ανταγωνιστική πάλη εναντίον του Ισραήλ. και εδώ αρχίζει να φαίνεται η σημαντικότητά της για τους νέους Τιτάνες, τις Η.Π.Α. και την Ε.Σ.Σ.Δ.

1956

Η Συρία υπογράφει σύμφωνο συνεργασίας με την Ε.Σ.Σ.Δ.. Μέχρι σήμερα οι Ρώσοι έχουν τόσο καλές σχέσεις, ώστε να αποσυμπιέσουν την κατάσταση με την πρόταση για καταστροφή των χημικών όπλων της Συρίας. Μην χειροκροτείτε, το λιμάνι τους προστατεύουν.

8 Μαρτίου 1963

Πραξικόπημα του κόμματος Ba'ath. Μια εθνικιστική, κοσμική δικτατορία δημιουργείται, αυστηρά αντι-ισραηλίτικη και αντι-ισλαμιστική, σφικτά δεμένη με το Σοβιετικό Κόσμο. Ba'ath είναι αραβική λέξη που σημαίνει Αναγέννηση. Πρόκειται για μια κοσμική, εθνικιστική ιδεολογία με κάποια σοσιαλιστικά στοιχεία που αποσκοπεί στη δημιουργία ενός ισχυρού αραβικού κράτους. Κάποια στοιχεία του, όπως η σημαντικότητα του κόμματος, έχει οδηγήσει πολλούς να το συγκρίνουν με τον Εθνικοσοσιαλισμό. Οι υπέρμαχοί της, τη θεωρούν μια ιδεολογία εκσυγχρονισμού και προόδου. Ένα τέτοιο καθεστώς, αυτό του Σαντάμ Χουσεΐν, έχει απασχολήσει και τη Δύση.

13 Νοεμβρίου 1970

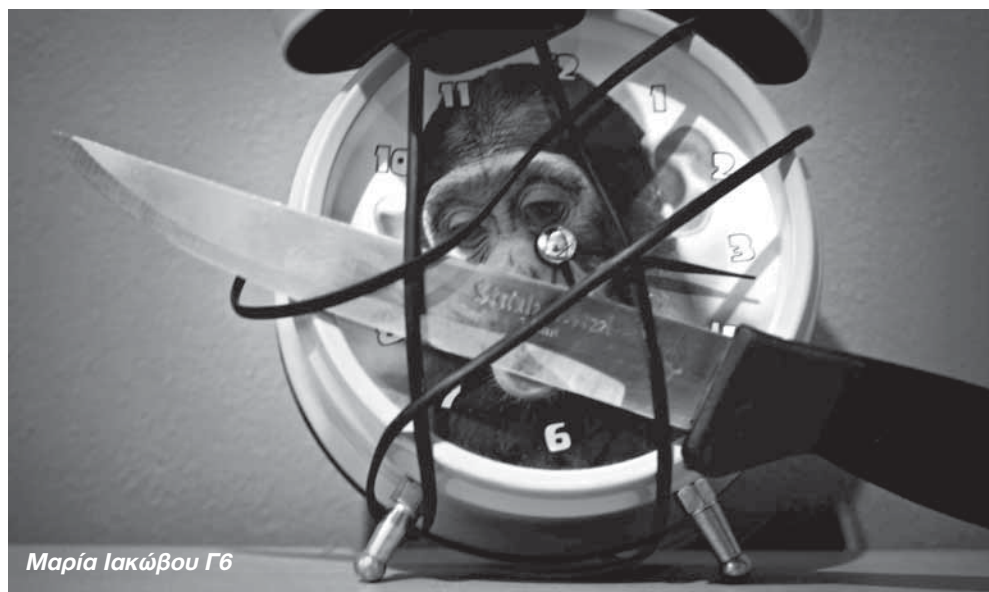
Ακόμη ένα πραξικόπημα φέρνει στην εξουσία τον πατέρα του Άσαντ, τον Χαφέζ Αλ Άσαντ. Ο Άσαντ είναι Αλεβίτης. Οι Αλεβίτες είναι μια μικρή μειονότητα Μουσουλμάνων με αιματηρές σχέσεις με τους υπόλοιπους Μουσουλμάνους. Υπάρχει μέχρι σήμερα έντονος ρατσισμός στη Συρία λόγω του καθεστώτος, π.χ. υπάρχουν δρόμοι μόνο για Αλεβίτες! Όταν πεθαίνει το 2000, ο γιος του, Μπασάρ Αλ Άσαντ, αναλαμβάνει την εξουσία και πολιτικές που υποστηρίζουν διάφορες οργανώσεις, τις οποίες το Ισραήλ και οι Η.Π.Α. θεωρούν τρομοκρατικές, είναι σταθερή πολιτική τους. Κλασικές πολιτικές λογοκρισίας ακολουθούνται.

Έτσι φτάνουμε στο 2011. Οι διαδηλώσεις τιμωρούνταν παραδειγματικά μέχρι που εκδη-

λώθηκαν σε πόλεμο και τώρα πάνω από 1200 οργανώσεις μάχονται εναντίον του Άσαντ. Οι αρχικές διαδηλώσεις είχαν ως στόχο την εκδημοκρατικοποίηση. Οι επαναστάτες δεν έχουν και τόσο σαφείς στόχους. Ο Ελεύθερος Συριακός Στρατός αποτελείται από αυτόμολους στρατιωτικούς, ενώ πολλοί Ισλαμιστές με διασυνδέσεις με την Αλ Γκάνιτα δραματίζουν το ρόλο τους. Ο Άσαντ καταδικάζει πόλεις σε λιμοκτονία μέσω ανελέητων πολιορκιών. Κι ενώ αναφορές για χρήση χημικών προκαλούν τριβές, οι επαναστάτες σίγουρα χρησιμοποιούν παιδιά-στρατιώτες. Και το χάος είναι τόσο, που ειλικρινά αν ο Άσαντ χάσει, το ποιος θα πάρει την εξουσία είναι ένα μυστήριο. Μήπως μόνο το είδος της δικτατορίας και ο μεγάλος σύμμαχος θα αλλάξουν; Μήπως αντί κοσμικό, έχουμε θρησκευτικό δικτάτορα; Οι Η.Π.Α. θέλουν να χάσουν κι άλλο το χέρι τους στη Μέση Ανατολή και φαίνεται πως χρησιμοποιούν Ισλαμιστές κατά των Ρώσων, όπως έγινε το 1989 στο Αφγανιστάν, όπως επίσης θέλουν να κάνουν στο Κόμμα Ba'ath ό,τι και στους γείτονές τους. Οι Ρώσοι δε θέλουν να χάσουν το χέρι τους στη Πετρελαιοφόρα Ημισέληνο και υποστηρίζουν τον Άσαντ όπως υποστήριζαν δικτατορίες στο Ανατολικό Μπλοκ κατά τον Ψυχρό Πόλεμο.

Όπως και να έχει, το αύριο για το λαό της Συρίας μοιάζει κόκκινο όπως το αίμα ενός ακόμη εξιλαστήριου θύματος στο βωμό του πολέμου. Όταν ψυχάσουν από τους εκκωφαντικούς βομβαρδισμούς, θα μπορούν να κοιμηθούν τις νύχτες; Αυτή η σκέψη, της φοβισμένης αγρύπνιας, σε κάνει να τρέμεις σαν να σου έβαλαν κρύο μαχαίρι στο σπόνδυλο.

Χρίστος Νικολάου Γ6

Μαρία Ιακώβου Γ6

Μη λες σώστε τον Πλανήτη... να σώσουμε τον Πλανήτη

Ας πάρουμε μέτρα για να σώσουμε τη γη που μας φιλοξενεί

Η φύση άντεξε σεισμούς, τσουνάμι, τυφώνες, ηφαιστειακές εκρήξεις, πλημμύρες, πυρκαγιές. Τώρα, εμάς χρειάζεται για να τη σώσουμε; Εμείς πότε θα σώσουμε τον εαυτό μας; Θα σώσουμε εμείς αυτό τον πλανήτη που τον κάναμε κομμάτια χρόνια τώρα; Οι άνθρωποι που φυλάκιζαν και βασάνιζαν γουνοφόρα ζώα για να πάρουν τη γούνα τους ή αυτοί που δολοφονούσαν δεκάδες δελφίνια για να πλουτίσουν; Οι υποκριτές, τα μεγάλα στελέχη εταιρειών που ονομάζονται τώρα περιβαλλοντιστές, εκμεταλλεύονται κάθε φυσικό πόρο φτωχής χώρας για να κερδίσουν όσο το δυνατό πιο πολλά με τον ευκολότερο τρόπο. Τώρα γνοιάζονται, για ποιον και για τι; Δεκάδες είδη ζώων καθημερινά καταλήγουν να είναι «είδος υπό εξαφάνιση». Ήταν απόφαση της φύσης να τα πάρει μακριά από εμάς. Τι ειρωνεία! Ερχόμαστε τώρα να σώσουμε τις λίμνες που έγιναν τοξικές και σκοτώνουν τα ψάρια, τα φυτά, τα ζώα, τις μέλισσες. Κανείς δε γνοιάζοταν για όλα αυτά μέχρι που τα είδαμε να μας εγκαταλείπουν και να χάνονται. Έρευνες δείχνουν

Γιώργος Χρίστου A4

Κατερίνα Χρυσοστόμου Γ7

πως σε κάποιες δεκαετίες ο καφές, το παγωτό, η σοκολάτα, τα μακαρόνια και όλα αυτά που απολαμβάνουμε κάθε μέρα θα είναι κι αυτά προς εξαφάνιση. Με ποιο μέλλον θα είμαστε αντιμέτωποι; Ποιο μέλλον θα αντιμετωπίσουν τα παιδιά μας; Δε γνοιάζομαστε για το συνάνθρωπό μας, για τα παιδιά που πεθαίνουν, για τους άστεγους, για τους μαχητές της ζωής.

Οι «μεγάλοι» του πλανήτη λένε πως παλεύουν για ένα καλύτερο κόσμο αλλά το μόνο που κάνουν είναι να μας οδηγούν στην αποεπιβίωση. Λένε πως ό,τι κάνουν, το κάνουν για όλους εμάς. Τότε γιατί η καταστροφή δεν έχει

τέλος; «Φοβάμαι να βγω έξω στον ήλιο λόγω της τρύπας στην οζονόσφαιρα, φοβάμαι να αναπνεύσω τον αέρα γιατί δεν ξέρω τι χημικά έχει μέσα» λέει ένα δωδεκάχρονο κορίτσι μπροστά σε εκπροσώπους των κρατών-μελών των Ηνωμένων Εθνών σε συνέδριο για την προστασία του περιβάλλοντος.

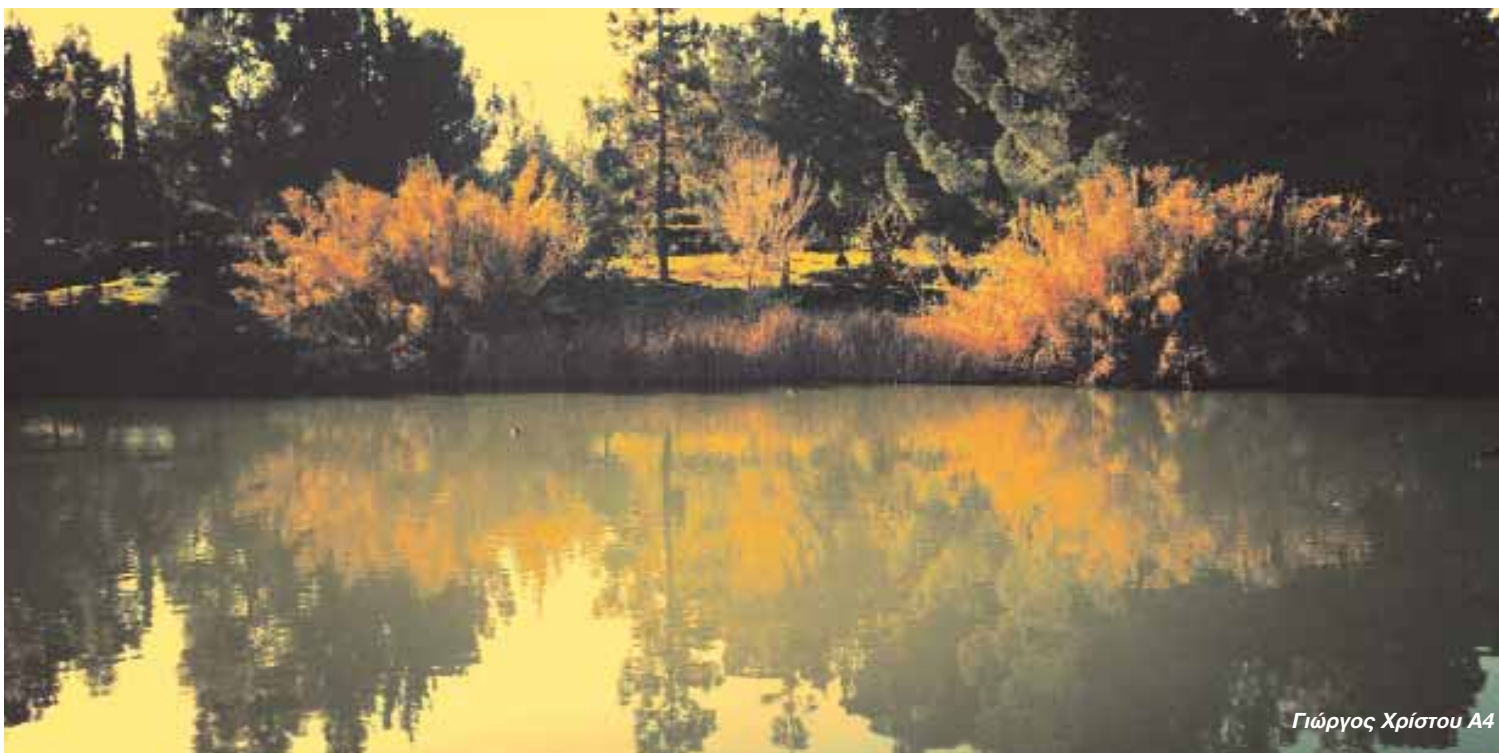
Είναι άδικο. Ο κόσμος μας είναι τόσο όμορφος! Η θάλασσα σου προσφέρει ηρεμία, οι πεταλούδες χαρά, οι μέλισσες το μέλι, τα δέντρα σκιά κι οξυγόνο, τα ζώα συντροφιά. Πώς θα μπορούσαμε να επιβιώσουμε χωρίς αυτά; Όχι, δεν είναι εντάξει ο κόσμος μας, τίποτα δε λειτουργεί όπως πρέπει γιατί είμαστε άπλη-

στοι, εγωιστές και τυφλοί. Δεν έχουμε αγάπη και κυρίως δεν έχουν αγάπη όλοι αυτοί που μας κυβερνούν. Το μέλλον είναι δυσσιώπο αλλά τουλάχιστο βρίσκεται ακόμα στα χέρια μας. Είναι χρέος μας να αλλάξουμε τα δεδομένα αλλά πρώτα πρέπει να ξυπνήσουμε, να γίνουμε άνθρωποι με αξίες: αλληλεγγύη, ευαισθησία, αγάπη. Αυτά θα μας σώσουν καθώς η έλλειψή τους μας κατέστρεψε.

Πάρε τη ζωή στα χέρια σου και καταδίκασε αυτούς που σου τη στερούν μα πρώτα απ' όλα αγάπησε αυτά που σε κρατούν ζωντανό και προστατέψ τα. Πριν γίνουν κι αυτά ένα όνειρο.

Μαρία Λοφίτη Γ6

Μικρές πράσινες συμβουλές

Γιώργος Χρίστου A4

Ανακύκλωση

Οι περισσότεροι γνωρίζουμε πώς λειτουργεί η ανακύκλωση. Άρα οφείλουμε να την εφαρμόζουμε. Η διαδικασία είναι απλή. Τα πλαστικά σκουπίδια τα τοποθετούμε στους μπλε κάδους, τα γυάλινα στους πράσινους και τέλος τα χάρτινα στους καφέ. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα τα σκουπίδια που ανακυκλώνουμε εμείς οι ίδιοι στο σπίτι μας να τα αφήνουμε να τα συλλέγει το ειδικό φορτηγό της ανακύκλωσης. Ακόμη, καλό θα ήταν να τοποθετηθούν σε όλα τα σχολεία κάδοι ανα-

κύκλωσης έτσι ώστε τα παιδιά να αναπτύξουν περιβαλλοντική συνείδηση από μικρή ηλικία. Επιτακτική είναι και η ανακύκλωση τόσο των μπαταριών όσο και των παλιών μας ηλεκτρικών συσκευών. Τέλος, υπάρχουν διάφοροι τρόποι να αξιοποιούμε έξυπνα τα ανακυκλώσιμα υλικά ή να επαναχρησιμοποιούμε κάποια άλλα. Για τις εκτυπώσεις εφημερίδων, για παράδειγμα, μπορεί να χρησιμοποιείται ανακυκλώσιμο χαρτί αντί να σπαταλούνται τόνοι καινούριου χαρτιού. Μπορούμε επίσης να χρησιμοποιούμε τα άχρηστα χαρτιά μιας

όψης για να γράφουμε τις πρόχειρές μας σημειώσεις και χρησιμοποιώντας παλιά υλικά να φτιάξουμε πανέμορφες κατασκευές όπως κοσμήματα και στολίδια.

Εξοικονόμηση νερού

Πρέπει να μειώσουμε την κατανάλωση του νερού. Να προτιμούμε να κάνουμε ντους αντί για μπάνιο και να κλείνουμε τη βρύση όταν πλένουμε τα δόντια μας. Πρέπει να χρησιμοποιούμε το πλυντήριο μόνο όταν ο κάδος είναι γεμάτος και ακόμη δεν πρέπει να ποτίζουμε τα

φυτά με το λάστιχο αλλά με το ποτιστήρι. Μια άλλη σπάταλη συνήθεια που πρέπει να σταματήσουμε είναι να πλένουμε το αυτοκίνητό μας με το λάστιχο ποτίσματος. Τέλος, πρέπει να φροντίζουμε να επιδιορθώνουμε έγκαιρα τυχόν βλάβες στις βρύσες του σπιτιού μας.

Εξοικονόμηση ρεύματος

Πρέπει να μην αφήνουμε τα φώτα αναμμένα όταν δεν τα χρειαζόμαστε και να προτιμούμε να αγοράζουμε ηλεκτρικές συσκευές ενεργειακής κλάσης Α. Ακόμη, καλό θα ήταν να σβήνουμε τις συσκευές από την πρίζα και να χρησιμοποιούμε λιγότερο τα κλιματιστικά. Επιπλέον, μπορούμε να χρησιμοποιούμε λαμπτήρες εξοικονόμησης ενέργειας αντί τους συνηθισμένους.

Η δένδροφύτευση σε πάρκα, σχολεία ή άλλους δημόσιους χώρους, η χρησιμοποίηση οικολογικών οικοδομικών υλικών για την κατασκευή των κτιρίων, η διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων στα σχολεία για το περιβάλλον και τους τρόπους προστασίας του, η έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων είναι εύκολοι τρόποι που θα βοηθήσουν στην προστασία του περιβάλλοντος και κατ' επέκταση στην ποιότητα της ζωής μας.

Ο πλανήτης μας κινδυνεύει κι αυτό δεν αποτελεί σχήμα λόγου. Πρέπει επιτέλους να ευαισθητοποιηθούμε και να δράσουμε πριν να είναι πολύ αργά. Μην ξεχνούμε ότι αυτό είναι ένα θέμα που μας αφορά όλους. Ας αναλάβουμε επιτέλους τις ευθύνες μας!

Χριστίνα Κελεπίση Β2

Ένα κορίτσι ανατέλλει στον κόσμο

Κριτική ντοκιμαντέρ: Girl rising

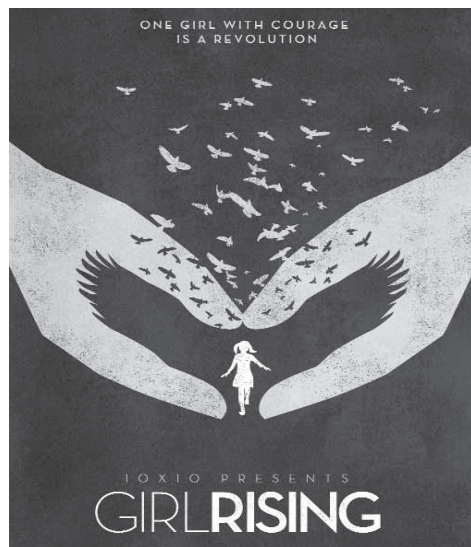
Οι γυναίκες μετά από πολύχρονους και δύσκολους αγώνες έχουν καταφέρει, σε μεγάλο βαθμό, να αποκτήσουν ίσα δικαιώματα με τους άντρες. Δυστυχώς ο κόσμος δε θα γίνει ποτέ δίκαιος και υπάρχουν ακόμη μερικά μέρη στον κόσμο, κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου οι περισσότερες γυναίκες στερούνται ακόμη βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως αυτό της ελευθερίας και της μόρφωσης. Τη μοίρα τους καθορίζει κάποιος άλλος όπως ο πατέρας, ο σύζυγος, ο αδελφός ή ακόμη και το αφεντικό τους. Σε μία ανδροκρατούμενη κοινωνία είναι σχεδόν αδύνατον μια κοπέλα να ξεχωρίσει και να υψώσει το ανάστημά της απέναντι στο κατεστημένο διεκδικώντας το δικαίωμα να ορίσει η ίδια τη ζωή της.

Φωτεινά σημεία στο σκοτάδι των καιρών είναι εκείνοι οι άνθρωποι που αγωνίζονται να αλλάξουν τον κόσμο αλλά κι όσοι ενδιαφέρονται για αυτούς προβάλλοντας τη μάχη τους για επιβίωση και αξιοπρεπή ζωή. Ο λόγος για το Girl Rising, ένα ντοκιμαντέρ του 2013, του οποίου η δημιουργία έγινε για φιλανθρωπικό σκοπό με τη συμμετοχή διάφορων επώνυμων Αμερικανών. Το ντοκιμαντέρ αυτό διηγείται τις ιστορίες εννέα κοριτσιών από εννέα χώρες, από Σιέρρα Λεόνε, Αιτή, Αφγανιστάν, Περού, Αίγυπτο, Νεπάλ, Ινδία, Αιθιοπία και Καμπότζη. Παρουσιάζει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν αλλά και τον τρόπο με τον οποίο αγωνίστηκαν για να ξεφύγουν από τις δυσμενείς συνθήκες στις οποίες ζούσαν.

Η αλήθεια είναι πως παρακολουθώντας το ντοκιμαντέρ έμεινα έκπληκτη από τα υψηλά ποσοστά των κοριτσιών που στερούνται του δικαιώματος της μόρφωσης και υποχρεούνται, σε αντίθεση με τα αγόρια, να εργάζονται! Στις περισσότερες αναπτυσσόμενες χώρες, ιδιαίτερα στην Ασία, οι γυναίκες παντρεύονται σε πολύ μικρή ηλικία, χωρίς τη θέλησή τους και παρά το νόμο.

Το ντοκιμαντέρ παρουσιάζει μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα τρομακτικά ποσοστά: Φοιτούν 32 εκατομμύρια κορίτσια λιγότερα από τα αγόρια στο δημοτικό σχολείο. 65 εκατομμύρια κορίτσια, ανά το παγκόσμιο, δεν πηγαίνουν σχολείο. 14 εκατομμύρια κορίτσια κάτω των 18 ετών παντρεύονται κάθε χρόνο. Αυτό σημαίνει ότι 38 χιλιάδες κορίτσια παντρεύονται καθημερινώς (14 κορίτσια, ανά 30 δευτερόλεπτα). 150 χιλιάδες κορίτσια υπόκεινται σε ξεξουαλική βία το χρόνο. Το 50% των ατόμων που είναι θύματα βιασμού είναι κάτω των 15 ετών. Στις αναπτυσσόμενες χώρες, η πρώτη αιτία θανάτου σε κορίτσια 15-19 ετών είναι η γέννα. Το παιδί μιας μορφωμένης μητέρας έχει 50% μεγαλύτερη πιθανότητα να επιβιώσει.

Το ντοκιμαντέρ εκτός από στατιστικά στοιχεία παρουσιάζει αληθινές ιστορίες κοριτσιών που έζησαν καταναγκαστική εργασία, υπέστησαν σεξουαλική βία, έζησαν υπό καθεστώς δουλείας και στερήθηκαν την ελευθερία τους. Το έργο διηγείται τις ιστορίες τους και πα-

ράλληλα είτε δείχνει πραγματικές ανθρώπινες φιγούρες είτε παρουσιάζει τα γεγονότα σε μορφή κινουμένων σχεδίων. Για να είμαι ειλικρινής στην αρχή σκέφτηκα ότι με τη χρήση κινουμένων σχεδίων το θέαμα θα γινόταν λιγότερο επώδυνο. Οι σκηνές όμως που ακολούθησαν ήταν τόσο σκληρές που δε θα μπορούσαν να αποδοθούν διαφορετικά και αποτύπωσαν στα έντρομα μάτια μου τη σκληρή πραγματικότητα που βίωσαν τα κορίτσια αυτά.

Είναι ένα ντοκιμαντέρ που θα συνιστούσα σε όλους να το παρακολουθήσουν. Ειδικά εμείς οι μαθητές, ώστε να συνειδητοποιήσουμε το μεγάλο προσόν της μόρφωσης, που πολλές φορές μέσα στην αόριστη ανωριμότητά μας, παρακαλούμε να μην είχαμε...

Δανάη Χατζηδημητρίου Β6

Κατερίνα Γώγου, Με κόκκινα γράμματα Θα την αλλάξουμε τη ζωή παρόλα αυτά...

Κάπου μακριά, πέρα απ' το κορμί μου, Κακούω την Κατερίνα να μου φωνάζει πως έχασε τη φαντασία της. Έψαξα, Κατερίνα... μα έχασα κι εγώ το μυαλό μου στο ψάξιμο. Πρέπει να το παράτησα μέσα στη στάχτη που άφησαν όσοι ρούφηξαν τα ένστικτά μου. Στη στάχτη που λίγο αργότερα θα φυτέψουν στο κεφάλι μου, μετονομάζοντάς την «στόχους».

Την βλέπω να παραπονιέται ξανά. Λέει πως κάθε φορά που ακούει «Κατερίνα» τρομάζει. Το λέει τρεις φορές, μπας και δεν το καταλάβω απ' την πρώτη. Κι εγώ τρομάζω. Τρομάζω στη συνειδητοποίηση της στέρσης του εαυτού μου. Όταν καταθλιβόμαι, νιώθω πως δε μου ανήκω. Κατερίνα. Νιώθω πως χάθηκα μέσα στις άπειρες επιλογές του μέλλοντός μου, μέσα στο μηδαμινό χρόνο που μου διέθεσαν για να ζήσω το παρόν μου! Φαντάζομαι πως θα μου πεις κάτι παρηγορητικό. Ίσως θα μου πεις πως ειν' ο τελευταίος χρόνος, πως μετά τα πράγματα θ' αλλάξουν. Κάτω λάθος. Εσύ δε μου λες τίποτα. Μόνο μετά από αρκετή σιγή σ' ακούω να μουρμουρίζεις με πνιχτή φωνή πως πρέπει να προσέχω επειδή ποτέ δε σημαδεύουνε στα πόδια, πως ο στόχος είναι στο μυαλό. Πρέπει να 'χω το νου μου, ε; Από τι να προσέχω όμως, Κατερίνα; Ποιος θα τολμήσει να μου ρίξει είτε στα πόδια είτε στο μυαλό; Έχω το τρίπτυχο αγαλιά να με προστατεύει: οικογένεια, πατρίδα, θρησκεία. Είναι η πρώτη εικόνα που μου έρχεται στο νου κι ας νιώθω πως έχω κι άλλες λέξεις μέσα μου που μάχονται να βγουν κι όμως σπίζουν άλαλα εδώ και καιρό... Τι περίμενες; Τόσα έζησα, τόσα έμαθα, τόσα λέω. Είναι σα σημάδια στο σώμα μου που δε φεύγουν. Τα σημάδια απ' τις θηλιές δε φεύγουν ποτέ, Κατερίνα. Ούτε απ' τα φωτοστάφανα που γλίστρησαν και γύρω απ' τα λαιμά μας έχουν γαντζωθεί. Αλλά τι λέω; Ξεχάστηκα. Πρέπει να βρούμε τη φαντασία σου Κατερίνα, για να μη μαγειρεύεις κάθε μέρα πατάτες. Πρέπει να βρούμε και το μυαλό μου επίσης και να τα συναρμολογήσουμε. Ίσως φτιάξουμε το τέλει, ίσως βρούμε τη σωτηρία, ίσως φτάσουμε στη λύτρωση... Κατερίνα; Κατερίνα πού πήγες; Μ' ακούς;

Στη θέση που καθόταν σκυφτή, βρήκα ένα μουσκεμένο σημείωμα.

Έχει τίτλο «Θα 'ρθει καιρός» και γράφει με κόκκινα γράμματα:

Δεν ξέρω -μην περιμένεις κι από μένα πολλά- τόσα έζησα τόσα έμαθα τόσα λέω κι απ' όσα διάβασα ένα κρατάω καλά:

Σημασία έχει να παραμένεις άνθρωπος.

Θα την αλλάξουμε τη ζωή παρόλα αυτά Μαρία.

Μαρία Ιακώβου Γ6

Έργα τέχνης στα... πόδια μας

Στο πλαίσιο των Εκπαιδευτικών Εκδηλώσεων των καθηγητών Τέχνης Μέσης Εκπαίδευσης πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου σε όλες τις πόλεις η «Καλλιτεχνική δράση εφήμερης Ζωγραφικής μέσα στην πόλη», γνωστή ως ζωγραφική του δρόμου. Οι ομάδες των μαθητών του κάθε σχολείου ζωγράφισαν πάνω σε πλακόστρωτα με μοναδικό μέσο τις κιμωλίες, δημιουργώντας εφήμερα έργα τέχνης με ελεύθερο θέμα. Στόχος της εκδήλωσης ήταν να δώσει την ευκαιρία σε όλους τους περαστικούς να παρακολουθήσουν σε πραγματικό χρόνο τη δημιουργία ενός καλλιτεχνικού έργου, να συνομιλήσουν με τους καλλιτέχνες και να πάρουν μια γεύση για το πώς γίνεται η ζωγραφική στο δρόμο η οποία δεν είναι τόσο γνωστή στην Κύπρο. Τα παιδιά που συμμετείχαν βίωσαν αφενός τους τρόπους και τις διαδικασίες με τις οποίες παράγεται ένα εικαστικό έργο, αφετέρου κατανόησαν βαθύτερα τους λόγους για τους οποίους δημιουργείται, το ρόλο του, τη λει-

τουργία του και τελικά τους ερμηνευτικούς τρόπους προσέγγισής του.

Η εκδήλωση στη Λευκωσία έγινε στην Οδό Λήδρας μεταξύ 8:00 το πρωί και 12:30 το μεσημέρι. Τις ομάδες των μαθητών περίμενε ο επιθεωρητής της Τέχνης ο οποίος τους υπέδεικνε το χώρο όπου θα ζωγράφιζαν. Η παρουσία των αυτοκινήτων δημιουργούσε προβλήματα γιατί διέκοπαν συνεχώς τη δουλειά

των μαθητών. Τα πράγματα βελτιώθηκαν στις 10:00 το πρωί όταν ο δρόμος έκλεισε για τα αυτοκίνητα αφήνοντας τους μαθητές να δουλέψουν ανενόχλητοι. Όμορφες ζωγραφιές άρχισαν να φαίνονται παντού. Η ελευθερία του θέματος, ο χώρος, η ομαδική εργασία έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές να ζωγραφίσουν ελεύθερα με καλή διάθεση και πρωτοτυπία πραγματικά πολύ όμορφες εικόνες.

Οι περαστικοί κοντοστέκονταν κάπως περίεργοι και απορημένοι. Μου πέρασε από το μυαλό ότι κάποιοι από αυτούς δεν είχαν ποτέ την ευκαιρία να παρακολουθήσουν τη δημιουργία ενός έργου ζωγραφικής στο δρόμο. Αυτό από μόνο του μας έδινε μεγάλη χαρά. Η προσπάθεια των περαστικών να προβληματιστούν για να αντιληφθούν τι απεικονίζουν τα έργα μας ήταν αυτό που έκανε την όλη εκδήλωση επιτυχημένη. Οι μουσικές νότες από χορωδίες συμπλήρωναν πολύ ευχάριστα την προσπάθειά μας.

Γιώργος Αριστοφάνους Γ1

Περπατώντας στην άγρια πλευρά της ζωής

Για τον Lou Reed που έφυγε

22

27 Οκτωβρίου 2013. Η μέρα που ακόμα ένας μεγάλος μουσικός της ροκ, ο Lou

Reed, έφυγε νικημένος από ασθένεια στο σκώπι. Γεννημένος στις 2 του Μάρτη 1942 από μικρός είχε δείξει ενδιαφέρον για τη μουσική και κυρίως για την κιθάρα.

Όταν το 1965 ίδρυσε τους Velvet Underground μαζί με τον John Cale και μάνατζέρ τους τον πασίγνωστο Andy Warhol κανένας δεν περίμενε πως κάποτε θα τους χαρακτήριζαν ως το συγκρότημα με τη μεγαλύτερη επιρροή στη ροκ σκηνή. Για την τότε εποχή η μουσική του και κυρίως οι στίχοι του θεωρούνταν επαναστατικοί αφού καταπιάνονταν με θέματα ταμπού όπως τα ναρκωτικά, την αποξένωση και τη σεξουαλικότητα. Το πρώτο και γνωστότερο άλμπουμ τους «The Velvet Underground and Nico» πού-

λησε μόνο 30 χιλιάδες αντίτυπα και οι πωλήσεις για την εποχή θεωρήθηκαν από κακές ως μέτριες. Όμως, όπως είπε και ο Brian Eno: «Όποιος αγόρασε ένα από τα 30000 αντίτυπα ξεκίνησε το δικό του συγκρότημα».

Το 1970 ο Lou αποχωρεί από το συγκρότημα ξεκινώντας μια σόλο καριέρα η οποία διήρκεσε 43 χρόνια: 27 σόλο άλμπουμ και συμμετοχές σε δουλειές άλλων μουσικών με τελευταία αυτή με τους Metallica το 2011. Οι U2 είχαν κάποτε πει πως όλα τους τα τραγούδια ήταν εμπνευσμένα από τον Lou Reed ενώ έχει χαρακτηριστεί ως ο παππούς της πανκ και αλτέρνατιβ ροκ σκηνής με μεγάλους καλλιτέχνες να τον κατονομάζουν ως επιρροή τους όπως ο Morrissey, οι Duran Duran, οι Sonic Youth και οι Nirvana.

Αν και πάντα ήταν άνθρωπος του περιθωρίου και αντίθετος με τη ζωή του ροκ σταρ ο Lou άφησε πίσω του έργο το οποίο είναι αδιαμφισβήτητο δείχνοντας το δρόμο σε όσα συγκροτήματα ακολούθησαν τις δεκαετίες του '80, του '90 μέχρι και σήμερα.

Στέφανος Ευριπίδου Γ1

Από τον ελληνικό εφιάλτη στο αμερικανικό όνειρο

Η πορεία του μετανάστη Γιάννη Αντετοκούνμπο από τα φανάρια της Αθήνας στα σαλόνια του NBA

Η διαχρονική λαϊκή φράση «Η Ελλάδα τρώει τα παιδιά της» αποτελεί αποτύπωση της σύγχρονης πραγματικότητας. Ποιος αθλητής θα ονειρευτεί το μέλλον του στην Ελλάδα; Ποιος θα απορρίψει διεθνείς προσκλήσεις-προκλήσεις; Κανείς, κι αυτό είναι απολύτως κατανοητό και αναμενόμενο. Αυτό που μπορεί να προσφέρει η Ελλάδα του παρόντος είναι η προετοιμασία των αθλητών για «εξαγωγή»...

Ένα ακόμη μεγάλο και ελπιδοφόρο ταλέντο αναδύεται απ' τον ελλαδικό χώρο για να επικρατήσει στις μεγαλύτερες αθλητικές ομάδες του εξωτερικού. Ο Γιάννης Αντετοκούνμπο είναι Έλληνας μπασκετμπολίστας με Νιγηριανή καταγωγή και ευδιάκριτο ταλέντο. Γεννημένος μόλις το Δεκέμβρη του 1994, σπάει το ένα ρεκόρ μετά το άλλο και κάνει περήφανη την Ελλάδα στο εξωτερικό. Η ζωή του αποτέλεσε «ζωή μετανάστη» αφού στην Ελλάδα η διαβίωσή του ήταν δύσκολη. Έζησε σε συνθήκες πείνας και φτώχειας, μαχόμενος πάντα για την οικογένειά του. Ο ρατσισμός που δέχτηκε λόγω της καταγωγής του ήταν έντονος ακόμη και μετά την εισοδό του στο NBA αφού ακραία πολιτικά κόμματα τον «κυνήγησαν» χαρακτηρίζοντάς τον μέχρι και χιμπαντζή. Θαύμα αποτελεί το γεγονός πως ο ίδιος παρ' όλες τις καθόλου ευ-

νοϊκές συνθήκες κατάφερε να πραγματοποιήσει το όνειρό του και να βγει από τους δρόμους και την πλανόδια αγορά. Η επιλογή του στο νούμερο 15 του ντραφτ του NBA από τους Μιλγουόκι Μπακς (Milwaukee Bucks) και η συμμετοχή του στην Εθνική Ελλάδος στο Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Νέων!

Ανδρών αποτελούν μόνο την αρχή μιας σπουδαίας καριέρας και μας προοικονομούν μελλοντικές του επιτυχίες. Αξίζει να αναφέρουμε πως βρίσκεται ανάμεσα στους υποψήφιους για τον τίτλο του κορυφαίου Ευρωπαϊκού παίκτη, στην κατηγορία των Νέων!

Μιχαέλλα Αλεξάνδρου Α1

Τώρα που μεγάλωσα θέλω να γίνω Νίντζα

Η τέχνη των Νίντζα εξαπλώνεται και κατακτά και τη Λευκωσία

Όλοι μας έχουμε ακουστά τους Νίντζα! Οι εκπληκτικές τους ικανότητες στη μάχη έχουν γίνει γνωστές σε εμάς μέσα από ταινίες, ηλεκτρονικά παιχνίδια ή

ακόμα κι από θρύλους που κυκλοφορούν που τους παρουσιάζουν να έχουν, σχεδόν, υπερφυσικές δυνάμεις. Όμως απ' ό,τι φαίνεται δεν είναι τόσο μύθος τα όσα βλέπουμε στις ταινίες!

Το Νιντζούτσου είναι από τις αρχαιότερες ασιατικές πολεμικές τέχνες, καθώς αριθμεί 700 χρόνια γραπτής ιστορίας και άλλα τόσα πιο πίσω. Είναι η τέχνη που χρησιμοποιούσαν οι Νίντζα αλλά και οι σαμουράι στα πεδία μάχης της Άνω Ανατολής. Η τέχνη αυτή, μεταξύ άλλων, εκτός από τη μάχη σώμα με σώμα περιλαμβάνει: χειρισμό σπαθιού (κατάνα), αστεράκια, μαχαίρια, ξύλα, αλυσίδες, μάχη με πολλαπλούς αντιπάλους και πολλά άλλα. Στις μέρες μας, το νιντζούτσου εξαπλώθηκε χάρη σε ένα μαθητή του τελευ-

ταίου αληθινού νίντζα στην Ιαπωνία, του Grandmaster του Νιντζούτσου Maasaki Hatsumi (βλέποντάς τον θα μπορούσε κανείς να τον παρομοιάσει με τον Μιγάκι από το Karate Kid, κι όμως τα όσα κάνει είναι 100% αληθινά!). Ο Maasaki Hatsumi δημιούργησε ένα πρακτικό σύστημα διδασκαλίας της τέχνης αυτής (Bujinkan) και έτσι εξαπλώθηκε σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης.

Το Νιντζούτσου δεν είναι άθλημα. Είναι μια καθαρά πολεμική τέχνη γι' αυτό και δεν υπάρχουν πρωταθλήματα και τουρνουά. Όποιος θέλει να διδαχτεί πρακτικές τεχνικές αυτοάμυνας, η τέχνη των Νίντζα είναι μια

από τις καλύτερες επιλογές που έχει να κάνει. Εξάλλου αρκετοί στρατοί έχουν εισάγει τεχνικές του Νιντζούτσου στην εκπαίδευση των Ειδικών τους Δυνάμεων.

Μέσα από το Νιντζούτσου, ο μαθητευόμενος αποκτά υγεία, ευεξία, δύναμη, αντοχή,

εμπιστοσύνη στον εαυτό του, αυτοσυγκράτηση και πάνω απ' όλα σεβασμό. Σεβασμό τόσο στο Δάσκαλο και τους συμμαθητές του εντός της σχολής όσο και προς τον αντίπαλό του την ώρα της μάχης. Απευθύνεται στους πάντες, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου. Είναι μια πολεμική τέχνη για όλους και μια ευχάριστη ενασχόληση για όσους την αγαπήσουν.

Από τα βάθη των ιαπωνικών βουνών, το Νιντζούτσου έχει φτάσει σήμερα και στην Κύπρο! Πολλές είναι οι σχολές που διδάσκουν Νιντζούτσου και στο νησί μας. Και μέσα από την όση εμπειρία απέκτησα από την τέχνη αυτή, έχω να σας πω με σιγουριά πως αξίζει να δοκιμάσετε και να δείτε αν κρύβετε κι εσείς ένα Νίντζα μέσα σας!

Χρίστος Λοΐζου Γ6

Χαράλαμπος Μακαρίου Γ1,
Γιάννης Παναγιώτης Γ5

Δέκα χρόνια από το θαύμα του πειρατικού

Τι απέμεινε από την κατάκτηση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος στην Πορτογαλία από την Ελλάδα

Δέκα χρόνια πέρασαν από το Ευρωπαϊκό του 2004 αλλά οι μνήμες είναι ακόμα ζωντανές! Ποιος θα μπορούσε να ξεχάσει εκείνο το καλοκαίρι όταν οι παίκτες του Ότο Ρεχάγκελ ανέβασαν την Ελλάδα στο ψηλότερο βάθρο του Ευρωπαϊκού Ποδοσφαίρου και δικαίως χαρακτηρίστηκαν ως σύγχρονοι θεοί του Ελληνισμού. Λες και ήταν χθες όταν ο Χαριστέας με κεφαλιά έστειλε την μπάλα στα δίκτυα της Πορτογαλίας και όλους εμάς στους επτά ουρανούς.

Οι παίκτες της Εθνικής μας εκείνο το καλοκαίρι είχαν πάρει το ρόλο του Ηρακλή και άρχισαν να ολοκληρώνουν έναν-έναν τους άθλους. Ομάδες μεγαθήρια του Ευρωπαϊκού αλλά και του Παγκόσμιου Ποδοσφαίρου γνώρισαν την ήττα από την Ελλάδα και αυτή με τη σειρά της άρχισε να ανεβαίνει σταθερά τα σκαλοπάτια προς τη δόξα.

Η Εθνική ήταν προσγειωμένη και έπαιξε όπως έπρεπε εστιάζοντας στην άμυνα για να μπορέσει να αντιμετωπίσει τους κατά πολύ πιο έμπειρους αντιπάλους της. Στον πρώτο αγώνα νίκησε τους Πορτογάλους στην ίδια τους την έδρα με 2-1. Στο δεύτερο αγώνα απέσπασε την ισοπαλία από τους Ισπανούς, στον επόμενο ηττήθηκε με 1-2 από τη Ρωσία, αλλά λόγω του ότι κατάφερε να σκοράρει άφησε εκτός τους Ισπανούς. Στον τέταρτο αγώνα, οι παίκτες του Ρεχάγκελ ήλθαν αντιμέτωποι με τη Γαλλία του Ζιντάν την οποία και νίκησαν με 1-0! Επόμενο θύμα της Εθνικής μας η Τσεχία, και φτάνουμε έτσι στον αξέχαστο τελικό της 4ης Ιουλίου του 2004 στον οποίο η Ελλάδα ξαναβρήκε απέναντί της τους Πορτογάλους μέσα στην ίδια τους την έδρα! Και στο '56, μετά από εκτέλεση κόρνερ του Μπασινά, ο Χαριστέας θα γράψει το 1-0 το οποίο ήταν και το τελικό σκορ.

Τι να πρωτοθυμηθεί κανείς από εκείνο το EURO... Την αλυσμένη περιγραφή του Γιώργου Χελάκη; Το γκολ του Δέλλα στην παράταση με τους Τσέχους; Το Θωδωρή Ζαγοράκη να σκώνει το τρόπαιο και να εκστασιάζει τους απανταχού Έλληνες; Τους στελειώτους πανηγυρισμούς σε Ελλάδα, Κύπρο κι όπου αλλού κτυπάει η ελληνική ψυχή;

Παρόμοιες στιγμές ξαναζήσαμε την ίδια χρονιά με τους Ολυμπιακούς της Αθήνας καθώς και τον επόμενο χρόνο όταν η Εθνική καλαθόσφαιρας, ακολουθώντας το παράδειγμα των Ελλήνων ποδοσφαιριστών κατέκτησε το Ευρωμπάσκετ, ενώ ένα χρόνο αργότερα έφτασε μέχρι τον τελικό του Παγκόσμιου Πρωταθλήματος Καλαθόσφαιρας ρίχνοντας εκατοστήρα στους Αμερικανούς στον ημιτελικό!

Αυτές είναι στιγμές που δείχνουν ότι στον αθλητισμό τον πρώτο ρόλο έχει η θέληση και ύστερα τα μεγάλα ονόματα! Παραφράζοντας τον Παλαμά θα λέγαμε «Η μεγαλοσύνη... στις ομάδες δε μετριέται με το στρέμμα, με της καρδιάς το πύρωμα μετριέται και με το αίμα».

Χρίστος Λοΐζου Γ6

Όνειρα υπό ανέγερση

Η νέα καθημερινότητα στο σχολείο που κτίζεται δίπλα μας

Αλλο ένα πρωινό στη συνηθισμένη ετοιμότητα τάξη και τσακώνω τον εαυτό μου να χαζεύει έξω. Και δε χαζεύω ό,τι να 'ναι. Παρατηρώ ανθρώπους και μηχανήματα να δουλεύουν πυρετωδώς, κάνοντας μέρα με τη μέρα το όνειρο του κάθε Δασυπολίτη πραγματικότητα.

Ο λόγος φυσικά για το καινούριο σχολείο που κτίζεται μερικά μέτρα μακριά από μας και μόλις μερικούς μήνες από την καθημερινότητά μας. Μια καθημερινότητα που δε θα συμπεριλαμβάνει πλέον όλα εκείνα τα προβλήματα που φέρουν μαζί τους οι φθαρμένες και πεπαλαιωμένες εγκαταστάσεις οι οποίες μοιάζουν να έχουν κτιστεί για να στεγάσουν φυλακισμένους. Δεν είναι λίγες οι φορές που η διάθεσή μας γίνεται κομμάτια λόγω του καταθλιπτικού κτιρίου στο οποίο πρέπει να περνάμε αμέτρητες ώρες στην προσπάθειά μας να αποκτούμε γνώσεις. Κι όχι μόνο γνώσεις αλλά και εμπειρίες, αναμνήσεις και ιδέες που θα μας καλλιεργήσουν πνευματικά και θα συμβάλουν στην ολοκλήρωση της προσωπικότητάς μας.

Μετά τον τελευταίο κτύπο του κουδουνιού για τη μέρα, σπεύδω να ψάξω στο διαδίκτυο για τα σχέδια του νέου κτιρίου που γεννιέται σιγά σιγά δίπλα μας. Οφείλω να ομολογήσω πως κάθε φορά που τα παρατηρώ όχι μόνο θαυμάζω τη δημιουργικότητα και φαντασία του αρχιτέκτονα αλλά προσπαθώ κιόλας να φανταστώ τον εαυτό μου να ζει μέσα σ' αυτό, κάτι που φαντάζει εξωπραγματικό, αφού μέχρι τώρα το μόνο που έχω γνωρίσει ως μαθήτρια για σχολείο είναι αρχαίες, πρόχειρες και μουντές εγκαταστάσεις που κανείς δεν έβρισκε τα χρήματα για να επισκευάσει. Βλέποντας το καινούριο κτίριο γεμίζω ενέργεια και ξυπνά μέσα μου μια δίψα για εξερεύνηση, ένας πόθος για δημιουργία. Λες και τα μοντέρνα σχήματα που του δίνουν ζωή, δί-

νουν έμπνευση στην ήδη ανατρεπτική μας ψυχή να γκρεμίσει το κατεστημένο και να κτίσει κάτι νέο και καλύτερο. Κάτι που εμπνέει ακόμη περισσότερο είναι το γεγονός πως ακόμα και στα αρχιτεκτονικά σχέδια υπάρχει χώρος για γκράφιτι, σπάζοντας τη μονοτονία και αφήνοντας ελεύθερη τη δημιουργικότητα στους μαθητές. Αυτή η δημιουργικότητα είναι και ο κύριος λόγος του ενθουσιασμού μου για το καινούριο σχολείο. Αυτό που δεν είχαμε ποτέ και ήταν δεδομένο μόνο για τους ξένους, τους πρωτοπόρους αλλά όχι για μας. Να που έχουμε όμως κι εμείς την ευκαιρία να γευτούμε κάτι ποιοτικό, φρέσκο κι εκσυγχρονισμένο. Όπως είμαστε κι εμείς. Νέες ψυχές, που διψάνε για το καινούριο, το εξελεγμένο αλλά συνάμα το έξυπνο και πρακτικό.

Θα μου πείτε πού αλλού θα βρούμε τέτοιες αναμνήσεις, όπως αυτές που μας άφησε το παλιό κτίριο, και πώς είναι δυνατό να το αντικαταστήσουμε με κάτι εντελώς ξένο; Όμως

οι παλιές αναμνήσεις μένουν χαραγμένες στη μνήμη μας, κανένας δεν μπορεί να τις γκρεμίσει μαζί με το παλιό μας σχολείο. Είναι στο χέρι μας να δημιουργήσουμε καινούργιες, όμορφες και γλυκές αναμνήσεις κάτω από ένα πιο ασφαλές σχολείο. Είμαστε νέοι κι αναζητώντας το καλύτερο μέσα απ' το καινούργιο, βρίσκουμε τρόπους να προσαρμοζόμαστε εύκολα σε οτιδήποτε βρεθεί μπροστά μας. Γι' αυτό και είμαστε θετικοί και ανοικτοί στις αλλαγές που μας περιμένουν, χωρίς να διαγράφουμε το παρελθόν.

Έτσι, προσμένω την επόμενη φορά που, περνώντας από το σχολείο, θα πω με περηφάνεια πως αυτή η κατασκευή που αρχίζει να στέκεται δειλά-δειλά στα πόδια της, θα είναι το δικό μας σχολικό κτίριο σε λίγο καιρό. Εκεί όπου οι Δασυπολίτες θα δημιουργούν και θα οραματίζονται το αύριο με σιγουριά κι ασφάλεια.

Μαρία Χατζηχαράλαμους Β7

Δάσκαλε που δίδασκες, μαθητή που μάθαινες.

Τα άπλυτα στη φόρα...

Μέρα πρώτη:

Μαθ. Εμένα, κυρία, μια μέρα θα με δείτε ψηλά!

Καθ. Πόσο ψηλά;

Μαθ. Όσο πιο ψηλά πάει. Στην καρέκλα του Αναστασιάδη.

Μέρα δεύτερη:

Καθ. Ο Ονήσιλος κατά τους Περσικούς πολέμους...

Μαθ. Λάθος! Κατά την Ιωνική Επανάσταση.

Καθ. Η οποία εντάσσεται στους Περσικούς πολέμους...

Μαθ. Είστε τι γνώσεις έχει ο μελλοντικός σας Πρόεδρος!

Μια Δευτέρα:

Καθ. Παιδιά, πήγα για 5 λεπτά στη Σταυρού και ξόδεψα 300 ευρώ! Άτε, κανείς για φέτος.

Μαθ. Τουλάχιστον στηρίζετε τους καταστηματαρχές!

Τρεις μέρες αργότερα:

Καθ. Δε θα το πιστέψετε! Χτες τσίμπησα μια

γουνούδα αλεπούς μόνο 260 ευρώ!

Μαθ. Ά, μούχτιν! Αύριο πάλε!

...

Καθ. Εντόπισα την πηγή του προβλήματος. Εσύ είσαι, ρε!

Μαθ. Σας επρόλαβαν άλλοι...

Καθ. Ε, παναθεμάν τα!

...

Με το που μπαίνει ο μαθητής στην αίθουσα...

Καθ. Τι τρώεις;

Μαθ. Ριγανόπιττα.

Καθ. Θέλω τζαι εγώ...

Πες μου πόθεν είναι.

Την επόμενη μέρα:

Καθ. Επήγα τζιαμαί

που μου εούσπισες.

Αγόρασα τρεις

χαλλουμωτές,

δύο φαλλά-

φελ, τέσσε-

ρα λαχμα-

τζούν, δύο

ριγανόπιττες, έβαλα τα μωρά μου για ύπνο, τζαι έφα'τα ούλλα μόνη μου!

...

Καθ. Λείπει ο Χαράλαμπος;

Μαθ. Ναι κυρία, λείπει ο Πάμπος.

Καθ. Όχι, Χαράλαμπο να τον λέτε. Πάμπος θυμίζει μου τζιτζιφιόγκο.

Μαρία Χατζηχαράλαμους Β7

Φιλοδοξώ να ζήσω τη μαγεία... Πειράζει;

Φιλοδοξίες. Είμαστε νέοι και τις έχουμε. Τι είναι άραγε αυτό που ζητάμε στη ζωή; Κι αν όντως το έχουμε ανακαλύψει πώς θα φτάσουμε στον ποθητό στόχο; Είμαστε αρκετά πρόθυμοι ώστε να τις εκπληρώσουμε;

Οι περισσότεροι από εμάς ονειρευόμαστε να αποκτήσουμε καλή δουλειά, οικογένεια, μεγάλο σπίτι, οικονομική άνεση και γενικότερα να καταφέρουμε να κατακτήσουμε την ευτυχία. Επιθυμούμε πολλά για το μακροπρόθεσμο μέλλον μας, τα οποία θεωρούμε ότι θα έρθουν αβίαστα, χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια. Αλλά καλύτερα ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή.

Στη ζωή μας η πανεπιστημιακή εκπαίδευση χρονολογικά έρχεται πρώτη. Στοχεύουμε να ακολουθήσουμε αυτό που πραγματικά μας ευχαριστεί, που αποτελεί το δυνατότερό μας σημείο (αν βέβαια καταφέρουμε κάποτε να το εντοπίσουμε) κι έπειτα να βρούμε μία αξιοπρεπή δουλειά που να μας παρέχει τα απαραίτητα για τις δικές μας ανάγκες. Παλεύουμε με κόπο να μπούμε στη σχολή που επιθυμούμε και μετά δεν παύουμε να προσπαθούμε για να αποκτήσουμε πετυχία, από τα οποία θα εξαρτάται η μετέπειτα ζωή μας. Στη συνέχεια, όταν ξεμπερδέψουμε με τα του διαβάσματος σιγά σιγά νοικοκυρευόμαστε, όπως προστάζουν και οι κανόνες της κοινωνίας. Με το που γνωρίζουμε επιπέλους τον άνθρωπό μας, παντρευόμαστε και δημιουργούμε στο τέλος μια χαρούμενη οικογένεια.

Θέλω όμως να έρθω σε αντίθεση με αυτό που θεωρείται ως «φυσική πορεία των πραγμάτων» γιατί πολύ απλά δεν με ικανοποιεί. Θεωρώ πως για μερικά πράγματα δεν πρέπει να είμαστε τόσο υποχωρητικοί. Πραγματικά, λυπάμαι που τα περισσότερα παιδιά της ηλικίας μας είναι υπέρ της θεωρίας: «Να βολευτούμε». Για να είμαι ειλικρινής δεν έχει υποπέσει, δυστυχώς, στην αντίληψή μου καμία ιδιαίτερη δίψα για δημιουργία μιας ζωής πρωτότυπης, ξεχωριστής και καθαρά προσωπικής. Δεν λέω πως οι νέοι της γενιάς μου δεν έχουν αξιώσεις από τη ζωή, αλλά οι περισσότεροι στοχεύουν σε μια ζωή, χωρίς ιδιαιτερότητα. Μια ζωή σαν όλες τις άλλες. Είμαστε κάτι παραπάνω από έτοιμοι να πάρουμε το ρόλο ενός ακόμη τούβλου στον τοίχο.

Ίσως θα έπρεπε να προσπαθήσουμε για κάτι παραπάνω, για έναν τρόπο ζωής αλλιώτικο από τους άλλους. Μπορούμε να είμαστε σταθεροί στους στόχους μας, χωρίς να κάνουμε υποχωρήσεις σε κάθε δυσκολία που συναντάμε. Ας τολμήσουμε. Ας επιχειρήσουμε να φτιάξουμε κάτι δικό μας. Ας επιλέξουμε εμείς ποιο τρόπο ζωής θα ακολουθήσουμε. Γιατί να πρέπει να δεχόμαστε ό,τι μας δίνεται στο πιάτο; Θα βρούμε εμπόδια αλλά τουλάχιστον ας φτάσουμε μέχρι εκεί που μπορούμε. Θα με πείτε ονειροπόλα, καθόλου ρεαλίστρια, όμως ίσως, κάποια στιγμή, να καταφέρουμε να βάλουμε λίγη μαγεία στη ζωή μας.

Δανάη Χατζηδημητρίου Β6